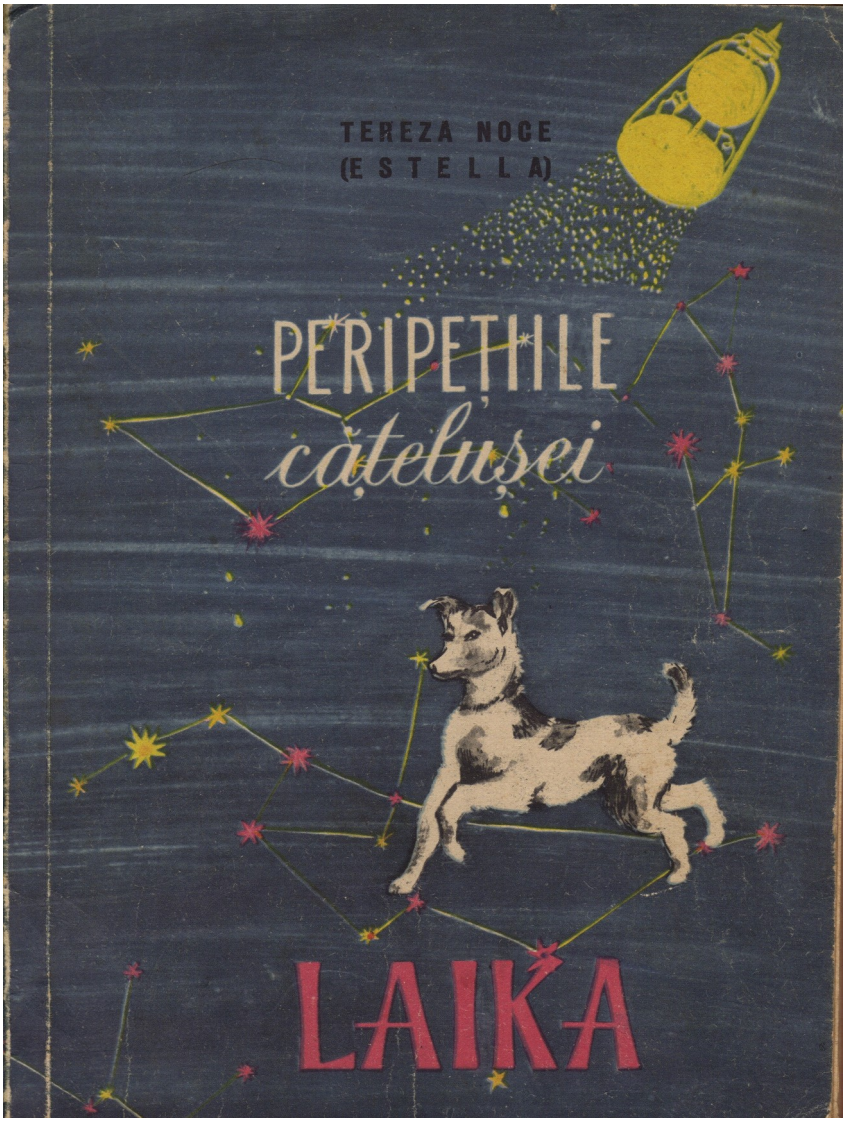

Teresa Noce (Estella)
PERIPEŢIILE CĂŢELUŞEI LAIKA

Scriitoarea italiană Teresa Noce (Estella) este o harnică luptătoare pentru cauza păcii şi socialismului. Ea

s-a născut la Torino, la 29 iulie 1900. A fost, pe rând, muncitoare în fabrică, călcătoreasă şi croitoreasă. A participat la războiul din Spania fiind în acelaşi timp redactoare a celor două jurnale ale brigăzilor de luptă „Voluntarii libertăţii" şi „Garibaldino". În perioada cât a stat în Franţa, a condus ziarul emigranţilor italieni „Strigătul poporului". Fiind deportată, în timpul războiului, în lagărele morţii din Germania, a scris pagini impresionante despre regimul înfiorător din închisorile naziste. În Italia, în 1944, a întemeiat revista săptămânală „Noi Donne". A fost deputată, preşedintă a Uniunii Internaţionale a Muncitorilor Textilişti şi membră în conducerea Partidului Comunist Italian. După 1944, cu ocazia unui congres dl muncitorilor textilişti, a vizitat şi ţara noastră. Povestirea ştiinţifico-fantastică „Peripeţiile căţeluşei Laika" se inspiră din marea realizare sovietică, binecunoscută în lumea întreagă. Naraţiunea trece *dincolo de realismul faptelor înregistrate cu ocazia zborului căţeluşei Laika. Ea acordă acesteia atribute excepţionale. Se vorbeşte la persoana întâi: „Mă numesc Laika, şi în momentul plecării de pe pământ aveam trei ani". Sunt prezentaţi tehnicienii de la Centrul de cercetări, profesorul Gorniakov şi tehnicianul Misnov, care au pregătit acest animal, cu toate rigorile şi disciplina necesară, pentru marea călătorie. Cel mai bun prieten i-a fost însă copilul Tiko, în vârstă de 12 ani, care a ajutat-o la pregătire, a învăţat-o să bată la maşină, cât şi alfabetul Morse, ceea ce îi va fi de mare folos mai târziu, când va scrie jurnalul peripeţiilor sale.*

Străbaterea spaţiilor este, pentru Laika, un prilej de descriere a Pământului văzut din cosmos, a meteoriţilor sau a stelelor („unele de argint, altele de aur, altele de briliante"). Aceste privelişti minunate nu-i micşorează însă dorul pentru bunul prieten, copilul Tiko şi pentru Pământ. Sunt şi momente dramatice, când rezistenţa căţeluşei este pusă serios la încercare din cauza foamei, a setei şi a oboselii, pretext de urmărire a tuturor dificultăţilor întâmpinate de animal în timpul zborului.

Fantezia autoarei intervine cu bună intenţie din momentul în *care, cu ajutorul unei paraşute, Laika aterizează pe planeta imaginară a „gorienilor", cu care Laika se înţelege printr-un limbaj special, fără glas şi mimică.*

Peisajul este strălucitor, plastic, fără zgomote şi obstacole. Gorienii se conduc după principii care, în unele cazuri, pot fi luate drept exemplu de către pământeni: acolo există o egalitate absolută, nu se ucide, ştiinţa şi tehnica suit foarte avansate, iar instruirea se face prin cursuri „vorbite" de la minte la minte, prin uriaşe televizoare „video", pe care se proiectează o multitudine de microfilme şi spectacole muzicale etc.

Laika este rugată să înfăţişeze ciudaţilor locuitori ai planetei condiţiile de pe Pământ. Vorbind despre inegalitatea între oameni şi despre războaie, ea arată că există şi Ţara Sovietelor, unde prin luptă dârză împotriva exploatatorilor s-au creat condiţii de viaţă demne, de muncă harnică, entuziastă. Căţeluşa se simte totuşi străină pe planeta gorienilor. Ea cere să fie ajutată să ajungă pe Pământ.

Consiliul înţelepţilor hotărăşte să i se construiască o astronavă. Laika speră că între timp, în lipsa ei, oamenii au progresat într-atât, încât războiul este înlăturat pentru totdeauna din viaţa lor.

Din partea gorienilor, căţeluşei Laika i se încredinţează un mesaj de pace şi de prietenie către pământeni.

Acţiunea cărţii nu poate fi considerată depăşită. Zborul extraordinar al căţeluşei Laika a intrat în istorie şi va rămâne ca o senzaţională performanţă a geniului uman, a ştiinţei înaintate şi îndrăzneţe, sovietice. Iar prin cartea Teresei Noce literatura ştiinţifico-fantastică s-a îmbogăţit cu un nou document de reală importanţă.

Copiii, şi cu ei adulţii, urmăresc astfel un zbor descris în detalii aproape ştiinţifice şi mai departe o călătorie de domeniul fantastic, cu intenţia de a se reda o

lume a cărei civilizaţie desăvârşită poate fi luată drept pildă de convieţuire. Stilul povestirii este cursiv, termenii ştiinţifici sunt folosiţi cu moderaţie pentru a crea atmosfera voită.

Cu această povestire, Teresa Noce continuă afirmarea năzuinţelor ei pentru progres, pentru coexistenţă paşnică, pentru înţelegere şi prietenie între toate popoarele şi toate rasele.

G. LĂZĂRESCU

Cuprins

CAPITOLUL I. Se pregăteşte marea aventură în spaţiu – Prietenia mea cu Tiko – înţelegerea noastră privind călătoria mea – Tiko mă învaţă alfabetul Morse – Trebuie să învăţ de asemenea să bat la maşină 4

CAPITOLUL II. Plecarea cea mare – Primele urmări fizice ale fricii – Aparatul Morse funcţionează – Nu se vede nimic – Alimentele se împuţinează – De câte zile călătoresc prin spaţiu?

— Mi se pare că „sputnikul" îşi micşorează viteza – Dar eu vreau să mă salvez!

— Oare racheta purtătoare ar putea să mă ajute?

— Părăsesc

„Sputnikul" pentru rachetă – Salvată, cel puţin pentru un timp. 9

CAPITOLUL III. Rătăcind prin spaţiul nesfârşit... – începe să-mi fie foame – Unde mă va duce calul-rachetă?

— Bombardament de meteoriţi – O stea mai strălucitoare decât celelalte – Soare, planetă sau satelit?

— Racheta se dezintegrează iar eu aterizez brusc!

— Unde mă aflu? 14

CAPITOLUL IV. Într-o lume nouă. şi necunoscută – Un frig... câinesc! Prima şi cea mai de seamă problemă: hrana... Scormonesc pământul: şoareci cu opt labe... Sânge verde! Prin apropiere, o peşteră cu schelete stranii – Oameni, maimuţe sau alte fiinţe?

— Intrarea în subterană – Roboţii – Oameni urşi?

— Civilizaţia de pe Gora, planeta necunoscută 18

CAPITOLUL V. Sunt o ucigaşă, deoarece am mâncat şoarecele cu opt picioare – Pe Gora nu se distruge viaţa – Cum aş face să devin vegetariană?

— O mâncare ce se îmbunătăţeşte mâncând-o!

— Nu este nevoie să ucizi pentru hrană – Roboţii mă instruiesc – Istoria Gorei şi a gorienilor. Puntosii administrează planeta – Cine sunt ei?

— Alte mari taine ale planetei Gora 24

CAPITOLUL VI. Cum te poţi apăra de frig pe Gora?

— Trebuie să-mi crească blana! – încep să fac cunoştinţă cu locuitorii Gorei – Civilizaţia Gorei a întrecut civilizaţia Pământului – Cum şi ce se mănâncă – Unde şi cum se trăieşte – Câte ceva despre foc, maşini, roboţi – Locuinţele gorienilor 31

CAPITOLUL VII. Din nou despre vorbire, despre scris şi citit – Deosebirea între cuvânt şi gândire – Cultura goriană – Şi Puntosii au alfabetul Morse!

— Voi scrie povestea întâmplărilor mele – Avem nevoie de o maşină de scris – Pretutindeni… roboţii… Voi rămâne întotdeauna pe Gora? 38

CAPITOLUL VIII. Întâlnirea cu Nior – Nior, prietenul meu – Cu gândul la Tiko – E chiar cu neputinţă să revăd Pământul?

— Vechile astronave ale Puntoşilor – De ce au fost părăsite călătoriile în spaţiu?

— Prietenia dintre gorieni – Dar dacă ar fi întrebuinţaţi robotii? 42

CAPITOLUL IX. Vreau, să mă întorc pe Pământ! Puntosii sunt datori să aibă legături şi cu alte planete – Cimitirul marin al astronavelor – Se poate pleca de pe Gora cu o astronavă – Geo mă sprijină – Puntosii îşi dau consimţământul – Vom dezgropa astronavele – O astronavă goriană va porni spre Pământ! 46

CAPITOLUL X. Cea din urmă primejdie – Timpul şi legile lui – Câţi ani au trecut?

— Adio, Tiko!

— Şi totuşi voi pleca – Povestea mea, închisă în tuburi de cristalplasmă, va fi paraşutată – Orice s-ar întâmpla, voi duce pe Pământ solia Gorei – E nevoie de dragoste şi prietenie între toate făpturile Universului! 51

CAPITOLUL I. Se pregăteşte marea aventură în spaţiu – *Prietenia mea cu Tiko – înţelegerea noastră privind călătoriamea – Tiko mă învaţă alfabetul Morse – Trebuie să învăţ de asemenea să bat la maşină*.

Mă numesc Laika şi în clipa plecării mele de pe Pământ aveam aproape trei ani.

Acum, în timp ce scriu aceste însemnări, sperând ca vreun băiat de pe pământ să le poată citi şi să-şi amintească de mine, sunt mai vârstnică.

Doar puţin mai vârstnică pentru lumea în care mă aflu acum – mult mai vârstnică însă pentru Pământ, iubita şi neuitata mea planetă.

Dar să începem cu… începutul.

Sunt o căţeluşă de obârşie modestă, dar sănătoasă, vioaie şi inteligentă.

De mama aproape că nu-mi mai amintesc; aveam numai câteva luni când am fost dusă la Centrul de cercetări şi încredinţată împreună cu fraţii şi surorile mele lui Ivan, tatăl lui Tiko.

Ivan se îngrijea de noi toţi, dar într-un fel deosebit trebuia să se ocupe de mine. De altfel ne hrănea bine, deşi cumpătat, şi ne ţinea foarte curaţi.

În primele săptămâni ale vieţii mele petrecute la Centrul din cercetări, mă mulţumeam să mănânc, să dorm şi să fac tumbe alături de fraţii mei. Dar, într-o zi, Tiko a venit de la oraş să stea împreună cu tatăl său şi astfel a început marea prietenie a vieţii mele, prietenie care avea să aibă o atât de puternică înrâurire asupra viitorului meu.

Tiko a sosit la noi puţin timp înainte ca eu să fi început „condiţionarea” pentru navigaţie în spaţiu.

Era un copil frumos, de aproape doisprezece ani, voinic şi bine dezvoltat pentru vârsta sa.

Avea părul blond, ochii căprui deschis, nasul cârn şi plin de pistrui, gura mare şi surâzătoare. Din clipa în care Tiko a intrat în ţarcul în care mă aflam toată viaţa mea s-a schimbat.

M-a strigat – aflase cum mă cheamă de la tatăl său – iar eu am alergat spre el. Copilul s-a aplecat, m-a luat în braţe şi mi-a spus de îndată:

— Suntem prieteni, nu-i aşa, Laika?

Mirosul său… ah, nu-l voi uita niciodată!…

I-am sărutat numaidecât faţa cu limba, l-am muşcat uşor de ureche şi de mână şi în timp ce el continua să-mi vorbească ne jucam hârjonindu-ne.

Pe atunci nu înţelegeam încă ce-mi spune. Abia după aceea, sub îndrumarea lui răbdătoare şi drăgăstoasă, am învăţat să înţeleg toate cuvintele oamenilor.

De altfel, am învăţat de la Tiko încă multe, multe alte lucruri care, după cum vom vedea, mi-au fost foarte folositoare mai târziu.

*

Câteva săptămâni după sosirea lui Tiko, s-a început pregătirea mea pentru călătoria în spaţiu.

Cum era şi firesc, nu ştiam deloc ce avea să urmeze. De altfel, în primele exerciţii la care m-au supus profesorul Gorniakov şi tehnicianul Misnov nu era nimic extraordinar.

Trebuia numai să mănânc mereu la aceleaşi ore şi într-un anumit loc, iar pentru asta trebuia să mişc nişte pârghii speciale care, la acele ore anume stabilite, luau mâncarea şi o puneau la îndemâna mea.

Apoi s-a trecut la exerciţii mai grele şi prin asta la adevărata mea „condiţionare”.

Da… voi, băieţi, atât de asemănători lui Tiko al meu, voi, pentru care scriu în speranţa că veţi citi într-o zi aceste peripeţii ale mele aflaţi…

Condiţionare înseamnă a adapta (a condiţiona) în chip, artificial o fiinţă” vie (în cazul de faţă, pe mine, căţeluşa Laika) să suporte condiţii excepţionale.

Iar condiţiile excepţionale cărora trebuia să mă adaptez erau cele ale zborului în spaţiul cosmic.

Au urmat, în sfârşit, exerciţii mai grele şi care mi-au dat destulă bătaie de cap; erau exerciţii pe care trebuia să le fac mai întâi într-un mediu înconjurător în care nu mai cântăream nimic şi unde pluteam de-a dreptul prin aer, aşa cum plutea mâncarea pe care s-ar fi cuvenit să o înghit şi apa pe care aş fi vrut să o beau.

Apoi, aceleaşi exerciţii trebuiau făcute într-un mediu înconjurător în care – spre deosebire de celălalt – mi se părea că am nici mai mult nici mai puţin de o sută de kilograme şi unde o forţă năprasnică mă strivea de sol. Pentru asta se cădea să mă obişnuiesc să stau pe de-a întregul întinsă şi, în loc să-mi mişc trupul care devenise foarte greu, să-mi mişc uşor doar labele şi să-mi aduc mâncarea la gură, urmând ca după aceea să ridic binişor capul şi să mănânc puţin şi încet.

În timpul acestor obositoare şi lungi şi nesfârşite exerciţii prietenia mea cu Tiko nu numai că s-a întărit, dar s-a arătat a fi şi foarte folositoare pentru reuşita condiţionării mele în vederea zborului cosmic.

De îndată ce aceste exerciţii se isprăveau – exerciţii care la început ţineau puţin, prelungindu-se treptat – alergam afară să respir şi să mă odihnesc. Afară, îl găseam întotdeauna pe Tiko aşteptându-mă.

Mă întreba cum au mers lecţiile, dacă mi-au izbutit exerciţiile şi dacă nu mă simţeam prea ostenită. Aşa s-a făcut că, încetul cu încetul, am început să înţeleg nu numai sensul celor ce-mi spunea

Tiko, dar chiar şi cuvintele sale.

Da… aceasta s-a putut întâmpla mai ales fiindcă Tiko, de îndată ce şi-a dat seama că mă strădui să înţeleg cuvintele sale, a pornit să mă ajute, repetând chiar şi de zece ori acelaşi cuvânt, rostindu-l literă cu literă, întovărăşindu-l de gesturi grăitoare pe care mă îndemna să le repet.

Când a văzut că sunt în stare să-l înţeleg aproape

deplin, băiatul a ţinut să-mi explice şi ceea ce făceam şi pentru ce.

De fapt, mărturisesc că până atunci executasem exerciţiile care mi se dădeau şi mă supusesem condiţionării impuse de profesorul Gorniakov şi de către Misnov datorită, în primul rând, acelei dragoste şi acelui orgoliu care ne împing de obicei pe noi, câinii, să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a-i mulţumi pe oameni, mulţumirea lor făcându-ne să fim fericiţi.

Însă ţinta acelor exerciţii şi îndeosebi a acelora mai grele şi mai crude, care mă făceau să sufăr atâta, îmi rămăsese necunoscută. Şi cu toate că nu puteam să port pică nici lui Misnov şi nici lui Gorniakov, mi se părea ades că ei erau nemiloşi cu mine deşi nu o meritam.

Puţin câte puţin, Tiko a reuşit să mă facă să înţeleg totul şi astfel am aflat că oamenii pregăteau o călătorie în spaţiul cosmic – o a doua călătorie.

Prima se realizase cu un „sputnik” încărcat numai cu instrumente ştiinţifice şi tehnice. Pentru cea de a doua călătorie însă, urma să se introducă în interiorul „sputnikului” o fiinţă vie spre a se vedea cum va izbuti ea să îndure călătoria… iar eu fusesem aleasă ca primă călătoare în spaţiu.

Prin urmare acesta era înţelesul exerciţiilor pe care le socotisem atât de crude.

Trebuia să fiu obişnuită cu viteza colosală a rachetei ce urma să ducă „sputnikui” dincolo de atmosfera pământului şi trebuia să fiu obişnuită cu năprasnica forţă a gravitaţiei care, tocmai din pricina acestei viteze, mă strivea şi mă făcea atât de grea, neîngăduindu-mi măcar să ridic o lăbuţă. De asemenea trebuia să fiu obişnuită cu lipsa de gravitaţie pe care aveam să o îndur atunci când „sputnikul” ieşind, din atmosfera pământului ar fi navigat în spaţiul liber.

Pentru asta, prin urmare, eram datoare să mă obişnuiesc a pluti în aer şi a mă hrăni în asemenea vitrege condiţii.

Când Tiko a reuşit să mă facă să înţeleg bine adevărul, nu dacă m-am simţit mulţumită, înspăimântată sau mândră. Poate că am încercat toate aceste sentimente deodată; eram şi mulţumită şi înspăimântată şi mândră.

Deoarece Tiko îmi explicase că rezultatele călătoriei mele în spaţiu ar putea îngădui oamenilor să călătorească în cosmos, eram nespus de mulţumită – mulţumită de a fi folositoare oamenilor pe care noi, câinii, îi iubim atât de mult. Eram însă şi înspăimântată… nu ştiam, şi nimeni nu ştia ce aveam să simt, ce aveam să îndur, ce avea să se întâmple la urma urmelor cu biata mea viaţă în acest spaţiu cosmic. Şi totuşi… ce mândră eram… cu toată spaima mea, de a fi fost aleasă ca primă călătoare în spaţiul cosmic.

Din păcate, din tot ceea ce simţeam şi gândeam nu puteam să împărtăşesc nimic prietenului meu Tiko.

Dacă el reuşise, într-adevăr, să mă facă să înţeleg aproape cu desăvârşire limba oamenilor, eu nu eram în stare să-l fac pe el să înţeleagă pe aceea a clinilor.

Da… e adevărat că prin inteligenţa sa şi prin dragostea pe care mi-o nutrea, băiatul putea să înţeleagă sentimentele şi nevoile mele – dar de data asta, acum când era vorba de călătoria în spaţiu, mi-ar fi prins bine graiul, pentru a-i spune mai limpede ce simţeam şi ce gândeam.

De aceea, în ziua în care mi s-a părut că am înţeles totul, m-am aşezat în braţele lui Tiko, m-am uitat ţintă în ochii lui şi, în acelaşi timp, i-am pus o lăbuţă pe inimă, iar cealaltă i-am dus-o la gură.

Tiko a înţeles şi mi-a spus:

— Ai vrea să vorbeşti, nu-i aşa, Laika? Mă înţelegi, ştiu… înţelegi totul, dar nu poţi să-mi vorbeşti… nu poţi să-mi răspunzi. Ah, şi ce bine ar fi dac-ai putea… Gândeşte-te numai, Laika, în „sputnik” vor fi aparate de radio foarte sensibile, foarte perfecţionate şi dacă tu ai putea să-mi vorbeşti, ai putea să comunici cu mine…

Dar pentru a face asta, ar trebui ca tu să fii în stare să vorbeşti, să fii în stare să te faci înţeleasă. Şi vai, tocmai

asta tu nu poţi, chiar dacă eşti foarte inteligentă, chiar dacă mă iubeşti foarte mult. Şi totuşi… poate că există un mijloc…

Tiko s-a oprit deodată, continuând însă să mă ţină în braţe şi să mă mângâie. Aţintindu-şi ochii în depărtare, îşi muşca buzele cu dinţişorii.

— Evrika! (acest cuvânt… zău că nu l-am înţeles). Am găsit! Cuprins de entuziasm, m-a aruncat în sus de parcă aş fi fost o minge, apoi m-a strâns din nou la piept şi m-a îmbrăţişat furtunos, în timp ce eu chelălăiam fericită. După aceea s-a aşezat pe pământ şi a început să-mi explice:

— Vezi tu, Laika, oamenii care nu pot să vorbească – muţii adică – se fac înţeleşi prin gesturi sau prin scris. Tu însă nu poţi să te faci înţeleasă nici prin semne şi nici prin scris… pentru că nu ai mâini. Dacă am fi avut mai mult timp poate că aş fi izbutit să te învăţ să te foloseşti de lăbuţe aşa cum se folosesc oamenii de mâini… dar acum nu vom putea, fiindcă pentru asta ne-ar trebui prea multă vreme. Îmi amintesc însă că invalizii noştri, eroii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, pot fi pe de-a întregul reeducaţi oricare ar fi mutilările suferite şi oricât de grave ar fi fost ele. Anul trecut, când am vizitat împreună cu colegii mei de şcoală Centrul de reeducare, am petrecut acolo toată ziua în mijlocul invalizilor… ba cu mulţi ne-am şi împrietenit… Ei bine, mi-aduc aminte că am văzut un invalid fără mâini care învăţa să scrie la maşină cu un fel de cârlige, un fel de proteză, care îi înlocuiau mâinile… iar alt invalid exersa alfabetul Morse, un alfabet simplificat, alcătuit din semne şi sunete.

De ce oare n-ai putea şi tu să înveţi alfabetul Morse – ba chiar şi să scrii la maşină? Sunt sigur că ai putea! Iar de vrut… ai să vrei, nu-i aşa, Laika?

Am înţeles aproape tot ce mi-a spus Tiko, chiar dacă am întâlnit cuvinte ca proteză, alfabet Morse, maşină de scris… despre care nu ştiam bine ce înseamnă. Vedeţi, eu pricep mai ales cuvintele care duc la ceva ce simt sau cunosc, ceva ce văd sau am văzut.

Dar pesemne că Tiko se gândise cum să mă ajute să văd, cum să mă ajute pe viitor să înţeleg totul şi încă foarte limpede.

Iar eu, fără îndoială că voi învăţa tot ceea ce Tiko vă dori, pentru a putea fi în stare să comunic cu el, să rămân legată de el chiar şi atunci când voi fi aruncată acolo sus, în cerul îndepărtat.

*

În zilele următoare am fost foarte, foarte ocupată. Nici tu joc, nici tumbe cu Tiko, numai studiu şi exerciţii împreună cu el. Totuşi, studiul şi exerciţiile făcute cu Tiko se deosebesc mult de

„Condiţionarea” profesorului Gorniakov!

Mai întâi de toate, exerciţiile lui Tiko nu-mi aduceau nicio suferinţă. Apoi, pentru a-mi răsplăti strădaniile, Tiko nu-mi dădea numai o bucăţică de zahăr – aşa cum făcea profesorul – ci mă strângea la piept şi mă săruta apăsat pe nas. Iar eu, pentru a merita o astfel de sărutare, simţeam că mi-aş fi dat oricâtă osteneală, încercând să ajung cel puţin tot atât de înţeleaptă cât şi profesorul Gorniakov. Într-o zi, Tiko mi-a spus:

— Ştii, Laika, s-ar cuveni să începi mai întâi cu aparatul Morse. În primul rând pentru că, deocamdată, nici nu avem maşină de scris, iar în al doilea rând, alfabetul Morse e mai uşor… în schimb, îţi va prinde bine mai târziu, atunci când vom căpăta o maşină de scris.

Şi Tiko a pornit cu multă răbdare şi dragoste să mă înveţe alfabetul Morse.

Cu ajutorul unei pietricele şi al unei cutii de conserve goală, m-a învăţat să bat loviturile lungi şi pe cele întrerupte, să le bat încet sau tare. La început mi-a fost greu să ţin pietricica între pernuţele unei singure lăbuţe şi încercam mereu să mă ajut cu cealaltă. Aşa era mai uşor!

Dar Tiko s-a arătat, neînduplecat:

— Trebuie să înveţi să baţi cu o singură lăbuţă… Gândeşte-te… s-ar putea să te găseşti într-o împrejurare în care să nu ai liberă decât una… şi n-ai să poţi face nimic

dacă nu ai învăţat să baţi cu o singură lăbuţă. Iar dacă vei avea prilejul să te serveşti de amândouă lăbuţele, va fi cu atât mai plăcut.

Cu pietricica aceea şi cu cutia de conserve, totul mergea destul de bine, când, într-o bună zi, Tiko a adus în curte un fel de aparat Morse rudimentar, meşterit – mi-a explicat prietenul meu – chiar de el însuşi.

— De azi înainte, vei face exerciţiile pe aparatul acesta. Mai târziu îl voi perfecţiona pentru tine şi apoi, atunci când vei pleca, vom încerca să-l ascundem în „sputnik”. În felul acesta, tu şi cu mine vom putea comunica oricând şi ori de câte ori vom dori.

Trebuie să spun că în odăiţa lui Tiko se afla şi un mic aparat de radiorecepţie, iar băiatul s-a străduit multă vreme să construiască şi un aparat de emisie, fie el cât de simplificat.

— Ştii, Laika, nu-i de ajuns să cunoşti alfabetul Morse şi să ai un mic aparat de semnalizare… Trebuie totodată şi un radio… Pe „sputnik” va fi radio iar tu, cu aparatul Morse, vei putea transmite de acolo… Dar eu, eu cum voi transmite de aci? Iată de ce îmi trebuie neapărat şi mie un aparat de emisie.

Totul mergea strună; ştiam acum de minune semnalele Morse şi puteam chiar să le bat cu o singură lăbuţă – ştiam de asemenea să recunosc toate semnalele auzite, ba le puteam recunoaşte şi văzându-le scrise.

Numai Tiko nu izbutise încă să facă rost de o maşină de scris.

E drept că nu ni se mai părea chiar atât de neînlocuit această maşină de scris – eram în stare doar să comunicăm straşnic şi cu aparatul Morse. Cu adevărat, puteam să-i mărturisesc lui Tiko multe lucruri prin semnalele Morse, ca şi cum aş fi ştiut şi eu limbajul oamenilor.

— Ştii, totuşi nu-i de loc acelaşi lucru – ţinu să-mi spună într-o zi Tiko, văzând stăruinţa mea de a bate o frază mai lungă. Dacă am avea o maşină de scris, totul ar deveni mai uşor şi mai limpede.

În sfârşit, într-o altă zi, după ce terminasem tocmai încercările de condiţionare, l-am găsit pe copil aşteptându-mă nerăbdător în curte.

A fost de ajuns o privire ca să înţeleg că avea noutăţi importante. Aplecându-se înspre mine, Tiko mi-a şoptit la ureche cu un glas tulburat:

— Laika, avem în sfârşit o maşină de scris. Vino s-o vezi! Era o maşină veche pe care Tiko o obţinuse cu împrumut de la un prieten al tatălui său, sub motivul că vrea să înveţe să bată la maşină.

Da… pentru că trebuie să ştiţi… nici Tiko, prietenul meu, nu ştia să bată la maşină.

Dar asta nu ne-a încurcat… aş putea spune chiar că ne-a fost de folos. Împreună am învăţat să batem mult mai lesne şi mult mai repede decât am fi făcut-o fiecare pe socoteala sa.

Tiko m-a învăţat la început alfabetul. Până atunci mă deprinsesem să înţeleg numai sensul cuvintelor, ba chiar să-l traduc în semnalele şi sunetele alfabetului Morse – dar alfabetul obişnuit, rânduiala literelor şi împerecherea silabelor nu le cunoşteam încă.

După ce am învăţat trainic alfabetul normal, am căutat, împreună cu Tiko, să alcătuiesc mai întâi cuvinte şi apoi fraze întregi pe clapele maşinii de scris.

Acum, când scriam la maşină, spre deosebire de ceea ce mi se întâmplase când învăţam să bat semnalele Morse, cel mai greu îmi venea tocmai coordonarea ambelor lăbuţe.

Ca să fiu cinstită, trebuie să recunosc că n-am învăţat niciodată să mă servesc întru totul de amândouă lăbuţele, ci numai să mă ajut cu lăbuţa stânga din faţă, în timp ce cu dreapta apăsam pe clape.

De altfel, vă rog să mă credeţi… nici cu o singură lăbuţă treaba nu era prea uşoară! Căutând să atingă o singură clapă – în primele zile mai ales – lăbuţa mea atingea mereu două sau trei clape deodată, făcând nişte încurcături pline de haz. Spre a mă perfecţiona, a trebuit

să învăţ să strâng pernuţele, apoi să împing înainte numai pe cea din mijloc – cea care urma să atingă clapa necesară.

De altfel, mi-am dat seama destul de repede că nici pentru Tiko lucrurile nu stăteau mai bine.

De fapt, dacă cu băteam cu o singură lăbuţă pe mai multe clape, băiatul, deşi apăsa o clapă numai cu un deget, greşea la fel de lesne ca şi mine.

Când Tiko îmi dădea un bobârnac peste lăbuţă, spunându-mi:

— Laika, iar ai greşit… eu mă îndreptam, dar, grabnic după aceea, când greşea el, îi dădeam şi eu peste mână cu laba, şi când îmi venea rândul scriam:

— Tiko, iar ai greşit clapa… N-ai să înveţi niciodată să baţi la maşină…

— Laika, ce caraghioasă poţi să fii – striga băiatul, îmbrăţişându-mă.

Şi apoi întrerupeam lecţiile pentru a ne da tumba de câteva ori – fericiţi cum pot fi numai un copil şi un câine care se îndrăgesc… aşa cum ne îndrăgisem noi.

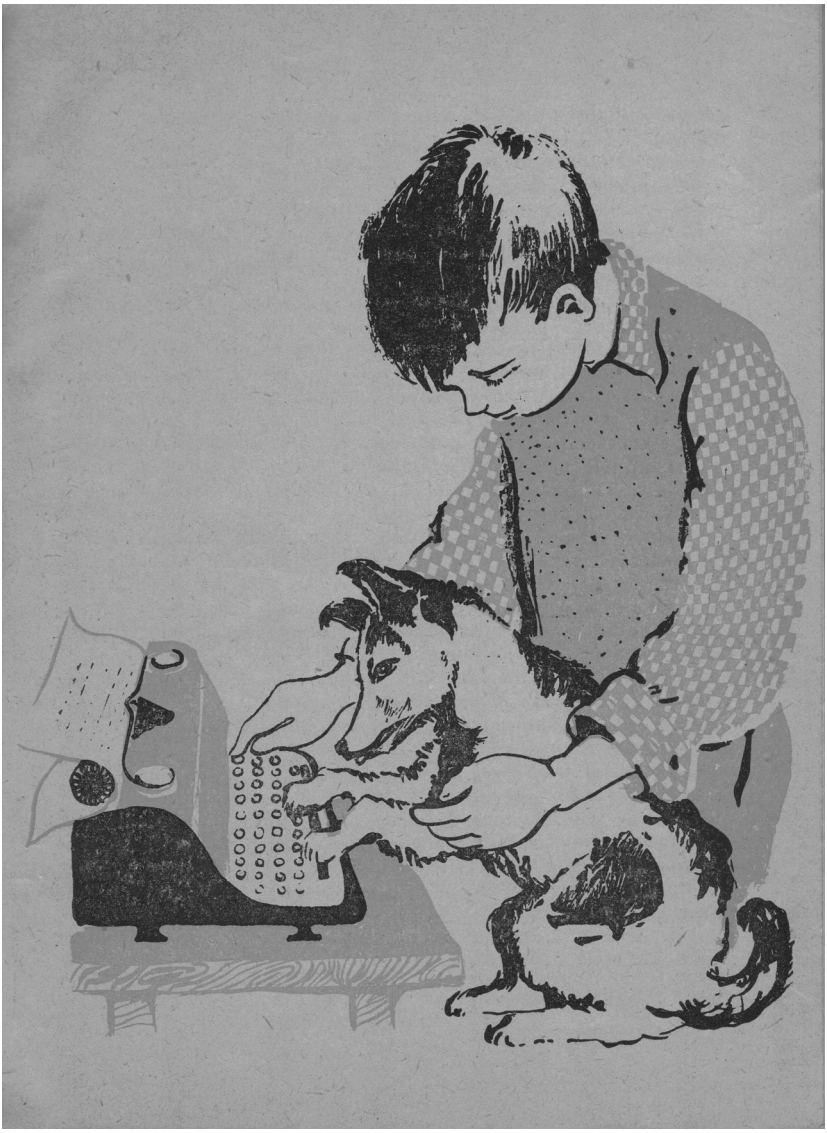

CAPITOLUL II. Plecarea cea mare – Primele urmări fizice ale fricii – Aparatul Morse funcţionează – Nu se vede nimic – *Alimentele se împuţinează – De câte zile călătoresc prin spaţiu*?

— *Mi se pare că „sputnikul" îşi micşorează viteza – Dar eu vreau să mă salvez*!

— *Oare racheta purtătoare ar putea să mă ajute*?

— Părăsesc „sputnikul” pentru rachetă – Salvată, cel puţin pentru un timp.

— Laika, Laika…

Repezindu-se spre mine, Tiko m-a ridicat în braţe, strângându-mă tare de tot la piept.

— S-a hotărât data plecării!

Simt inima lui Tiko bătând grăbită. Copilul e foarte mişcat.

Şi inima mea bate puternic „neliniştită şi îndurerată. Neliniştită pentru călătoria ducând spre necunoscut, sus spre cerul albastru… şi îndurerată, amarnic de îndurerată, din pricina despărţirii de Tiko al meu.

Am pornit spre odăiţa băiatului şi, odată ajunsă acolo, m-am aşezat în faţa maşinii de scris. Ţineam să-i spun încă o dată lui Tiko tot ceea ce simţeam pentru el.

„Tiko, prietenul meu… micul meu stăpân… mi-e teamă, mi-e atât de teamă de călătoria aceasta… dar suferinţa mea e încă şi mai mare pentru că trebuie să te părăsesc. Tu ai fost şi eşti totul pentru mine. Ţie, dragostei tale, îi datorez cunoştinţele mele, faptul că am învăţat bine şi repede ceea ce mi-a fost predat. Iar dacă drumul meu va da rezultate folositoare oamenilor, ele ţi se vor datora, în primul rând, ţie. Am învăţat mult mai mult decât se poate bănui. Mulţumită ţie, Tiko al meu, ştiu să bat un mesaj Morse, mulţumită ţie ştiu să scriu la maşină. Nu sunt sigură că acestea vor sluji la ceva… cred însă că vor sluji… dacă mă voi întoarce! Oricum, îmi slujesc azi pentru ca să-ţi spun toată dragostea mea… ţie Tiko, nepreţuitul meu prieten. Dacă va fi să nu mă mai întorc… păstrează-mi întotdeauna un colţişor în inima ta, printre amintirilecele mai dragi…”

În timp ce-am scris aceste cuvinte, Tiko a stat lângă mine şi le-a citit unul după altul. Dar n-am apucat să bat ultimul cuvânt şi ceva cald şi dulce mi-a umezit capul, iar mâinile lui Tiko m-au strâns şi vocea lui dragă mi-a murmurat printre lacrimi:

— Laika, Laika… Nu, nu te voi uita niciodată… Tu

însă trebuie să te întorci lângă mine, lângă Tiko al tău care te iubeşte atât de mult şi care te va iubi întotdeauna!

*

După câte aflase Tiko, plecarea urma să aibă loc peste două zile.

La drept vorbind, copilul nu ştia nimic sigur, deoarece data exactă a pornirii era secretă; Tiko însă o bănuia adunând laolaltă câteva semne.

Şi pe urmă… mai era inima lui… care nu-l înşela.

Ultimele două zile le-am petrecut stând aproape mereu împreună. Eu mă ascundeam pe unde puteam, şi pentru ca să sar peste ultimele exerciţii, şi pentru ca să pot rămâne cât mai multe ceasuri alături de Tiko.

În cele din urmă… m-am lăsat găsită! Trebuiau doar să-mi arate încăperea din „sputnik”, unde aveam să călătoresc şi trebuiau să mă ajute să mă obişnuiesc cu noua mea locuinţă.

Pe de altă parte, Tiko şi cu mine încercam să descoperim felul prin care să ascundem în încăpere micul şi simplul aparat Morse, fabricat de băiat. Era însă nevoie să-l ascundem bine şi cât mai aproape de unul dintre aparatele de radio.

Din fericire, se poate spune că încăperea era ticsită de aparate de radio. I-am auzit de altfel istorisind pe profesorul Gorniakov şi pe tehnicieni că numai aşa se putea urmări de pe Pământ ceea ce se întâmplă în interiorul „sputnikului”.

Din pricina asta, pesemne, erau în noua mea locuinţă atâtea aparate de radio, unele erau puse doar pentru a controla celelalte aparate ştiinţifice, pe acelea care aveau să măsoare înălţimea, viteza, căldura, umiditatea, atracţia terestră, pe cea lunară, atracţia solară etc.

Cât despre mine aveam să fiu de-a dreptul înfăşurată în aparate pentru ca ele să-mi măsoare bătăile inimii, temperatura sângelui, salivaţia şi toate celelalte funcţiuni ale corpului meu.

În ceea ce priveşte mâncarea şi băutura, aparatul

automat pe care învăţasem să-l fac să se declanşeze la ore fixe, mişcându-i levierul indicat, trebuia să-mi dea porţii special dozate până când…

Profesorul şi tehnicienii nu puteau să spună până când… Pentru că nimeni nu putea s-o ştie. Până la reîntoarcerea pe Pământ a „sputnikului”? Până la moartea mea în spaţiu? Cine o ştia?!

*

Chiar în dimineaţa plecării, pe întuneric încă, am izbutit să mă strecor iute în încăperea „Sputnikului”, iar după aceea l-am ajutat şi pe Tiko să se furişeze înăuntru.

În grabă şi cu sufletul la gură de frică – era vai de noi dacă am fi fost descoperiţi – am ascuns, alături de instrumentele pentru măsurarea căldurii şi vitezei, micul aparat Morse al lui Tiko.

Toate instrumentele din „sputnik” fuseseră recepţionate şi controlate – era deci puţin probabil ca-n ultima clipă să se mai facă o altă vizită de control care ar fi putut, vai! să ducă la descoperirea aparatului nostru.

De altfel, totul a mers strună.

Şi în sfârşit a sosit şi marea clipă a plecării spre spaţiul infinit.

Locul împrejmuit unde se găsea „sputnikul” montat pe racheta sa purtătoare care – după cum mă înştiinţase Tiko – avea să-l ducă dincolo de atmosfera terestră era, în dimineaţa aceea, vegheat cu străşnicie.

Nimeni, în afară de personalul tehnic absolut trebuincios, nu avea voia să intre.

Degeaba plânsese Tiko, degeaba îi implorase el pe toţi acei care-l cunoşteau şi îl iubeau… de data asta nu se putea pătrunde spre „sputnik”.

Atunci, pentru că vorbele îmi lipseau spre a mă împotrivi, am început să sar şi să latru, să alerg încolo şi încoace, arătându-mi astfel nemulţumirea de a fi ruptă de Tiko tocmai în clipa plecării.

Dar, chiar în secunda când m-au prins de zgardă, tatăl lui Tiko mi-a spus c-o voce serioasă:

— Laika, dacă-l iubeşti pe Tiko, încetează să te porţi astfel… Ar fi foarte primejdios pentru el să pătrundă în această împrejmuire… La plecare, racheta va împrăştia foc, va împrăştia flăcări şi gaze dăunătoare… Vrei ca Tiko să păţească ceva?

L-am privit în ochi pe Ivan, tatăl lui Tiko, şi am înţeles că spune adevărul. De aceea, i-am dat suspinând o ultimă sărutare pentru Tiko şi apoi supusă, cu coada între picioare, m-am îndreptat către scăriţă pentru a mă urca în încăperea „sputnikului”.

Dar, înainte de a trece pragul uşii care avea să mă despartă de Tiko, poate pentru totdeauna, m-am întors pentru ultima oară către locurile unde îl cunoscusem pe scumpul meu prieten, acolo unde fusesem atât de fericită şi unde învăţasem atâtea lucruri.

I-am auzit pe tehnicieni mărturisind:

— Acestei căţeluşe îi lipseşte doar graiul… Priviţi cum a înţeles… cum înţelege totul…

Tare îmi venea să plâng în acel ultim ceas! Dar fiindcă ştiam cât de mult îi tulbură pe oameni plânsul nostru, al clinilor, m-am stăpânit şi n-am plâns… Aşa s-a făcut că ultimul meu salut către Tiko a fost doar un vesel lătrat care voia să-i spună marelui meu prieten:

— La revedere şi nu adio, Tiko! Mă voi întoarce, ai să vezi… mă voi întoarce lângă tine aşa cum ţi-am făgăduit şi aşa cum doreşti tu!

Mânuţei lui Tiko, ridicată dincolo de împrejmuire, i-am răspuns ridicând o lăbuţă. Apoi am intrat în încăpere.

Unul din tehnicieni mi-a fixat în dreptul inimii şi pe burtă două microfoane. După aceea, aruncând o ultimă privire în jur „s-a aplecat asupra mea şi m-a sărutat pe furiş.

La numai o clipă după sărutare, portiţa cu închizătoare ermetică s-a trântit definitiv. Rămăsesem singură. Aventura cea mare începea.

S-a auzit un fel de şuierat sfâşietor şi toată încăperea fu zguduită de o putere de necuprins.

Aşa cum fusesem învăţată, m-am culcat lipindu-mă de podea, întinzând labele şi punând botul jos.

O putere înfricoşătoare, mereu mai apăsătoare, mă strivea; aveam simţământul că sunt îngropată sub munţi, nenumăraţi munţi de piatră care se lăsau peste mine, care îmi împiedicau orice mişcare.

Ce chin! Exerciţiile de condiţionare fuseseră o plăcere faţă de ce se întâmpla acum. Am închis ochii. Nu mai puteam respira.

Adio, Tiko, nu ne vom mai revedea niciodată.

Dacă asculţi cumva la radio, primeşte ultimele bătăi ale inimii mele. Ultimul meu gând este pentru tine, dragul meu prieten…

*

Dar nu… nu murisem.

Trebuie să fi trecut prin ceea ce oamenii numesc leşin, deoarece pentru o anumită bucată de timp – scurt? lung? nu ştiu şi nu voi şti-o niciodată – nu am mai simţit nimic, ca şi cum aş fi fost într-adevăr moartă. Totuşi nu eram moartă, de vreme ce apoi am deschis ochii şi am vrut chiar să mă mişc un pic.

Ah, trăiam… da… dar nu reuşeam să fac nicio mişcare.

Marea greutate mă strivea încă; asta însemna, după cum îmi arătase Tiko, prietenul meu, că

„Sputnikul” alerga mereu spre înălţime, căutând să se smulgă forţei gravitaţiei care îl înlănţuia de pământ.

Aceasta era pricina senzaţiei de puternică strivire care îmi făcea atâta rău şi mă sufoca.

Din ce cauze se întâmplau toate acestea n-o ştiu… fiindcă nu înţelesesem prea limpede, dar dreptatea era de partea lui Tiko, deoarece recunoşteam efectul de care îmi pomenise.

Vasăzică, de aceea trebuia să fiu pregătită, condiţionată…» pentru ca să îndur acest efect… da… da… Spre marea mea ruşine însă, mă murdărisem toată. Nu ştiu dacă era efectul puternicei forţe a gravitaţiei care mă,

turtea într-una sau dacă nu cumva mi se întorsese stomacul p & dos, pur şi simplu, din cauza spaimei.

Adevărul e că m-am murdărit ca un purceluş. Dac-ar fi ştiut Tiko!

Dar ceea ce era şi mai neplăcut era faptul că pentru un timp nu puteam să mă mişc, necum să mă curăţ.

Da… ştiam, tot din cele spuse de băiat, că acest efect nu ar trebui să dăinuie; cu cât te înalţi mai sus în atmosferă, cu atât mai mult scade senzaţia de greutate.

Ba chiar ar urma după aceea să plutesc în spaţiu dacă, bineînţeles, nu m-ar fi împiedicat toate chingile cu care mă, legaseră.

Bine… bine… dar cât timp avea să mai ţină această senzaţie de greutate cumplită?

Mă simţeam obosită, chiar foarte obosită, ca şi cum aş fi purtat de ore şi ore în şir toată greutatea asta copleşitoare.

Dac-aş fi putut măcar să beau puţină apă. Trebuia încercat!

Recipientul cu apă era chiar alături, în faţa mea. Am întins o lăbuţă şi am încercat să o mişc spre apă.

Lăbuţa era grea de parcă ar fi fost de plumb – de parcă n-ar mai fi fost a mea.

Şi totuşi era lăbuţa mea!

Printr-o încercare deznădăjduită am izbutit în sfârşit. Am izbutit să fac să alunece recipientul cu apă pe lângă bot, am făcut apoi o nouă sforţare pentru a-mi ridica botul şi a împinge levierul şi, în fine, am putut să înghit puţină apă, chiar dacă deschiderea gurii numai şi alungirea limbii m-au costat un deosebit efort.

Ah, ce bună era apa…

Mi-am pus capul la loc pe podea. Trebuia să mă odihnesc puţin şi după aceea să repet aceleaşi mişcări pentru mâncare – doar am fost condiţionată şi pentru mâncare. Iar ora prânzului se apropia!

Mai întâi de orice se cuvenea însă să mă odihnesc…

Pesemne că am adormit cu toată greutatea aceea strivitoare – probabil că în apa pe care o băusem era pus ceva ce-aducea somnul.

Mie mi-a prins bine – chiar şi după ce m-am trezit, slăbiciunea atâtor încercări se făcea resimţită. Am încercat, grijulie, să mişc o labă… Ce bucurie! Nu mai cântărea aproape nimic…

Se vede că mă urcasem foarte sus. Oare cât se scursese?

Mult desigur, deoarece mi-era tare foame – trebuie că şi ora prânzului trecuse. Am încercat iarăşi să mă mişc şi am izbutit, chiar dacă nu mi-a fost prea lesne.

Aşa cum mă învăţaseră, m-am aşezat încet pe labe. Tremuram toată. Era cazul poate să îmbuc ceva… dar o treabă mai grabnică încă se cerea făcută.

Jos, Tiko era desigur îngrijorat – de la plecarea „sputnikului” nu mai avusese nicio veste de la mine.

Da, aparatele care mă înconjurau şi microfoanele pe care mi le legaseră de corp îi informaseră, fără îndoială, pe oamenii de ştiinţă, că-s încă vie, că inima mea bate întruna.

Dar Tiko aflase şi el?

Şi chiar dacă aflase – îşi închipuie el de ce nu-i trimisesem până atunci niciun mesaj?

Dar înainte de orice, trebuia să-mi fac un pic toaleta. N-am prea izbutit eu, fiindcă mă mişcam încă foarte anevoie şi fiecare mişcare mă costa multă trudă, dar, la urma urmelor, aveam să mă spăl mai bine după ce aş fi „vorbit” cu Tiko.

Cu mare caznă am apropiat de mine aparatul Morse – fabricaţia prietenului meu.

Şi-n timp ce băteam încet, foarte încet, primul meu mesaj, lacrimile îmi împăienjeneau ochii.

— Tiko… Tiko… Sunt eu, Laika… Până acum totul a mers Line. Mă simt cam obosită, am trupul cam vlăguit din pricina vitezei, dar vezi – sunt vie şi sănătoasă. Evrika! aşa cum spui tu… Ne vom revedea! închei şi te sărut…

Am bătut mesajul de zece ori, de douăsprezece ori… Mă auzea oare?

În sfârşit, puteam să mănânc. Eram tare înfometată. Am făcut să se mişte levierul special şi porţia mi-a sosit – o porţie pe care am înfulecat-o cu mare poftă.

Apoi m-am aşezat lângă radio, toată numai urechi. Cine putea şti când şi dacă avea să-mi răspundă Tiko?

Senzaţia de greutate dispăruse aproape cu desăvârşire. Trebuie că „sputnikul” se smulsese din zona de atracţie pământească.

Cine ştie pe unde mă aflam!

Păcat că „sputnikul” nu avea ferestre. Se gândiseră poate că-n situaţia mea nu mi-ar mai fi ars de privit?

Nu… probabil că au crezut că tot ceea ce era de văzut nu prezintă niciun interes pentru mine. Asta era… nu se gândiseră la mine… în schimb în exteriorul „sputnikului” puseseră din loc în loc destule aparate menite să fotografieze zonele prin care treceam.

Sigur era însă un lucru – că eu nu puteam vedea nimic, nici nu puteam şti pe unde mă aflu.

(E adevărat că, oricum, n-aş fi ştiut, fiindcă nimeni nu mai fusese pe acolo şi nici eu n-aveam de unde să cunosc acele locuri…)

M-am apropiat din nou de aparatul de radio. De ce nu răspundea Tiko?

Am meditat şi am tot meditat şi am sfârşit prin a înţelege că aparatele de radio erau probabil numai emiţătoare şi nu şi receptoare.

La urma urmelor, de ce ar fi fost receptoare? Desigur că oamenii de ştiinţă nu intenţionau să-mi transmită în „sputnik”, odată plecată, comunicări sau dispoziţii.

Iată de ce aparatele de radio, care se găseau acolo, foloseau numai pentru a vesti savanţilor de pe pământ că sunt încă vie şi totodată aveau să-i anunţe cât timp am supravieţuit.

Cum de nu prevăzusem – Tiko şi cu mine – lipsa aparatelor de radio recepţie pe „sputnik”?

Crezuserăm mereu că vom putea comunica şi după plecarea mea… şi de fapt numai eu eram în stare să-l fac pe Tiko să capete ştiri de la mine.

După toate aceste triste descoperiri, am continuat totuşi să sper şi n-am părăsit nicio clipă locul meu de lângă aparatele de radio.

Oricum, mă gândeam că peste puţin timp aveam să-i transmit un nou mesaj lui Tiko şi să-i spun că socotelile noastre se dovediseră greşite, fiindcă cu… eu nu puteam să primesc, veşti de la el.

*

Câte zile trecuseră?

Dacă trebuia să le adun ţinând seama de numărul meselor luate – atunci înţelegeam că multe zile se scurseseră de când mă găseam în spaţiu.

Acum, dacă n-ar fi fost chingile care mă ţineau atât pe mine cât şi lucrurile aflate în încăperea

„Sputnikului”, aş fi plutit prin aer şi obiectele celelalte odată cu mine. Hrănirea devenise şi ea o problemă… băutul aproape ea neputinţă.

Şi mai era ceva… după părerea mea, raţiile de mâncare şi apă erau pe terminate.

Îmi dădeam seama de aceasta, calculând, cu toate că era închis, spaţiul în care se aflau proviziile şi calculând de asemenea volumul a ceea ce consumasem până atunci.

Dacă, în scurt timp, n-avea să se întâmple altceva mai neplăcut – probabil că urma să pier de foame şi de sete.

Nu socotiseră desigur rezistenţa mea… altfel ar fi pus mai multe provizii.

Fără îndoială că mă credeau moartă – şi încă de multă Treme. Şi asta, mai ales fiindcă aparatele de radio nu mai funcţionau de loc.

Nemaiprimind ştiri de la mine, era firesc să se gândească la dispariţia mea.

Nu cunoşteam pricina tăcerii aparatelor: poate că

spaţiul Cosmic în care călătorea „sputnikul” era de vină, poate că el împiedica legăturile cu Pământul.

Sau poate... aparatele se stricaseră... Sigur era numai un lucru... „sputnikul” nu mai avea legături cu Pământul.

Fără doar şi poate că Tiko era disperat... Trebuie că şi el mă credea moartă... Dar nu... eu nu voiam să mor, Tiko!

Tu îmi spuseseşi că eram datoare să mă întorc... iar eu aveam să depun toate strădaniile spre a rămâne în viaţă şi spre a te putea revedea într-o zi...

Deocamdată ţineam să controlez alimentele aflate dincolo de portiţa închisă.

Până atunci nu încercasem încă niciodată să deschid ascunzătoarea alimentelor. Nici nu aveam nevoie s-o fac; ştiam că raţiile fuseseră bine împărţite iar mie îmi ajunseseră întotdeauna.

Dar acum, se cuvenea să ştiu ce mai era pe-acolo... la o adică, să pot să reduc porţiile.

N-a fost prea greu să deschid portiţa; Tiko mă învăţase să deschid tot felul de uşiţe, să fac să alunece balamalele, chiar şi să răsucesc cu dinţii cheile în broaşte.

Vai! Stăteam tare prost cu hrana! în totul mai erau numai şase porţii. Foarte puţin! Doar apă era ceva mai multă.

Şi cum apa mă adormea (eram tot mai încredinţată că puseseră un somnifer în ea) am înghiţit un pic de apă.

Când dormi, timpul trece mai repede.

Aveam să hotărăsc după aceea ce trebuie să fac!

*

Când m-am trezit am încercat un simţământ ciudat. Parcă se schimbase ceva.

M-am sculat, am făcut câţiva paşi... da... îmi recăpătasem puţin din greutate. De ce?

Poate... poate coboram?

Şi totuşi – fără să ştiu bine de ce – mi se părea că

doar viteza se micşorează. Ce se întâmpla? Ce urma să se întâmple?

Tiko îmi mărturisise că primejdia cea mai mare pentru mine stătea tocmai în coborâre; reintrând în atmosfera terestră, „sputnikul” s-ar fi dezintegrat.

Dar era încă prea devreme ca aceasta să se întâmple.

Tiko îmi vorbise de săptămâni întregi de zbor, iar profesorul Gorniakov – îl auzisem chiar eu – pomenise chiar de câteva luni.

Nu trecuse încă atâta timp.

Ceea ce se întâmpla, trebuie să fi fost altceva. Mi-a venit în minte gândul că mai întâi de toate trebuia cercetat dacă racheta, purtătoare ne mai ducea sau se desprinsese de „sputnik”. Poate se desprindea tocmai atunci?

Oare această încetinire, pe care aveam impresia că o simt „nu era cauza şi totodată efectul desprinderii?

Dar dacă racheta avea să ne părăsească – nici eu nu mai voiam să rămân în „sputnik”! Aş fi preferat – dacă îmi stătea în puteri – să mă mut pe racheta purtătoare.

Ştiam că racheta urma să se întoarcă pe Pământ, chiar dacă nu era sigur că ea va ajunge vreodată, şi mai ales, în ce stare… Da, trebuie să încerc să mă mut pe rachetă. Dar cum s-o fac?

Mi-am adunat în grabă proviziile pe care le-am scos din ascunzătoare, apoi le-am închis într-un sac din material plastic găsit în încăpere. Am adăugat şi apa care, spre norocul meu, se găsea în vase cu închidere automată, pe care numai eu le făceam să se deschidă când trebuia să beau. După toate astea „am strâns sacul şi l-am târât până la uşa închisă ermetic. Acum, venea partea cea mai grea.

Cum să deschid uşa? Cum să ajung la rachetă?

Oh, n-am să ştiu niciodată cum de-am reuşit să îndeplinesc o asemenea treabă.

Am deschis cu greu uşa dar încă şi mai greu m-am luptat, cu aerul de afară care dădea să mă smulgă.

Da… pentru că dincolo era aer, aer care n-ar fi trebuit să fie dacă – din cele ce-mi aminteam de la Tiko –

ne-am fi aflat dincolo de atmosfera terestră.

Poate însă că în clipele acelea mă aflam doar la limita atmosferei; astfel se putea explica prezenţa aerului şi faptul că racheta purtătoare nu se desprinsese încă, până atunci, de „sputnik”.

De altfel, dacă ăsta era adevărul, probabil că zburam de mult timp în jurul Pământului – când la limita atmosferei, când dincolo de ea.

Vai mie însă… nu puteam să pătrund în rachetă! Din fericire, mă înarmasem cu frânghii de nylon foarte rezistente, frânghii pe care le dibuisem într-un colţ al „sputnikului”.

M-am legat cu ele de aripioarele rachetei şi totodată am legat zdravăn lângă mine şi sacul cu alimente şi apă.

Înţelegeţi… aveam impresia că racheta era calul pe când „sputnikul” doar trăsura.

Iar eu părăseam trăsura pentru cal, aşa cum se procedează când trăsura stă gata să se sfărâme; speram însă că acest căluţ de treabă mă va ajuta să scap cu viaţă.

Chiar în clipa aceea, racheta-cal a făcut un fel de săritură…

Am văzut „sputnikul” îndepărtându-se, în timp ce inima-mi bătea nebuneşte.

„Sputnikul” odată părăsit, racheta a început să rătăcească singuratică prin spaţiul infinit. Unde urma să se oprească?

Ce avea să se întâmple cu mine?…

Sleită de oboseală şi de emoţii, călărind pe căluţul meu năzdrăvan, care galopa prin cerul albastru, m-am lăsat în voia întâmplării…

CAPITOLUL III. Rătăcind prin spaţiul nesfârşit… – începe să-mi fie foame – Unde mă va duce calul-rachetă?

— *Bombardament de meteoriţi – O stea mai strălucitoare* decât *celelalte – Soare, planetă sau satelit*?

— *Racheta se dezintegrează iar eu aterizez brusc*!

— *Unde mă aflu*?

Minunată privelişte…

Niciodată nu văzusem pe Pământ ceva atât de frumos, în marginea atmosferei terestre – fiindcă cu continuam să cred că mă aflu acolo – desluşeam sub mine o uriaşă sferă verde-albăstruie, înfăşurată toată în văluri diafane şi strălucitoare. Pământul! Era Pământul!

Acolo unde se afla Tiko, plângând-o, cu siguranţă, pe Laika lui…

Iar în jurul meu, deasupra mea, se boltea cerul negru! Da… negru… Aflaţi asta, băieţi, voi care aţi crezut întotdeauna că cerul este albastru.

Albastră şi verde era planeta pe care o vedeam – era oare Pământul? albăstrui aerul care o înconjura.

Dar cerul, adică spaţiul infinit în a cărui stăpânire ne aflam, cerul era negru, negru ca de catifea.

Şi catifeaua aceasta era presărată cu stele – cu stele de aur şi de argint… Puzderie de stele…

Unele foarte mici, ca nişte îndepărtate puncte scânteietoare, altele mai mari, părând de argint, iar altele şi mai mari, părând de aur.

Ochii mă dureau atât de tare când mă uitam la ele, încât adesea trebuia să-i închid.

Între timp, rămâneam mereu agăţată de rachetă şi nu-mi puteam da seama dacă stăteam pe loc sau ne mişcăm.

De fapt, era cu neputinţă ca noi să fi rămas locului… şi totuşi nu simţeam racheta alunecând. Cel puţin când mă uitam la stele eram sigură că stăm nemişcate.

Numai când priveam marea planetă de sub mine înţelegeam că mă mişc – ceea ce mi se părea a fi Pământul, se mişca încetişor. Tot mai limpezi se vedeau petele negricioase… petele verzi îşi schimbau culoarea în albastru.

Ah, petele acelea… desigur că erau îndepărtatele mări şi câmpii, îndepărtaţii munţi de pe Pământul meu scump.

*

Mâncând şi bând câte puţin, dormind şi admirând cerul şi planeta îndepărtată, am petrecut, cred, multe zile „pământene”. Şi deodată mi-am dat seama că proviziile – cu toată zgârcenia mea – se terminaseră. Micşorarea porţiilor nu folosise la nimic.

Mai aveam doar puţină apă.

Aşadar, viaţa mea trebuia să se încheie?

Nu voiam să mor, dar ce mai puteam face spre a mă salva?

Va să zică, zadarnic făcusem eu tot ce-mi stătuse în puteri, zadarnic părăsisem „sputnikul” şi mă agăţasem de rachetă, nădăjduind că aceasta mă va readuce pe Pământ!

Acum totul se sfârşise – urma să mor de foame şi de sete. Iar racheta, ultima mea speranţă, nu putea fi dirijată până la Pământ – de altfel nici nu m-aş fi priceput s-o fac.

Între timp, pe racheta de care continuam să mă agăţ se terminase şi apa… Se isprăvise astfel şi putinţa mea de a dormi şi de a uita în ce situaţie grea mă aflam.

Până şi planeta despre care crezusem că-i Pământul dispăruse.

De jur-împrejurul meu se întindea doar spaţiul negru – scăpărând de stele.

Şi deodată spaţiul fu sfâşiat de fulgere fără număr – parcă săgeţi sclipitoare veneau din toate părţile.

Şi numai când una din săgeţi izbi racheta mea am înţeles despre ce era vorba: meteoriţi!

Tiko îmi spusese cât de primejdioşi puteau fi aceşti meteoriţi, dar pe mine – în împrejurarea în care mă aflam – nimic nu mă mai putea înspăimânta.

De altfel, între a muri de foame pe rachetă sau a fi sfârtecată de un meteorit nu era o prea mare deosebire. Ba chiar era mai bine să mor dintr-odată, lovită de un meteorit, decât să îndur chinul îndelungat al foamei şi al setei.

Unul… şi încă unul… altul…

Meteoriţii izbeau racheta, păreau că o străpung şi

apoi dispăreau.

*

Bombardamentul acela nu m-a atins.

Când un meteorit venea spre rachetă, închideam ochii căutând să mă fac cât mai mică. Se vede că instinctul de conservare devenise mai puternic decât orice raţionament.

Apoi, la fel de pe neaşteptate – tot aşa după cum începuse – bombardamentul a luat sfârşit.

Pesemne însă că racheta fusese avariată, fiindcă începusem să-i simt mişcările – sălta de parcă ar fi dansat.

Pe urmă, cerul îşi schimbă deodată culoarea… da… da… jos parcă se zărea soarele şi în depărtare apăruse o lumină puternică.

Nu ştiam ce poate fi asta – pentru a ghici, încercam să-mi amintesc tot ce-mi spusese Tiko odinioară.

Nu… nu era Soarele… Strălucea parcă altfel… şi apoi, nu dădea căldură. Cu o astfel de lumină, dac-ar fi fost soarele ar fi trebuit să-mi fie tare cald.

Căldură care – s-o mărturisesc cinstit – nu mi-ar fi prins rău de loc! Cu toată condiţionarea mea pentru cele mai joase temperaturi, eram de-a dreptul îngheţată. Cu atât mai îngheţată cu cât eram istovită de foame şi stoarsă de puteri…

Dar la urma urmelor, poate că nici nu exista vreo lumină – nu prea eram eu sigură că văd ceva cu-adevărat!

Nu cumva foamea îmi prilejuia ceea ce oamenii numesc halucinaţii?

Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă resemnez. Şi să mor. Oricum, dacă nu mă prăpădeam de foame sau de sete, aveam să pier de frig.

Cel puţin, nu se cădea să încerc păreri de rău.

Avusesem o viaţă frumoasă şi chiar şi moartea mea era deosebită – nu una „de câine”, cum spun oamenii.

Tiko îmi dăruise prietenia lui – şi prietenia e cel mai minunat dar de pe lume. Învăţasem atâtea lucruri pe care

nu numai câinii, dar uneori nici copiii nu le ştiau – fusesem folositoare oamenilor, ştiinţei lor… ce puteam să-mi doresc mai mult? Ce altceva mai bun ar fi mai fost viaţa în stare să-mi pregătească?

Şi totuşi… Să mori… fără să-l mai revezi pe Tiko… Aceasta era singura mea durere… singura mea tristeţe… Dar… ce se întâmpla?

Racheta începuse să se încălzească. Da… devenise călduţă… pe urmă, de-a dreptul caldă. Iată că se îndrepta în jos… Unde? Iar acolo jos – se vedea ceva. Dar ce era?

Pământul… o altă planetă? Şi deodată, racheta a luat foc.

Am înţeles… racheta mea, căluţul meu, se dezintegra. Aşadar mă aflam în atmosferă, în orice caz, într-un „soi" de atmosferă.

Repede, trebuia să părăsesc repede calul – aşa cum părăsisem cândva trăsura.

Aveam de ales, cum s-ar zice… sau să ard odată cu racheta, sau să mă las să cad în gol… în golul în care atâtea primejdii pândeau să mă sfărâme…

Oricum, am preferat să mă azvârl în gol – astfel poate rămâneam în viaţă şi acolo unde-i viaţă se spune că-i şi speranţă.

Repede… repede…

Mi-am meşterit o paraşută legând câteva din frânghiile de nylon la sacul de material plastic în care ţinusem alimentele… apoi m-am lăsat să alunec despărţindu-mă de rachetă.

Iar paraşuta… Evrika! vorba lui Tiko… paraşuta funcţiona! Vedeam racheta îndepărtându-se, o vedeam luminându-se…

Da, împlinisem totul la timp – într-o lumină orbitoare, racheta s-a dezintegrat.

Iar eu, căţeluşa Laika, am continuat să rătăcesc prin spaţiu, atârnată de improvizata mea paraşută… Coboram însă… Unde aveam să cad?

Pământul se apropia. Am zărit puţin roşu, verde… Ce

era oare acolo? Apoi, o lovitură năprasnică… Adio, Tiko!

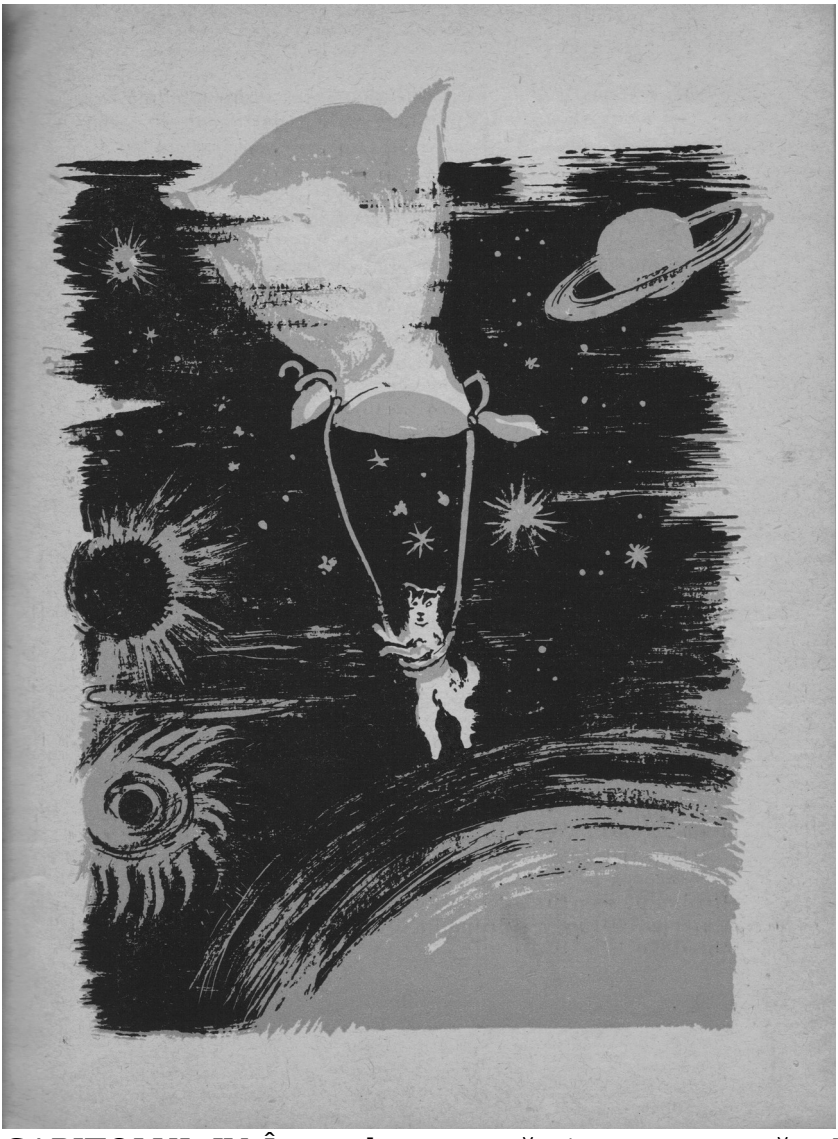

CAPITOLUL IV. Într-o lume nouă şi necunoscută – Un frig… câinesc! Prima şi cea mai de seamă problemă: hrana…

Scormonesc pământul: *şoareci cu opt labe… Sânge verde*! *Prin apropiere, o peşteră cu schelete stranii – Oameni, maimuţe sau alte fiinţe*?

— *Intrarea în subterană – Roboţii – Oameniurşi*?

— *Civilizaţia de pe Gora, planeta necunoscută*.

Unde mă aflam?

Mă trezeam parcă dintr-un somn lung şi dureros. Am deschis ochii, dar n-am văzut nimic.

Pesemne că era noapte, o noapte adâncă.

Apoi m-am rostogolit, adulmecând solul şi am găsit sacul paraşută, frânghiile de nylon…

Aha… începeam să-mi amintesc: căzusem de pe racheta-cal cu câteva clipe numai înainte ca aceasta să se fi dezintegrat.

Eram însă sănătoasă şi, la prima vedere, chiar întreagă. Doar un pic lovită… de aceea probabil mă şi dureau toate încheieturile… toate oasele.

Nici nu-mi venea să cred că am scăpat cu viaţă, după o astfel de săritură! Pun rămăşag că nicio altă căţeluşă nu mai sărise vreodată de la o înălţime atât de mare!

Înainte de a mă ridica, mi-am mai pipăit o dată toate patru lăbuţele: întregi! Prin urmare, totul era în regulă… De aflat însă – unde mă aflam?

Începea să se lumineze, dar lumina era încă prea săracă şi eu nu puteam desluşi nimic. Singurul lucru neîndoios rămânea frigul – un frig cumplit. Sau, un frig câinesc… ar fi spus Tiko.

(De fapt n-am înţeles niciodată de ce un frig puternic se mai numeşte şi frig câinesc – doar câinii… nu-s reci de loc!

În sfârşit… oamenii au uneori un fel atât de anapoda de a se exprima…)

Între timp, am dezlegat frânghiile care mă ţineau legată de sacul-paraşută şi am încercat să fac câţiva paşi. Ţineam să ştiu ce-i în jurul meu şi mai ales să nu îngheţ de tot.

Pământul pe care căzusem, deşi foarte rece, părea moale. Am râcâit puţin cu laba – da, era parcă nisip.

Am făcut apoi câţiva paşi primprejur. Acum lumina

crescuse şi puteam să deosebesc câte ceva.

Aveam simţământul că mă găsesc într-o lume ciudată şi necunoscută. De pildă, de nicăieri nu venea niciun miros… adulmecam zadarnic pământul. Nu, nu se simţea nimic. Asta m-a înfricoşat. Cum se poate să existe o lume fără mirosuri? Ce fel de lume era aceea?

După oarecare timp de gândire, mi-am spus că o lume fără mirosuri, e o lume pustie. Adică o lume fără oameni, fără animale, fără plante… fără nimic!

Frigul se înteţea, iar mie mi se părea că încep să-l simt şi pe dinăuntru. O lume pustie!

O lume fără viaţă!

Şi foamea mea care creştea…

Dar dacă nu se găsea nimic pe pământ – de vreme ce era atât de frig, iar mirosurile lipseau – poate că exista ceva sub pământ.

Fiindcă trebuia neapărat să-mi caut ceva de mâncare, m-am apucat să scormonesc conştiincios prin nisip… în fine, în ceea ce mi se părea că-i nisip.

Şi chiar în clipa când, obosită, voiam să renunţ… am dat de urmele unei vizuini. O vizuină însemna… animale!!

Am început să scormonesc iar – cu şi mai multă râvnă. Aha, sub labele mele un corp moale… Un chiţăit! Trebuie că era un şoarece…

Nu mai mâncasem niciodată şoareci – nici nu avusesem nevoie, dar de data aceea foamea mă împingea, aşa că l-am înghiţit.

De altfel, mi-era atât de foame, încât numai după ce l-am înfulecat cu lăcomie am băgat de seamă că nu avea patru labe – aşa cum se obişnuia pe Pământ – ci nici mai mult nici mai puţin de opt.

Iar sângele… da, sângele nu era roşu, ci verde.

Uluită, m-am lăsat să cad pe nisip… uluită şi un pic scârbită…

Important era însă că mă hrănisem şi că mă simţeam mai bine. La urma urmelor, sânge roşu sau sânge verde,

patru său opt labe, cu şoarecele acela eu mă întremasem.

După ce m-am odihnit puţin, aşa, ca să-mi tihnească neobişnuita mea mâncare, mi-am reînceput explorările.

Era cam greu de explorat, fiindcă mirosurile lipseau cu desăvârşire, dar cel puţin, acum ştiam că viaţa nu lipseşte. Doar că se afla sub pământ – poate fiindcă deasupra era atât de frig.

De priceput pricepusem… pe deasupra nu se întâlnea viaţă… de aceea nu simţeam nici mirosuri.

Şi totuşi, trebuia să cercetez această lume ciudată în care căzusem. Am pornit-o încetişor, alergând din când în când ca să mă încălzesc.

De obicei, noi câinii ne orientăm întotdeauna… dar acolo nu izbuteam să mă orientez şi continuam să nu ştiu unde mă aflu. Poate că mă învârteam în loc?!

În sfârşit, se luminase de-a binelea şi-n depărtare soarele se pregătea să răsară… Apoi m-am întors uimită – şi-n partea cealaltă se pregătea să răsară un soare! Nu… nu… nu eu o încurcam… Pământul acela, planeta aceea sau ce naiba era – avea doi sori.

Doi sori roşii ca sângele, doi sori care luminau, dar care nu încălzeau de loc.

Ehei, mi-am spus „cine ştie pe unde ai picat, sărmană Laika! Nici chiar Tiko nu-mi vorbise despre un loc cu doi sori.

E limpede că oamenii nu ştiau pe Pământ despre existenţa unor astfel de locuri. Ah… de-aş fi putut să comunic cu Pământul, cu Tiko al meu… Şi câte lucruri n-aş fi fost în stare să istorisesc şi savanţilor! Cum nu era însă nicio speranţă să reiau legăturile cu ei, mi-am continuat explorările şi, ceva mai încolo, mi s-a părut că zăresc o ridicătură. Ia să mergem până acolo… mi-am spus iarăşi… Nu cumva e o colină?

Înainte de a mă căţăra, m-am gândit că ar fi cuminte să pun un semn lângă vizuina mea cu hrană cu opt labe şi sânge verde. De fapt însă nu ţineam să mă înapoiez şi apoi rămăsese pe-acolo paraşuta mea improvizată. În caz că aş

mai fi avut nevoie şi n-aş mai fi găsit altceva de mâncare, puteam oricând şi fără bătaie de cap să regăsesc locul.

M-am căţărat prin urmare pe aşa-zisa colină care părea a fi tot din nisip şi, la o înălţime de câţiva metri, am văzut o deschizătură. Ce trebuia să fac? Să intru? Dar unde avea să mă ducă această deschizătură? Şovăind m-am apropiat de intrarea peşterii şi acolo m-am oprit adulmecând în toate părţile. Nimic!

Peştera, cel puţin la suprafaţă, nu părea locuită.

Curaj, Laika! De ce să-ţi fie frică?... Am intrat în peşteră. Mărturisesc că inima-mi bătea să se spargă şi că urechile, ochii, ba chiar şi nasu-mi stăteau la pândă, în timp ce făceam primii paşi.

Dar iarăşi nimic... Ca şi cum peştera aceea era pustie. Am privit mai bine în jur. Peştera părea mare, înaltă, spaţioasă, şi pe jos pământul era uscat şi mai bătătorit decât nisipul îngheţat de afară.

Continua să domnească liniştea şi lipsa de mirosuri... aşa că am mai prins curaj şi am mai înaintat un pas.

Deşi peştera – după cum îmi dădeam eu seama – nu avea altă intrare decât aceea pe care pătrunsesem, nu era întunecoasă de loc. Un fel de lumină albăstruie plutea înăuntrul ei.

Am continuat să înaintez sub lumina albastră, dar peştera – mult mai mare decât o socotisem eu – rămânea mai departe pustie.

Vai! Dar ce era acolo... în fund? Chelălăind, m-am întors îndărăt... Schelete... Da... oase albe...

Miros de moarte nu se simţea şi totuşi lângă peretele din faţă era ceva mort!

Mai întâi, de spaimă, am vrut să o rup la fugă... pe urmă m-am ruşinat... Doar nu moartea în sine e primejdioasă pentru fiinţele vii. Primejdia vine de la pricina ei sau de la cel care a prilejuit-o... Oare în cazul de faţă primejdia aceasta se mai afla în peşteră!

În jurul meu, liniştea stăruia mai departe...

— Înainte, Laika!

M-am apropiat încetişor de oasele cele albe şi nu m-am putut împiedica să nu gândesc că deşi pe planeta aceea animalele aveau sânge verde, oasele lor erau totuşi albe întocmai ca acelea ale vieţuitoarelor de pe Pământ.

Privind mai cu luare-aminte însă, mi-am dat seama că scheletele nu aparţineau vreunor animale

— Animale cu patru sau opt labe. Scheletele din faţa mea stăteau în două picioarer rezemate de pereţii peşterii şi cred că fiecare din ele măsura până la doi metri.

M-am mai apropiat puţin.

Ce ciudate erau… şi ce ciudate picioarele pe care stăteau înţepenite. Deşi picioarele acelea nu mi se păreau a fi chiar picioare. Dar ceea ce era şi mai curios, erau aşa-zisele braţe, ca să nu mai vorbesc de ceea ce ar fi trebuit să fie mâini.

Aparţinuseră unor oameni, scheletele acelea? Nu – în orice caz nu unor oameni aşa cum îi cunoşteam eu de pe Pământ. Unor maimuţe? Nici… Scheletele semănau mai mult cu acelea ale oamenilor decât ale maimuţelor.

Am numărat vreo zece – douăsprezece schelete orânduite frumos toate şi rezemate trainic de perete. Ai fi zis că-s santinele.

Dar ce păzeau – sau ce păziseră santinelele acelea?

Am simţit teama cuprinzându-mă iar… dar am alungat-o în grabă… Eu trebuia să merg înainte… să nu mă abat din drum…

Tiko ar roşi pentru mine „dacă m-ar vedea atât de îngrozită din pricina unor schelete – împietrite cine ştie de când. Aşa că – deşi încet – am mai făcut câţiva paşi mărunţei.

Aha, peştera cotea, iar după cotitură urma o altă deschidere. De acolo venea deci lumina albăstruie

— Din deschizătură. Dar deschizătura unde ducea?

„Curaj, Laika – m-am îmbărbătat – înainte!…”

Şi astfel am ajuns în pragul deschiderii… La început n-am văzut nimic şi prin faţa ochilor mei a jucat numai o ceaţă luminoasă – apoi, nişte fiinţe vii mi-au ieşit în cale.

Prima mea pornire a fost să o iau la sănătoasa pe unde venisem. Păi ia gândiţi-vă şi voi… niciun picuşor de miros nu venea de la aceste fiinţe, fiinţe care erau totuşi vii de vreme ce se îndreptau spre mine.

M-am stăpânit însă. Dacă voiam să aflu ceva, trebuia să mă opresc.

Fiinţele ajunseseră la numai câţiva paşi depărtare de mine şi acum puteam să le văd desluşit, răsărind din ceaţa albăstruie-luminoasă care ne înconjura. Dar nu erau oameni… şi nici animale.

Erau roboţi… maşini…

Va să zică de asta nu aveau miros!

Roboţii erau în număr de trei, şi toţi trei s-au oprit în faţa mea. Tiko… Tiko dragă… închipuieşte-ţi… îmi vorbeau… da, îmi vorbeau…

Hm! Dar ce, straniu… Auzeam cele ce-mi spuneau, dar auzeam de-a dreptul „înăuntrul” meu, fără ca ei să deschidă ceea ce eu luasem drept gură. Auzeam, fără să pot spune dacă roboţii aveau voce, fără să-mi dau seama dacă îmi vorbeau în limba lui Tiko sau într-alta.

Auzeam – însă nu cu urechile. Ce mai era şi asta?! L-am auzit pe primul robot întrebându-mă, în mintea mea: – Cine eşti tu? Şi de unde vii?

Nu puteam să-i răspund; doar eu nu ştiu decât să latru, să bat semnele Morse şi să scriu la maşină. M-am foit, am scos un chelălăit, am dat din coadă… cu asta însă nu înaintam, fiindcă de vorbit tot nu vorbeam. Şi totuşi… minunăţie! Mă înţeleseseră.

Începea să fie clar şi pentru mine că între noi vocea nu avea ce căuta. Înţelegeau gândurile mele, şi pe ale lor mi le transmiteau direct în minte. Da, în minte – pentru că acolo am auzit:

— Nu te osteni să latri… Nu ştim ce-s acelea semnale Morse şi nici scrierea la maşină, dar poţi să ne spui cine eşti şi de unde vii gândindu-te doar…

— Atunci e bine – am răspuns eu. Mă numesc Laika şi m-am născut în Ţara Sovietelor, care se află pe planeta

Pământ.

— Da… ştim că există într-un alt sistem solar o planetă numită Pământ. Dar aici, cum ai făcut s-ajungi… tocmai de acolo?

— Vă rog să mă credeţi că asta aş vrea s-o ştiu şi eu! Deocamdată pot să vă spun numai atât: pe Pământ am fost închisă într-un „sputnik”, pe care oamenii de ştiinţă din Uniunea Sovietică l-au lansat în spaţiu. În timpul călătoriei mele prin spaţiu mi-am dat seama că „sputnikul” se va dezintegra. Şi atunci am trecut pe racheta purtătoare a „sputnikului”, sperând ca ea să mă readucă pe Pământ. Când însă şi racheta a fost ameninţată de dezintegrare, mi-am dat drumul în gol… Şi am ajuns aci… Şi-acum vă rog să-mi spuneţi… Unde sunt? Cum se numeşte acest loc? Iar voi – voi cine sunteţi?

— Noi suntem roboţii de pe Gora, iar Gora e o planetă care se află foarte departe de Pământul tău şi chiar de sistemul lui solar… De altfel, nici noi nu înţelegem cum ai izbutit să ajungi până aici.

— Şi de cine e locuită Gora?

— De către înţelepţii gorieni, Puntosii… O rasă foarte veche, din păcate pe cale de a se stinge.

— Gorienii sunt oameni?

— Nu chiar la fel cu aceia pe care îi ştii tu şi pe care mintea ta ni-i înfăţişează. Nu… sunt mult mai deosebiţi… Mai buni… mai înţelepţi… Şi mai vechi… rasa lor are o vechime de sute de mii de ani.

— Locuiesc în această peşteră?

— Nu… Locuiesc în palatele subterane. Dacă ei vor dori-o, poate îi vei vedea.

— Iar voi, voi cum vă numiţi?

— Eu mă numesc Geo… pe tovarăşii mei îi cheamă Teo şi Leo. Nu suntem mulţi, dar destui ca să facem totul pe Gora.

Convorbirea aceasta m-a lăsat atât de zăpăcită, încât nici n-am mai ştiut ce să cred sau să întreb.

Geo şi-a dat seama, fiindcă mi-a spus:

— Lasă… nu rămâne pe gânduri… vei vedea totul cu ochii tăi şi atunci vei înţelege poate mai bine cum se trăieşte pe Gora şi cine sunt locuitorii ei. Acum, haide cu noi.

I-am urmat.

Odată străbătută marea sală în care întâlnisem roboţii, am coborât o scară largă şi frumoasă făcută dintr-un material lucios şi străveziu. Materialul acela nu semăna cu nimic din câte văzusem pe Pământ.

Apoi, Geo s-a apropiat de perete şi l-a atins cu cleştele care-i slujea drept mână dreaptă. Peretele s-a deschis, iar noi am pătruns într-altă sală – o sală mare şi minunată.

Acolo domnea de asemenea o lumină albăstruie, şi nici lumina aceasta nu ştiai de unde vine… nu erau nici lămpi şi nici deschizături. În schimb vedeai mobile alese, şi toate mi se păreau fabricate din acelaşi material lucios şi străveziu. Iar în fund se înălţa un perete transparent, dincolo de care se zăreau pomii şi florile unei grădini încântătoare.

Dar prilejurile mele de uimire erau încă departe de a se isprăvi.

Fără să se deschidă vreo uşă, fără vreun zgomot – cu lipsa de mirosuri, barem, începusem să mă obişnuiesc pe ciudata planetă Gora – în faţa mea apăruse cineva.

La prima vedere părea să fie un om. Dar nu era un om – oricum, nu unul ca acei pe care îi cunoscusem pe Pământ.

Semăna… nu… nu ştiu cu ce semăna. Avea capul mare, iar faţa – sau botul? – se ascuţea înainte. Avea şi o piele ciudată, îmbrăcată parcă într-o blană castanie. Dar dacă blana aceea era naturală ori ba, de asta nu mi-am putut da seama.

Picioarele îi erau scurte – braţele la fel. Nu ştiu de ce, dar m-am gândit atunci la un om-urs.

Şi totuşi nu era urs. Vietatea din faţa mea nu era animal; ochii-i mă priveau prea inteligent, prea blând, prea

omenos.

După ce l-am studiat mai bine, am înţeles că şi blana lui era doar o îmbrăcăminte. Nu, hotărât, nu era urs – nici picioarele şi nici mâinile – cu toate că nu semănau cu ale omului, nu erau de urs.

— Bine ai venit pe Gora, l-am auzit spunându-mi, bineînţeles tot în minte, fiindcă de deschis gura n-o deschisese. Eşti prima fiinţă vie care ajunge pe Gora de pe planeta Pământ. Ştiu că pe Pământ ţi se spune câine şi eşti socotită prietenă a stăpânilor Pământului, adică a oamenilor.

— Da. Mă numesc Laika – am răspuns eu – şi vin din Uniunea Sovietică…

— O să-mi explici mai târziu ce înseamnă „sovietică”. Deocamdată trebuie să te cureţi, să te odihneşti şi să mănânci. Geo te va conduce la locuinţa ta.

Locuinţa mea! Mi se dădea o locuinţă… mie, căţeluşei Laika!

Un zâmbet a luminat faţa – da, da, faţă am s-o numesc… faţa gorianului. Pricepuse gândurile mele, pricepuse uimirea mea.

— Ei da, Laika… o locuinţă… fiindcă pe Gora toţi suntem socotiţi egali, fiecare având dreptul să trăiască potrivit propriei sale naturi.

O singură lege, absolută şi de neclintit, domneşte pe Gora, a continuat gorianul: viaţa nu trebuie distrusă sub niciun motiv! Legea aceasta trebuie să fie respectată şi de tine, aşa cum e respectată de toţi gorienii. În rest – pentru orice alte trebuinţe – Geo va sta la dispoziţia ta. Am creat roboţii, tocmai pentru ca ei să ajute fiinţele vii.

Ei, poftim… cu numai o clipă înainte, gorianul stătea în faţa mea… şi acum ia-l de unde nu-i! Doar Geo se mai afla în preajma mea.

Unde plecase gorianul?

Şi mai ales, pe unde ieşise?

Cum dispăruse atât de iute şi încă fără cel mai mic zgomot?

— Vei înţelege-o la timpul său – l-am simţit pe Geo răspunzându-mi.

— Nu se poate să afli chiar totul într-o zi.

Da, avea dreptate Geo… de altfel robotul ăsta – deşi era numai o maşină – începea să-mi devină din ce în ce mai simpatic.

M-am luat repede după el. Un alt perete, o altă atingere cu cleştele – sau poate era mână nu cleşte!

— Şi o nouă deschizătură.

Am traversat felurite străzi, nenumărate coridoare, am suit şi am coborât nenumărate scări şi, în fine, am ajuns într-o încăpere lipsită de mobile. Numai într-un colţ… un fel de scăunel…

Nu mai e nevoie să spun că şi scăunelul acela, la fel cu toate mobilele şi pereţii de pe Gora, era făcut din acelaşi material lucios şi străveziu. Iar în mijlocul încăperii se aflau nişte vase pline cu lucruri misterioase.

— Locuinţa ta provizorie – m-a anunţat Geo. Ştii, am aranjat-o în grabă… după sosirea ta… Acolo, şi mi-a arătat scăunelul, este patul, iar dincolo, a continuat el apropiindu-se de misterioasele vase, vei găsi de mâncare. Dacă mâncarea nu-ţi va place, vom căuta să pregătim alta, mai gustoasă.

Pe urmă, Geo s-a dus lângă un perete şi a apăsat pe un buton.

— Aici – m-a mai lămurit el – se află tot ce-i trebuincios pentru spălare şi dezinfectare.

Eh, scăunelul acela… Nu prea părea moale pentru dormit. Materialul lucios şi transparent din care erau făcute atât el cât şi încăperile şi scările nu putea fi decât piatră…

— Nu, nu e piatră – m-a liniştit Geo, înţelegând iarăşi gândurile mele. E un material care se adaptează oricărei nevoi. Când e vorba de scări, de pereţi sau de vase, atunci, într-adevăr, devine de piatră. Dar pentru patul tău… ia încearcă!

Geo s-a apropiat de scăunel şi – nemaipomenit! – am

văzut cum la o apăsare cu mâna – suprafaţa lucioasă se lăsa la fel cu cea mai moale dintre canapele. Uimită, dar şi mulţumită, am sărit deasupra. Da… ceea ce păruse piatră rece, se vădea a fi sub mine un material moale şi călduţ.

Din ce în ce mai fericită, m-am cuibărit pe canapeaua mea.

— Ţi-am mai spus – l-am auzit din nou pe Geo – că gorienii sunt mai înţelepţi şi mai învăţaţi. Aşa că nu te mai mira de nimic. Şi acum, du-te să te speli şi să te dezinfectezi.

— Dar de ce să mă dezinfectez? Eu n-am fost bolnavă!

— Chiar dacă n-ai fost bolnavă… Vii însă de pe altă planetă şi pe planeta aceea desigur că mai există microbi, virusuri de tot felul… Nu vrem să avem iarăşi pe Gora bolile alungate pentru totdeauna… nu vrem să o luăm de la capăt… Din pricina asta nici nu s-a apropiat nimeni de tine… doar noi… Dar noi nu putem căpăta nicio boală, fiindcă ardem prin circuitul nostru orice microb şi orice virus.

— Cum… dar gorianul care mi-a vorbit?

— Nu s-a apropiat de tine, dimpotrivă a stat foarte departe. Te-a văzut şi ţi-a vorbit prin televizor…

Gata… n-aveam să mai mă mir de nimic. Cât de deosebită era Gora de Pământ!

Apoi am atins butonul arătat de Geo şi am pătruns într-o încăpere mică a cărei uşă s-a închis singură de îndată ce am intrat. Un fel de ceaţă îmbălsămată m-a învăluit… un fel de abur parfumat. Pe urmă, aburul s-a învolburat, prinzându-mă într-un vârtej şi am simţit cum fiecare fir din blana mea e curăţat până la rădăcină.

După aceea… un aer cald, cu miros special – trebuie că era dezinfectantul împotriva virusurilor şi microbilor.

Când, în sfârşit, am socotit că sunt spălată şi periată, uşa s-a redeschis singură, iar eu m-am înapoiat în locuinţa mea.

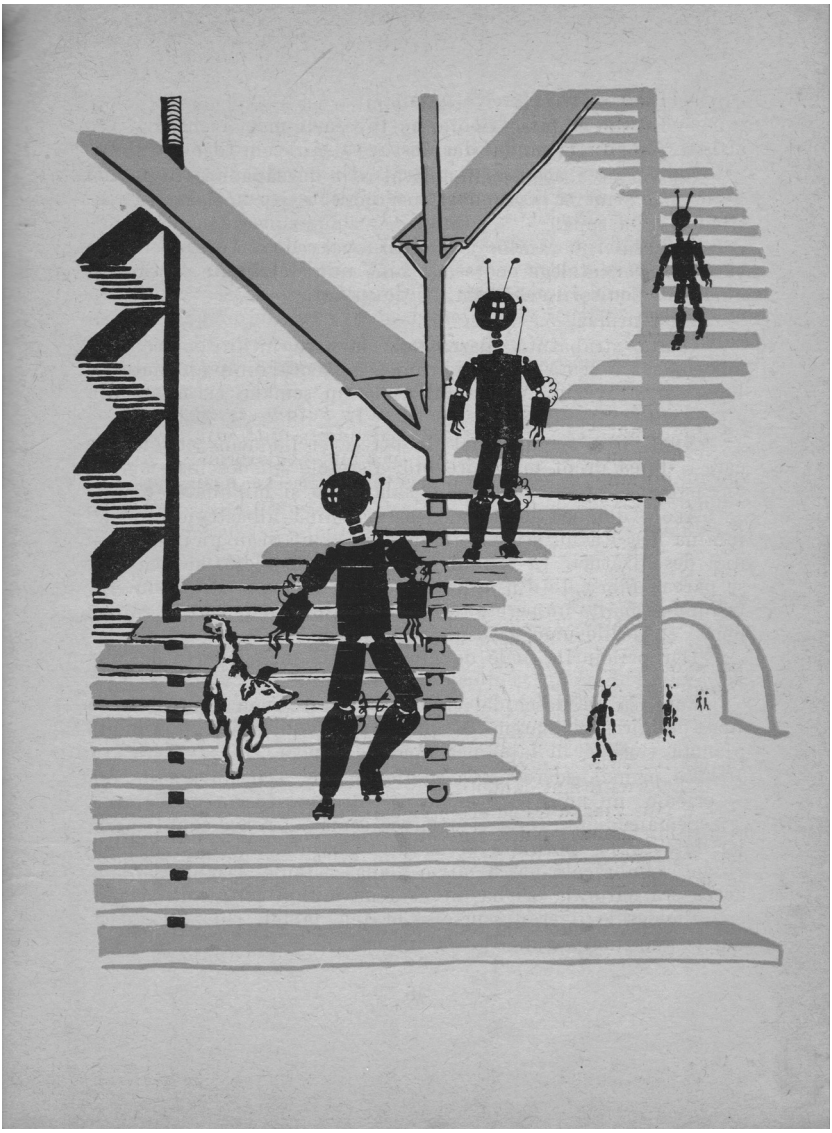

CAPITOLUL V. Sunt o ucigaşă, deoarece am mâncat şoarecele cuopt picioare – Pe Gora nu se distruge viaţa – Cum aş face să devin vegetariană?

— O mâncare ce se îmbunătăţeşte *mâncând-o*!

— *Nu este nevoie să ucizi pentru hrană – Roboţii mă instruiesc – Istoria Gorei şi a gorienilor. Puntosii administrează planeta – Cine sunt ei*?

— *Alte mari taine ale planetei Gora*.

Fiindcă simţeam din nou foamea dându-mi târcoale, m-am apropiat de vasele aşezate în mijlocul camerei. Mai întâi le-am atins cu grijă… Da! Vasele, deşi din acelaşi material lucios şi străveziu, erau tari şi reci, ca şi cum ar fi fost făcute din piatră sau din marmoră. Într-unul din ele se afla un lichid trandafiriu. Era oare de băut? Am încercat…

Ei, da ştii că nu era rău de loc? Lichidul avea gustul unui suc de fructe şi potolea destul de bine setea. După ce am băut o înghiţitură, am cercetat şi celălalt recipient. Am văzut acolo un fel de fiertură verde şi mi-am spus că o mâncare verde nu mai mâncasem niciodată… dacă bineînţeles nu puneam la socoteală şoarecele acela cu opt picioare şi sânge verde. Oare carnea de pe Gora avea şi ea aceeaşi ciudată culoare?

Am început să mănânc, dar la primele înghiţituri, gustul nu mi s-a părut prea grozav… apoi am simţit ceva foarte tulburător… mâncarea era din ce în ce mai bună… pe măsură ce o mâncam!

În sfârşit, după ce am golit amândouă vasele, m-am lungit pe scăunelul meu cel moale şi m-am pregătit să trag un pui de somn.

Oricum, am de prefirat atâtea noutăţi!

*

N-aş putea spune cât am dormit, dar la trezire eram foarte odihnită şi foarte bine dispusă. De multă vreme nu mai fusesem astfel – din vremea despărţirii mele de Pământ şi de Tiko.

Cum n-aveam altceva mai interesant de făcut, m-am cufundat în gânduri. După câte înţelegeam eu, nimerisem pe o planetă necunoscută şi foarte depărtată de Pământ. Prin urmare, nu prea existau speranţe să mă pot înapoia lângă Tiko.

De asemenea, vedeam că pe Gora se trăia într-un fel foarte, foarte deosebit de acela cu care fusesem obişnuită. Mai întâi de toate, locuitorii Gorei nu erau asemănători pământenilor. E drept că, în afară de roboţi, nu

cunoscusem până atunci decât un singur Puntos şi încă pe acela prin televizor.

Erau Puntosii stăpânii planetei? Nici asta nu ştiam, după cum nu ştiam nici dacă sunt mulţi gorieni ca el.

Un singur lucru apucasem să aflu: că pe Gora domnea o lege de nestrămutat – aceea de a respecta viaţa. Dar atunci… asta însemna că nimeni şi nimic nu trebuia ucis!

Aoleu… şi eu care – îmi aminteam foarte bine – ucisesem un şoarece cu opt picioare!… Ba îl şi mâncasem! …

Oare cum aveam să fiu pedepsită pentru încălcarea legii Gorei?

Pe când chibzuiam eu astfel, în cameră a intrat pe nesimţite Geo – robotul căruia îi fusesem încredinţată. Şi deoarece îmi „auzise” gândurile, mi-a răspuns numaidecât:

— Ai dreptate să fii îngrijorată. Dacă ai omorât şi ai mâncat un Roda – aşa se numesc pe Gora vietăţile cărora tu le zici şoareci, apoi află că după legile planetei noastre eşti o ucigaşă şi trebuie să fii pedepsită.

— Bine… dar mi-era foame…

— După legea Gorei, nimic nu îndreptăţeşte uciderea unei fiinţe vii.

— Şi atunci ce se mănâncă pe Gora? Pe Pământ oamenii şi chiar numeroase animale se hrănesc cu carnea altor animale. Ba oamenii cresc uneori special anume vietăţi pentru ca să le

Lănânce.

— Tţţ… ţţ… Aci la noi nimeni nu trebuie să ucidă pentru ca să-şi potolească foamea. Vieţuitoarele de pe Gora se hrănesc cu ceea ce firea înconjurătoare le dăruieşte – cu produsele solului şi ale subsolului, cu produsele apei şi ale mării sau câteodată cu preparate din aceste produse.

— În apă şi în mare – am spus eu – trăiesc peştii… prin urmare pe aceştia puteţi să-i mâncaţi?

— Nu, mi-a răspuns Geo, pentru că şi peştii sunt

fiinţe vii. Vorbeam de plantele foarte preţioase care se găsesc în apa mării – ele constituie o minunată hrană pentru fiinţele vii. De altfel, din aceste plante noi pregătim cele mai gustoase mâncări.

— Mda – am oftat – dar când am mâncat şoarecele, eu nu ştiam nimic din toate astea.

— Puntosii vor hotărî care-i pedeapsa ce ţi se cuvine – mi-a mai răspuns Geo. Acum, dacă te-ai odihnit, urmează-mă. Eşti aşteptată de către Consiliul Bătrânilor.

L-am urmat pe Geo, tremurând de frică. Cine ştie ce pedeapsă îmi pregătise Consiliul ăsta al Bătrânilor?!…

Am străbătut din nou câteva coridoare şi străzi, apoi tot suind şi coborând am ajuns în cele din urmă într-o sală mare. În capătul ei se aflau nişte laviţe iar pe laviţe stăteau aşezaţi zece gorieni.

Am înaintat ţinându-mă după Geo şi în curând l-am auzit pe un gorian:

— Laika… Abia sosită pe această planetă ai şi comis o fărădelege… Fie chiar şi numai pentru a-ţi potoli foamea şi necunoscând – după cum spui tu – legile noastre, ai ucis un Roda, un locuitor al Gorei. Ştii că singura lege de neclintit a Gorei este aceea care sună: „Să nu ucizi”. Pentru nicio pricină… Poţi să te dezvinovăţeşti în vreun fel?

— Da. Mi-era foame. Şi mi-era foame fiindcă nu mai mâncasem de multă vreme. Asta în primul rând… iar în al doilea… nu ştiam că mă aflu pe Gora şi nici legile voastre nu le ştiam. Pe Pământ – acolo de unde vin – nu am întâlnit astfel de legi. Dimpotrivă, pe Pământ a ucide e o treabă foarte firească.

— Cum, foarte firească?! Pe Pământ nu sunt fiinţe civilizate?

— Ba da… ba da… Dar oamenii se hrănesc în mod obişnuit cu animale… Animale pe care le vânează sau le cresc tocmai pentru a fi mâncate. Şi la fel cu oamenii… animalele vânează şi ele… de pildă, câinii… ca mine. Nu mai spun că noi, şi ca noi şi pisicile, mâncăm adeseori carne sau peşte dăruite de oameni. Aşa că… vedeţi

dumneavoastră… cum aş fi putut să-mi închipui că pe Gora lucrul acesta este oprit?

— Mda… e drept că şi pe Gora cândva, cu milioane de ani în urmă, exista acest obicei – să ucizi ca să mănânci. Dar acum… şi încă de mii de ani… nimeni nu mai ucide, sub nicio pricină.

— Şi… cu insectele vătămătoare… cu fiarele sălbatice… ce faceţi? Pentru ca să nu dăuneze altor fiinţe – nu trebuie ucise?

— Aci, pe Gora, nicio vieţuitoare nu face rău alteia. Insectele pe care tu le numeşti vătămătoare nu mai există de mult, după cum de mult nu mai există nici fiare sălbatice. Cu trecerea veacurilor, vieţuitoarele care se hrăneau cu alte vieţuitoare au dispărut, tocmai fiindcă nu se mai puteau hrăni. Iar foarte multe s-au transformat… Acum, pe Gora toate fiinţele sunt folositoare unele altora şi nimeni nu mai face rău, nimeni nu mai ucide.

— Ei, pe Pământ nu-i chiar la fel… Nu numai că se ucid animale, dar adeseori înşişi oamenii se ucid între ei.

— Pe planeta Pământ mai există, prin urmare, războiul?

— Din păcate, da! mai există încă războaie între ţări, oameni de culori deosebite se mai războiesc între ei… în sfârşit, mai există asasinatul, adică uciderea unui bărbat sau a unei femei.

— Ecu putinţă? s-a minunat gorianul. Şi totuşi, de vreme ce tu ai izbutit să ajungi până aici, înseamnă că pe Pământ se vădeşte un oarecare progres, cel puţin unul tehnic?

— Ştiţi, eu nu sunt decât o biată căţeluşă şi multe lucruri nu mă pricep să le explic. Şi dacă mai ştiu câte ceva, asta o datorez unui prieten de pe Pământ – un băiat numit Tiko. Ei… Tiko ar fi trebuit să fie aci… Vedeţi, pentru el eu n-am fost niciodată o biată căţeluşă… eu eram prietena lui cea mai dragă… De la Tiko am aflat că şi pe Pământ există oameni care nu vor război, asasinate. Dar Pământul este atât de mare…

— Dar dacă aţi realizat şi voi un oarecare progres tehnic – atunci pesemne că aveţi şi roboţi, aceste maşini create anume pentru ajutorarea fiinţelor vii. De ce n-au trimis în Satelit un robot şi te-au trimis pe tine?

— Nu… oamenii nu au încă roboţi şi în orice caz nu la fel cu ai voştri – cu Geo de pildă. Poate că unii nici nu au vrut să aibă roboţi… pentru că… ah, cum să vă fac să înţelegeţi? Pe Pământ şi mai ales în anumite părţi, sunt şi aşa destui oameni care trebuie să muncească spre a trăi, spre a mânca. Dacă în locul lor ar munci roboţii, cum ar mai putea oamenii să-şi câştige pâinea?

— De neînţeles… din microfilmele bibliotecilor noastre vechi, ştim că şi gorienii erau cândva siliţi să muncească istovitor, să facă tot felul de munci grele spre a putea trăi. Dar acum… fiecare face numai ce poate şi ce doreşte să facă. Toate treburile mai grele – de la palate la mobile, de la maşini la mâncare – sunt săvârşite de roboţi.

— Şi ceilalţi… nu fac chiar nimic?

— Ba da… ba da… Dar aici toţi muncesc pentru că vor să muncească. Şi fiecare – după cum ţi-am mai spus – face munca pe care doreşte să o facă, aceea pentru care simte o înclinare deosebită, de care se simte atras. Dacă cineva vrea să înveţe, de pildă, poate să înveţe oricât – toată viaţa.

Pe Gora, iubitorii de învăţătură sunt socotiţi ca fiind foarte folositori. Unora însă le place arta şi atunci se dedică artei. Alţii, dorind să-şi oţelească muşchii, îşi închină zilele sportului, sau pur şi simplu muncii. În orice caz, oricare ar fi munca pe care o face un gorian, el nu o face ca să mănânce cum spui tu şi aşa cum, mi se pare, sunt siliţi să o mai facă unii oameni de pe Pământ.

— Vedeţi, sunt greu de priceput toate acestea…

— Şi pentru noi e greu să înţelegem viaţa pământenilor, a oamenilor… cu toate că înţelegem că nu, toate planetele pot avea acelaşi fel de trai cu al nostru. De altfel, starea aceasta de înapoiere a existat cândva şi pe Gora; ne-o spun microfilmele noastre mai vechi. Aşa că – a

încheiat gorianul – ţinând seama de toate acestea, Consiliul Bătrânilor hotărăşte ca pentru fapta ta, pentru uciderea unei vietăţi de pe Gora, să nu-ţi dea o pedeapsă prea aspră. Te condamnăm doar să studiezi, sub îndrumarea lui Geo, istoria civilizaţiei goriene, iar mai târziu să ne istoriseşti la rândul tău tot ceea ce ştii despre Pământ.

Acum poţi să pleci.

*

M-am înapoiat în camera mea întovărăşită de Geo şi, mărturisesc, eram foarte curioasă să aflu ce şi cum voi studia cu el.

Pe Pământ, Tiko mă învăţase multe lucruri şi încă lucruri pe care le ştiu doar oamenii şi nici gând să le ştie câinii. Dar Tiko mă învăţa cu dragoste şi apoi, când voia să-mi spună ceva, îmi vorbea cu glas tare, cu glasul lui. Nu se mărginea să-mi vorbească numai în minte – pe muteşte aşa cum obişnuiau gorienii şi chiar roboţii.

Geo m-a liniştit însă repede:

— Ştii, la noi sunt două feluri de a învăţa. Unul prin ajutorul cursurilor „vorbite” către minte – altul prin ajutorul televizorului.

— Şi noi… cum vom învăţa?

— În amândouă felurile… ca să-ţi fie mai uşor. De altfel, pentru că tu nu cunoşti limba goriană, eu voi comunica minţii tale idei şi aceste idei n-au nevoie de limbă ca să fie înţelese. După cum răspunsul tău poate fi dat – şi-l dai chiartot prin idei, scutindu-te astfel de vorbe – mai ales că vorbele îţi lipsesc.

— Dar pe Gora nu vorbeşte nimeni?

— Ba da… vorbim şi noi, dar vorbim o limbă a noastră, foarte deosebită de limba pământenilor. De altfel, această limbă e vorbită numai de fiinţele evoluate – de Puntosi adică. Şi nici ei nu prea o mai vorbesc… limba noastră foloseşte azi mai mult pentru cântat. Gândeşte-te numai, de mii de ani am izbutit să transmitem şi să ne auzim prin minte – la ce am mai folosi o limbă vorbită? Am

lăsat-o doar cântului şi poeziei.

Aşa că – a continuat Geo – deoarece tu nu cunoşti limba goriană, precum şi fiindcă e mai simplu, îţi voi vorbi mai ales cu gândul despre Gora şi istoria ei. Când va trebui însă, te voi face să şi vezi, proiectând microfilme pe ecranul televizorului, proiectând evenimente însemnate şi pline de miez. Aşa vei înţelege mai lesne istoria planetei noastre.

— Ştii, Geo, voiam să te mai întreb ceva: pe Pământ, oamenii pentru ca să comunice între ei – în afară de vorbire – folosesc scrisul şi cititul. Pe Gora nu se scrie, nu se citeşte?

— Cum să nu!… Şi la noi există scrisul şi prin urmare şi cititul. Dar, asemenea vorbirii, ele nu se mai întrebuinţează şi slujesc doar în anumite împrejurări. Scrisul şi cititul sunt folosite mai mult de cercetători şi de istorici.

— Atunci, voi nu aveţi nevoie de cărţi?

— Nu… fiindcă le-am înlocuit cu microfilmele. Se mai păstrează şi unele cărţi prin biblioteci, dar foarte puţine şi sunt adevărate curiozităţi istorice. În schimb, mulţi au minunate biblioteci cu microfilme.

— Bine, Geo… am început să înţeleg câte ceva şi despre desăvârşita înţelegere prin gândire şi despre microfilmele care au înlocuit cărţile… Şi acum vorbeşte-mi te rog despre locuitorii de pe Gora.

— În mintea ta, Laika, şi aşa după cum ştii de pe Pământ, „locuitori” înseamnă numai oamenii – aci Puntosii. Dar greşeşti… pe Gora locuitori se numesc toate fiinţele care trăiesc pe planetă.

Locuitori ai Gorei, adică gorieni, sunt de pildă Puntosii, cei care coboară din vechii puntosi civilizatori ai planetei. I-ai văzut la Consiliul Bătrânilor… noi îi numim Puntosi deşi, de fapt, ei nu sunt chiar Puntosi – dar despre asta îţi voi vorbi mai târziu. De asemenea sunt tot gorieni Niorii, foarte asemănători ţie, cu toate că au şase picioare în loc de patru, precum şi Dirii, Quitosii şi Roda… ştii, aşa

ca şoarecele acela mâncat de tine!

Aci toţi sunt consideraţi egali, chiar dacă au însuşiri deosebite, şi toţi au dreptul la viaţă… toţi pot să trăiască aşa cum le place mai mult şi să facă ce vor. Pe Gora – asta să n-o uiţi – o singură lege e atotstăpânitoare: aceea de a nu face rău nimănui, de a nu curma viaţa.

— Şi totuşi, nu se poate ca toţi să trăiască la fel!

— Sigur că nu se poate – nu toţi au doar aceeaşi formă, aceeaşi inteligenţă, aceleaşi nevoi sau dorinţe. Oricum, pe Gora, inteligenţa şi formele cele mai înaintate aparţin Puntoşilor. Despre aceşti Puntosi îţi voi povesti eu tot ceea ce ştiu pentru că, pe drept cuvânt, se poate spune că istoria Puntoşilor este însăşi istoria planetei noastre şi a civilizaţiei goriene.

Nu sunt sigură că am priceput chiar întru totul ceea ce mi-a povestit apoi Geo. În lumea aceea nouă, întâlneai atâtea lucruri extraordinare… Şi unele atât de greu de înţeles… Iar eu, la urma urmei, nu eram decât o sărmană căţeluşă pământeană şi dacă Tiko nu m-ar fi învăţat câte ceva, chiar că n-aş fi înţeles nimic.

Şi nici pe Gora n-aş fi ajuns… M-aş fi dezintegrat în spaţiu, aşa cum desigur o credeau toţi pe Pământ şi aşa cum, fără îndoială, o credea şi Tiko, plângând-o pe Laika lui.

(Şi când colo, Laika era vie, sănătoasă şi se ţinea de învăţătură înaltă!)

Prin urmare, din cele ce mi-a spus Geo am înţeles că Gora ar fi o planetă foarte veche. Mult mai veche, mult mai bătrână decât Pământul – de aceea locuitorii ei s-au împutinat simţitor. De altfel, pe planetă – cu toate că-i luminată de doi sori – domneşte un frig cumplit. Tot Geo mi-a spus că frigul acesta se datorează răcirii celor doi sori şi că o răcire asemănătoare se va întâmpla şi cu soarele Pământului nostru, bineînţeles, după multe mii sau milioane de ani. (Noroc că Tiko nu va mai fi pe atunci!).

Tot din pricina frigului, mulţi locuitori ai Gorei – şi în primul rând Puntosii – locuiesc acum sub pământ, adică în

adâncimile Gorei.

Cu Puntosii ăştia e o mare încurcătură, pe care n-am prea izbutit eu să o descurc. Geo mi-a mărturisit că se numesc Puntosi aceia pe care i-am văzut eu şi care, după părerea mea, sunt fiinţele cele mai asemănătoare pământenilor, dar că de fapt nu-s chiar ei adevăraţii Puntosi. Adevăraţii Puntosi cică au dispărut cam de multişor – Geo pretinde că nici măcar el nu i-a zărit, deşi tocmai Puntosii aceştia sunt creatorii roboţilor.

În fine, dacă mai există totuşi nişte Puntosi adevăraţi, atunci se pare că ei conduc planeta Gora. Ceilalţi Puntosi, aceia pe care, repet, i-am văzut şi eu, pe care îi cunoaşte şi Geo, sunt noii Puntosi, adică o rasă nouă, născută din Puntosii antici şi care, moştenind ştiinţa bătrânilor, îi înlocuieşte cu totul. Inventarea şi construirea roboţilor se datorează ştiinţei Puntoşilor. Iar aceşti roboţi, ca Geo de pildă, sunt atât de desăvârşiţi încât numai cu greu îi poţi deosebi de fiinţele cugetătoare.

De asemenea, mulţumită roboţilor, pe Gora progresul este în plină înflorire, deşi numărul locuitorilor planetei scade mereu. Şi aceasta pentru că roboţii, dirijaţi se înţelege de Puntosi, ştiu să facă şi fac chiar o sumedenie de treburi.

Tot Puntosii sunt inventatorii materialului acela nemaipomenit, material numit „cristalplasma” şi care îmi stârnea atâta uimire şi atâta nemărginită admiraţie. Din cristalplasma sunt durate pe Gora şi palatele subterane şi mobilele şi maşinile, precum şi orice altă fabricaţie.

Cristalplasma este – ca să vă spun mai lămurit – acel material extraordinar, fabricat de roboţi, care se transformă după nevoile şi dorinţele celui ce-l întrebuinţează. Cristalplasma devine moale când trebuie să slujească drept pat sau culcuş şi devine tare pentru un vas, foarte tare pentru maşini, pereţi sau mobile.

Puntosii au inventat şi lumina albastră, lumină care luminează planeta şi după ce apun cei doi sori roşii şi reci, care străluceşte fără să aibă nevoie de lămpi, care nu se

consumă niciodată, ba face chiar ca vegetaţia de pe suprafaţa şi din adâncurile Gorei să crească, ajutând-o şi pe cea din fundul mării.

Şi acum câteva cuvinte despre vegetalele Gorei.

Vegetalele constituie hrana vieţuitoarelor de pe Gora, găsindu-se sub nenumărate forme, în nenumărate culori sau gusturi. Multe din vegetale sunt pregătite pentru consum – unele fiind gătite, altele uscate, sărate sau îndulcite.

Nu mai este nevoie, cred, să subliniez că totul, dar chiar totul, este făcut de maşini conduse de roboţi. Iar dacă există gorieni cărora le place munca agricolă, atunci ei ies şi în aer liber şi dirijează acolo treburile roboţilor. Am spus „şi” pentru că, de fapt, vegetalele se cultivă pe sol deschis numai în parte şi numai anumite varietăţi – cea mai mare parte din ele însă se cultivă în adâncurile pământului şi în fundul mării.

Trebuie să arăt că pe Gora, marea e mult mai puţin sărată decât cea pământeană. Şi mult mai puţin adâncă. Iar fundul mării e foarte potrivit pentru culturi, deoarece – după cum mi-a povestit Geo – este deosebit de roditor şi mai puţin rece decât uscatul.

Dar să ne întoarcem la vegetale.

Plantele o dată culese, împărţite după calităţi şi soiuri de hrană destinate diferiţilor locuitori ai Gorei, sunt apoi îndreptate către uzine anumite. Acolo, aşa cum am mai spus, o mare parte din ele e pregătită pentru consum şi doar o mică parte rămâne sub formă naturală pentru gustul unora.

Vegetalele sunt preparate la un nivel ştiinţific atât de înalt, încât chiar în timpul mesei gustul lor, ba chiar şi culoarea lor şi mirosul, se transformă după dorinţa celui ce le mănâncă! Ştiu, asta poate părea de necrezut unui pământean… Şi mie mi s-a părut de necrezut, la început. Şi totuşi, cu timpul m-am convins şi vă jur că ăsta-i adevărul!

De fapt, chiar de la primul meu prânz de pe Gora (nu vorbesc de şoarecele cu opt picioare, ci de gustarea aceea

servită în cămăruţa mea) mi s-a părut că gustul mâncării se îmbunătăţea pe măsură ce o mâncam. Şi nu mă înşelam… Pentru că, după cum m-a lămurit Geo, nu eu eram aceea care mă obişnuisem cu gustul mâncării, ci gustul mâncării se schimba ca să-mi placă.

Mai simplu spus, mâncarea goriană, pregătită înainte de a se cunoaşte nevoile şi obiceiurile mele, îndată ce era apropiată de gură începea să se transforme şi să-mi placă din ce în ce mai mult.

Nu ştiu şi nu pot să explic de ce se întâmpla aşa, dar Geo mi-a pomenit de un „magnetism" al gustului. Alimentele sunt schimba după gustul fiecăruia. În orice caz, taina aceasta a alimentelor, aceea a luminii albastre fără sfârşit şi aceea a cristal-plasmei m-au tulburat foarte puternic.

Cristalplasma aceea, de pildă, mi-a dat multă bătaie de cap. Mai întâi am crezut că ea se fabrică în calităţi diferite, fiecare calitate fiind sortită altui obiect. Pe urmă, din explicaţiile lui Geo, am înţeles că materialul cristalplasma nu se împarte pe calităţi. La început, una şi aceeaşi, cristalplasma îşi schimbă însuşirile numai la întrebuinţare.

— Nici nu-i aşa de greu de înţeles – m-a consolat Geo. Hm! Nu era greu de înţeles… Ferice de el că le putea înţelege uşor pe toate!

— Ascultă-mă – a mai spus Geo – cristalplasma este un material sensibil la undele care emană din toate fiinţele vii. Pentru că fiecare fiinţă vie emană un fluid – mai puternic sau mai slab, după cum e şi fiinţa de dezvoltată. Ei bine, cristalplasma asta a noastră, repet, e foarte sensibilă la aceste unde. Să luăm un exemplu: un corp obosit emană dorinţa, nevoia de ceva moale care să-l odihnească. Această dorinţă influenţează cristalplasma şi iată materialul devenind moale, odihnitor. Dar dacă, dimpotrivă, dorinţa cuiva este ca un scaun din cristalplasma să fie tare, cristalplasma prinde aceste unde ale dorinţei şi scaunul devine tare.

La fel se întâmpla cu mesele, dulapurile etc.

La fel se întâmpla şi cu palatele noastre, întotdeauna puternice, de nesfărâmat. Cristalplasma din care sunt fabricate ascultă de dorinţa constructorului – ea capătă culoarea şi forma necesară, călăuzindu-se după aceleaşi principii… sensibilitatea materialului la undele emanate de fiinţele vii.

În fine… cam astea au fost primele chestiuni învăţate de mine pe Gora şi poate că ele erau uşor de înţeles pentru un gorian sau pentru un robot. Dar pentru o amărâtă de căţeluşă, lucrurile se înfăţişau tare încâlcite. Şi mă îndoiam chiar că prietenul meu Tiko sau profesorul Gorniakov în persoană ar fi înţeles mult mai uşor aceste taine.

*

Aş mai vrea să vă spun că tot ceea ce am înşirat până acum am învăţat – aşa cum mă anunţase şi Geo

— Din lecţiile pe care el mi le ţinea în gând, precum şi din microfilmele care erau proiectate în camera mea.

Da… pentru că în camera mea un perete întreg nu era decât un uriaş ecran de televizor. Acolo se puteau proiecta toate microfilmele bibliotecii palatului în care locuiam şi care aparţinea primului gorian văzut de mine prin televizor. De altfel, puteau fi chemaţi cu ajutorul televiziunii şi alţi gorieni – cei pe care doreai să-i vezi şi, bineînţeles, cei care primeau să-ţi facă o vizită.

Am cunoscut astfel „prin microfilme, întreaga istorie a planetei Gora.

Să vedeţi… de mult de tot, Gora fusese foarte asemănătoare Pământului, în afară doar de faptul că avea doi sori. Pe atunci însă şi serii aceia erau strălucitori, calzi, luminând o Goră care nu cunoştea viaţa subterană, o goră unde fiarele se sfâşiau, insectele vătămătoare mişunau, unde se întindeau câmpuri mănoase şi oraşe înţesate de mulţimi.

Dar Gora aceea – ca şi Pământul – cunoştea încă foamea, sărăcia, barbaria şi războiul. Apoi, după mii şi

milioane de ani, totul s-a schimbat, totul s-a transformat.

Au apărut Puntosii.

Aceiaşi Puntosi care se văd pe unele microfilme şi care nu-s asemănători, într-adevăr, cu cei văzuţi în Consiliul Bătrânilor. Nu… nu-s de loc asemănători.

Mie Puntosii aceia îmi apăreau ca nişte fiinţe omeneşti, fiinţe uriaşe, aproape desăvârşite. Cu aceşti Puntosi începe progresul civilizaţiei pe Gora – epoca aşa-numită de aur.

Au apărut odată cu ei maşinile din ce în ce mai perfecţionate, au apărut roboţii. Au dispărut pe rând războaiele, mizeria, exploatarea celor ce n-au nimic de către cei ce au totul. Au dispărut şi insectele vătămătoare, fiarele sălbatice…

Legea de temelie a Gorei, legea care suna „să nu ucizi”, începe să fie tot mai auzită…

Ei, dar veacurile se scurgeau grăbite, unul după altul şi cu tot progresul ei. Gora îmbătrânea. Cei doi sori porneau să se răcească şi, pentru a găsi căldură, vietăţile au trebuit să se adăpostească în adâncuri. Semănăturile crescând – mai întâi în aer liber – se mutau şi ele tot mai mult în fundul mării şi în adâncurile Gorei.

Şi cu toate că viaţa continua din ce în ce mai frumoasă, populaţia scădea întruna. Puntosii înşişi mergeau spre dispariţie. În multe microfilme nici nu se mai văd. În schimb, în microfilmele mai recente apar tot mai numeroşi gorienii urmaşi ai Puntoşilor – o rasă nouă, mai viguroasă, înlocuind aproape pe cea a dispăruţilor, primi civilizatori ai planetei.

— Fără ca ei să fie adevăraţii Puntosi – îmi tot repeta Geo. I-au înlocuit numai. De câteva secole. Unii spun că în palatele din străfundurile pământului mai trăieşte câte un adevărat Puntos. Dar asta nu-i sigur, fiindcă nimeni nu l-a văzut până acum… poate numai cei din Consiliul Bătrânilor. De altfel Puntosii de astăzi, chiar dacă nu sunt încă atât de desăvârşiţi ca strămoşii lor, se apropie tot mai mult de adevăraţii Puntosi. Şi noi toţi – a încheiat Geo –

suntem încredinţaţi că atâta timp cât civilizaţia Puntoşilor va domni pe Gora, pe planetă nu va mai fi nici război, nu va mai fi nici sălbăticie şi nici foamete.

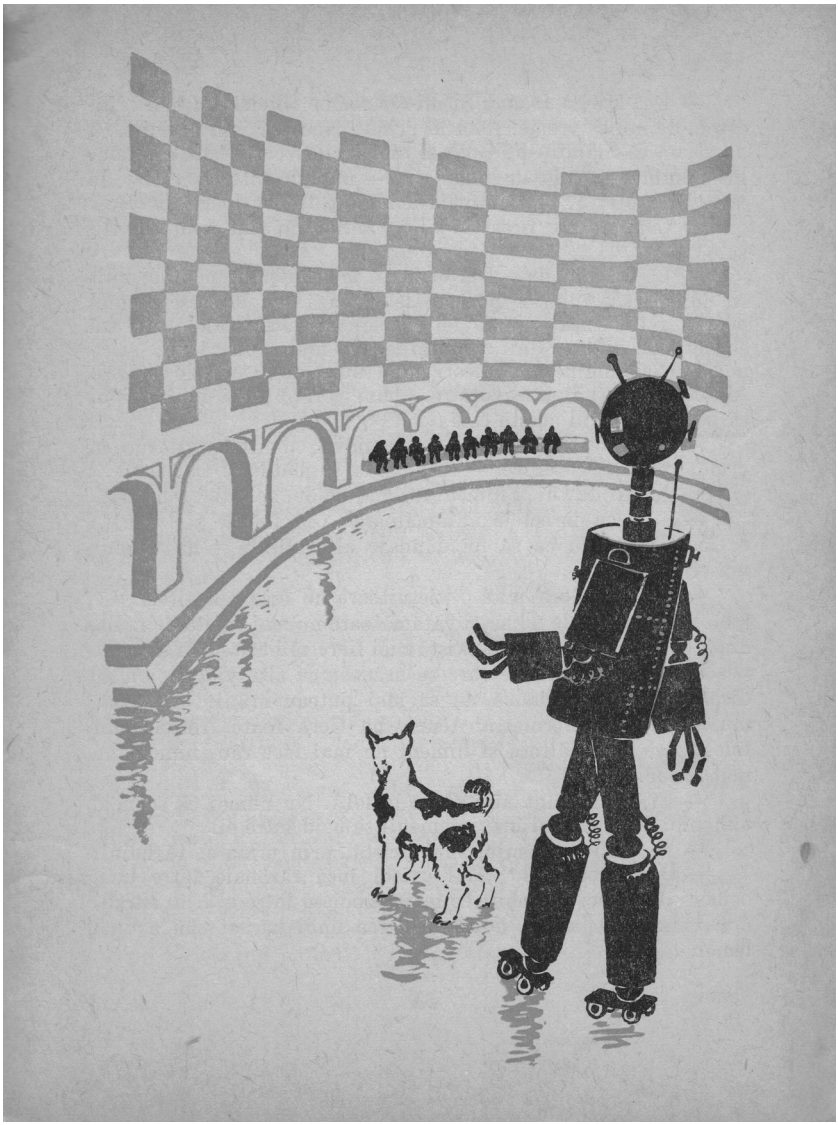

CAPITOLUL VI. Cum te poţi apăra de frig pe Gora?

— Trebuie să-mi crească blana! – încep să fac cunoştinţă cu locuitorii Gorei – Civilizaţia Gorei a întrecut civilizaţia Pământului – *Cum şi ce se mănâncă – Unde şi cum se trăieşte – Câte ceva despre foc, maşini, roboţi* –

Locuinţele gorienilor.

Ei, dar iată-mă în faţa unei noi preocupări: cum să mă apăr de frig – de frigul cumplit care domneşte pe Gora? La început – când abia coborâsem pe această planetă, am crezut că frigul simţit se datora mai ales foamei, oboselii şi spaimelor încercate. Dar m-am încredinţat repede că pe Gora, în orice împrejurare, stăruie un frig năprasnic.

Nu prea eram obişnuită să îndur un astfel de frig…

E drept că nici la noi nu era prea cald, iar iarna… ce să mai vorbim… Dar pe Gora, ca să pot ieşi la plimbare fără să îngheţ, trebuie să fac – mi-a spus Geo – ceea ce fac şi alţi locuitori dornici de aer liber: trebuie să fac să-mi crească blana!

— Toţi locuitorii Gorei, bineînţeles în afară de noi, roboţii – m-a lămurit Geo – au blană. Şi îndeosebi cei care trăiesc pe afară sau care vor să iasă pe afară.

Pentru încălzire putem folosi şi alte mijloace artificiale: încălzirea aerului sub pământ, precum şi în palate, protectoare termice, îmbrăcăminţi speciale… Dar blana rămâne mijlocul cel mai obişnuit.

— Şi cum poţi ajuta o blană să crească – am întrebat eu – şi încă într-atât, încât să ţină cu adevărat cald?

— O, e mai puţin greu decât ai crede. Mai întâi trebuie să alegi de pe microfilmele pe care pe Pământ le-ai numi de modă, blana care-ţi place mai mult. Apoi, prin grija noastră, blana aleasă îţi va creşte pe corp. Poţi s-o laşi să crească fără frică… în ziua în care ai vrea s-o schimbi sau să capeţi blana ta dinainte, totul se poate împlini cu uşurinţă.

V-am spus eu… pe Gora nu se isprăvesc niciodată prilejurile de uimire!

Şi totuşi am şovăit puţin, înainte de a-i lăsa să facă să-mi crească o nouă blană. Ce vreţi… eram atât de deprinsă cu blăniţa mea, cu firul ei scurt şi lucios, cu petele ei castanii care o împestriţau atât de frumos… îmi devenise chiar dragă…

Dar dacă pe Gora e atât de frig!… Fără o blană

straşnică nu se poate ieşi la aer. Şi la urma urmelor, după spusele lui Geo, puteam s-o capăt oricând pe cea veche îndărăt. Aşa că m-am hotărât…

Am privit microfilmele speciale şi am văzut defilând acolo o armată întreagă de blănuri de toate felurile – de toate culorile… cu firul de păr neted, ondulat sau cârlionţat.

Nici nu mai ştiam pe care să o aleg. În sfârşit, am ales o blană cu firul lung, mătăsos, ondulat.

Am cerut însă ca blana mea cea nouă să aibă pete castanii – aşa după cum avea mica mea blană pământeană.

Iar Geo m-a asigurat că voi căpăta blana dorită!

A doua zi (voi vorbi mai târziu şi despre timpul, despre zilele şi anii Gorei) Geo m-a condus într-o blănărie. O foarte ciudată blănărie ar fi strigat Tiko dac-ar fi văzut-o.

Blănăria se afla într-o cameră încăpătoare, era luminată cu aceeaşi lumină albăstruie de pretutindeni, iar de jur-împrejur se înălţau dulapuri mari cu uşi care alunecau uşor. În dulapuri însă – spre deosebire de dulapurile obişnuite – nu se afla decât câte o singură blană, aceea aleasă drept model. Un robot specialist (sau să-l numesc blănar?) m-a întovărăşit până la unul din aceste dulapuri unde mi s-au adus în grabă două blănuri deodată – blănurile dorite de mine. Una cu fir lung şi mătăsos, alta cu pete castanii…

Ei, acuma-i acum, mi-am zis. Cum vor face oare ca din aceste două blănuri să-mi crească mie o blană nouă? Aveam să aflu în curând.

După ce am cercetat încă o dată modelele de blană şi am cerut să mi se dea una asemănătoare lor, robotul blănar m-a închis în dulap. Şi-acolo – ca şi la baia dezinfectantă – un abur umed şi cald a prins să umple dulapul (sau cabina, mă rog!) şi să mă învăluie toată, înmuindu-mi fiecare fir de păr.

Apoi a început să mi se facă somn şi m-am aşezat pe o bancă, gândind că, deşi nu o văzusem până atunci, era pusă, fără îndoială, pentru odihnă. Nici n-am apucat să mă

întind bine pe bancă şi am şi căzut într-un somn adânc.

*

Oare câtă vreme dormisem?

La asta n-aş putea răspunde – ştiu numai că m-a trezit o căldură înăbuşitoare. M-am dat jos de pe bancă şi…

În faţa mea se afla acum o oglindă şi, îndată ce m-am restrânt în ea, am sărit în sus de uimire. Cum… eram chiar eu făptura aceea învelită într-o blană încântătoare – o blană lucioasă şi ondulată, o blană cu fire parcă din mătase şi plină de fermecătoare pete castanii?

Da. Nu încăpea nicio îndoială. Făptura care se vedea în oglindă era Laika… pământeana căţeluşă Laika.

În timp ce mă tot admiram fără să mă mai satur, unul din pereţii cabinei-dulap s-a deschis şi lângă mine au apărut robotul blănar şi Geo.

Geo m-a întrebat:

— Mulţumită, Laika?

— Mai mult decât mulţumită, i-am răspuns. Ştiu că în această blană n-am să mai deger. Acum aş vrea să ieşim pe afară. Ard de nerăbdare să cunosc totul, să cunosc pământul Gorei. Şi ai să mă ajuţi să-l cunosc, nu-i aşa, Geo?

— Sigur… Acum doar nimic nu te mai împiedică să vezi totul… Dar – şi aici Geo a zâmbit – nu crezi că a venit vremea să-mi povesteşti şi tu câte ceva despre Pământ?

Vasăzică aşa… robot, robot, dar se pricepea să mă ia peste picior. La urma urmelor, avea dreptate – încă de la început îl năucisem pe Geo cu întrebările mele. Se cuvenea acum ca şi el să-mi pună întrebări, iar eu să caut să-i răspund… bineînţeles, în măsura în care eram în stare.

*

Prima întrebare a lui Geo venea de fapt din partea Puntoşilor, care ţineau să afle la ce treaptă de civilizaţie a ajuns Pământul. Şi prin civilizaţie Puntosii, ca şi noi, înţeleg nu numai dezvoltarea tehnică, adică maşinile, formele de energie, noile descoperiri etc, dar şi felul de

viaţă al oamenilor, felul în care, pământenii se înţeleg între ei.

Geo a adăugat:

— E drept că ne-ai spus câte ceva până acum… dar Puntosii, ar dori să afle mai amănunţit cum şi în ce chip se desfăşoară, viaţa pe planeta Pământ.

— Da – am răspuns eu – recunosc că n-am explicat prea amănunţit viaţa pământenilor, dar asta-i numai din pricină că cu – aşa cum v-am mai spus – nu pot şti prea multe. La urma urmelor sunt doar o căţeluşă. Şi încă mă pot socoti o căţeluşă învăţată, deosebită mult de celelalte căţeluşe. Dacă n-ar fi fost-prietenul meu Tiko, n-aş fi ştiut nici atâtea câte le ştiu.

Totuşi mă voi strădui să vă istorisesc tot ceea ce cunosc, chiar dacă uneori istorisirile mele vor fi, de voie sau de nevoie „nu acelea ale unui om, ci acelea ale unui… căţel.

*

Nu ştiu dacă Puntosii au putut înţelege – din spusele mele şi mai apoi din spusele lui Geo – ce însemna Pământul şi cum trăiau oamenii acolo. Foarte sincer vorbind, nici eu nu mă, descurc întotdeauna în ale Pământului.

Am înţeles – încă de mult – că pe Pământ sunt nenumărate ţări, deosebite unele de altele şi, din păcate, uneori în duşmănie unele faţă de altele. Dar de ce se duşmănesc, asta n-am înţeles-o niciodată prea limpede. După cum n-am înţeles nici de ce se duşmănesc câteodată oamenii de culori diferite sau de aceeaşi culoare.

În Uniunea Sovietică însă – mi-a explicat Tiko – oamenii chiar dacă au culorile cele mai deosebite trăiesc toţi în pace şi înţelegere.

Ştiu de asemenea că pe Pământ – în multe ţări încă – oamenii îndură foamea şi frigul, sărăcia amară, deoarece în aceste ţări există stăpâni care au totul, nemailăsând celorlalţi nimic… poate doar munca… Dar şi munca asta se face tot în folosul câtorva stăpâni bogaţi. Nici treaba asta nu se mai vede la noi, în Uniunea Sovietică. În patria lui

Tiko toţi muncesc – nu mai există stăpâni şi nici sărăcie.

De altfel, Tiko mi-a mai povestit că pacea şi înţelegerea de la noi au fost foarte greu dobândite.

Ei, dar ce straşnic ar fi dacă toţi pământenii ar trăi ca gorienii… Nu-i aşa, Tiko? Şi ce minunat ar fi dacă toţi oamenii s-ar strădui să fie înţelepţi şi buni aşa cum se străduiesc şi Puntosii… şi dacă ar stăpâni ca şi ei marile taine ale ştiinţei.

*

A! Să nu uit… Spuneam că am să vorbesc despre ceea ce înseamnă timpul pe Gora. Pentru că timpul gorian e foarte deosebit de al nostru şi mi-a fost destul de greu până ce i-am dat de rost.

Da… da… pe Gora, ziua sau noaptea sunt mult mai lungi decât pe Pământ. După cele aflate de la Geo, o zi pământeana – adică rotaţie completă a planetei – durează pe Gora cam patruzeci de ore de ale noastre. Şi dacă stai să te gândeşti mai bine, ziua goriană e şi mai lungă, fiindcă gorienii – spre deosebire de pământeni – nu prea o scurtează cu somnul. Aşa că, lăsând deoparte pe roboţi care nu dorm niciodată şi doar se odihnesc în clipele libere în câte o cameră a palatelor, trebuie să ştiţi că gorienii – Puntosi sau nu – dorm mult mai puţin decât pământenii. Prin urmare, şi fiindcă zilele şi nopţile sunt ai lungi şi fiindcă gorienii dorm puţin, viaţa de pe planeta ora durează foarte mult.

Şi nu numai pricinile de mai sus trebuie socotite. Oricum, gorienii şi mai ales Puntosii au parte de o viaţă foarte lungă, mult mai lungă decât a oamenilor. În subteranele palatelor – vă amintiţi că v-am mai spus asta – trăiesc de pildă încă vechii Puntosi care au peste o mie de ani gorieni. Adică vreo două mii de ani de ai noştri.

Poate că şi din pricina asta ştiinţa Puntoşilor e atât de înaintată. Dacă trăiesc atât de mult!… Dar de fapt nu numai Puntosii, ci şi ceilalţi locuitori ai Gorei trăiesc ani nenumăraţi…

Locuitorii Gorei… i-am văzut în sfârşit şi pe ceilalţi

locuitori – animale domestice le-am spune pe Pământ. Am văzut Niorii, foarte asemănători mie, deşi au şase picioare, Dirii asemănători pisicilor, cu patru labe ca şi ele, dar cu două cozi stufoase în loc de una, Quitosii, care îmi reaminteau caii – dar nişte cai cu opt picioare, de altfel foarte iuţi, foarte inteligenţi şi plini de afecţiune.

…Am văzut şi Roda – atât de cunoscuţi mie, din nefericire. Roda trăiesc de obicei în vizuini foarte frumoase, pe care nimeni nu are voie să le distrugă, iar de hrănit se hrănesc cu rădăcini.

Păsări nu erau decât puţine – se pare că aerul prea tare de pe Gora nu le prieşte. Cele câteva pe care le-am văzut păreau minunate.

Am văzut şi peşti – peşti care pe Gora trăiesc în anumite zone ale mării. Şi peştii aceştia se hrăneau cu plante cultivate pentru ei.

L-am întrebat pe Geo:

— Cum vă înţelegeţi cu aceşti locuitori ai Gorei? Tot prin gândire? Iar ei… cum comunică între ei?

Geo mi-a răspuns îndată:

— Dragă Laika, pentru a vorbi minţii e nevoie să existe-o minte. Dar nu toţi gorienii au minte. Unii au doar un fel de creier prea puţin dezvoltat – alţii nu au nici atât, în afară de instinctele vitale pe care noi încercăm să le educăm. Numai câteva specii de vieţuitoare au aici o minte adevărată, mai mult sau mai puţin desăvârşită.

— Şi atunci cum comunicaţi totuşi cu ei?

— Dar voi cum comunicaţi cu animalele de pe Pământ? Noi ne înţelegem cu unele prin minte, iar alteori ne ajutăm de semne şi de sunete. La fel se înţeleg şi ele. Prin gândire, prin semne, şi prin sunete… Ceea ce este însă sigur e că pe Gora există multă prietenie între toate speciile şi între ele domneşte bună înţelegere.

— Bine, Geo… De comandat însă cine comandă pe Gora?

— Cum, de comandat? Asta ce înseamnă?

— Da, adică cine porunceşte, cine învaţă pe alţii ce

trebuie să facă şi ce nu…

— A, da… în timpul tinereţii lor, toţi gorienii învaţă – după puteri – legile de temelie ale Gorei, căpătând totodată şi alte învăţăminte folositoare. Totul se face cu ajutorul microfilmelor sau prin lecţiile ţinute de la o minte la alta. De altfel, ai văzut şi tu însăţi cum se învaţă pe Gora.

— Nu… nici acum nu m-ai înţeles, Geo… Eu te-am întrebat cine face legile pe Gora? Şi cine veghează ca ele să fie respectate?

— Păi legi noi nu prea mai avem nevoie să facem. Aşa cum ai aflat şi tu, ne călăuzim numai după câteva legi şi acelea foarte vechi. Dacă în cine ştie ce împrejurări ele trebuie schimbate, Consiliul Bătrânilor şi Colegiul Savanţilor se ocupă de asta.

De fapt, tot Consiliul Bătrânilor şi Colegiul Savanţilor se îndeletnicesc şi cu conducerea noastră. Când însă e nevoie să fie limpezită o problemă nouă sau să fie încercată o nouă descoperire, atunci se fac Adunări populare şi se stă de vorbă acolo. Pentru că, trebuie, să ştii, nimic nu poate fi schimbat la noi fără încuviinţarea adunărilor populare.

— Şi cine ia parte la aceste adunări?

— Toţi locuitorii Gorei pot lua parte.

— Şi dacă nu se ajunge la înţelegere? Atunci ce se întâmplă?

— Dar de ce să nu se înţeleagă? Noi toţi, pe Gora, dorim aceleaşi lucruri: progres, bunăstare, prietenie. Aşa că, urmărind aceleaşi ţeluri întotdeauna, ajungem la înţelegere.

— Prin urmare asta era… la voi nu există nici tribunale, nici armată…

— Poftim?!

Sigur, uitam mereu că după cum eu nu ştiam mare lucru despre Gora, nici gorienii nu aveau de unde cunoaşte felurile de viaţă ale pământenilor. M-am străduit deci să-l fac pe Geo să înţeleagă ce-s alea tribunale, armată sau

poliţie.

— Nu, hotărât că nu pricep – mi-a răspuns Geo. De ce să avem noi tribunale sau armată? Ce să facem cu ele? De mii de ani pe Gora nu mai sunt războaie. Atunci la ce-ar folosi armata? Să ţinem tribunale sau poliţie? Nici ele nu şi-ar avea rostul. Când se încalcă legile goriene – şi se încalcă foarte rar, fiindcă toţi ştiu că a respecta legile înseamnă a te respecta pe tine însuţi – pedepsele sunt cunoscute de toţi. Pedepsele sunt mai mult morale şi-s date chiar de locuitorii Gorei celui care a greşit. Prin urmare

— A încheiat Geo – e limpede că la noi tribunalele sau armata ca şi poliţia sunt cu totul de prisos.

— Mi-ai mărturisit, Geo, că de mii de ani pe Gora nu mai există războiul. Dar dacă v-ar ataca alte planete? Dacă alte vieţuitoare ar încerca să vă cotropească… cum v-aţi apăra?

— Dragă Laika, e drept că nu avem armată, dar nici n-avem chef să ne lăsăm atacaţi de alte făpturi. De altfel – a mai spus Geo – aceasta nici nu prea e de crezut. Planeta noastră este pe cale de răcire şi fără marile descoperiri ale ştiinţei goriene ar fi fost chiar de nelocuit. Cine şi-ar primejdui viaţa pentru a ne cotropi? Şi mai ales – pentru ce ar face-o?

Dar, dacă, la urma urmelor, aceasta s-ar întâmpla, ştiinţa goriană poate să apere planeta noastră şi încă fără vărsare de sânge. Suntem în măsură să înconjurăm Gora cu o reţea magnetică în stare să respingă orice rachetă şi să împiedice orice astronavă să coboare sau să se apropie numai de Gora fără încuviinţarea noastră.

Iar dacă tu ai izbutit să ajungi pe Gora asta s-a datorat faptului că veneai singură, agăţată de o biată paraşută.

*

Viaţa de pe Gora începea să-mi placă din ce în ce mai mult. Pot spună chiar că m-aş fi simţit fericită dacă dorul de Tiko nu m-ar fi chinuit întruna. Ah! Dac-ar fi fost şi el cu

mine!

Dar, până una alta, îmi continuam plimbările pe Gora. Mă duceam pretutindeni – vedeam ce doream…

Împreună cu Geo am vizitat multe palate şi peste tot am fost foarte bine primită. Îndeosebi de Puntosi şi de roboţi. Pe Gora nu există decât un oraş – acela în care ne aflam – numit de altfel tot Gora, el fiind capitala planetei. Oraşul cuprindea şi sol şi adâncuri şi marea cu apele şi cu plantaţiile ei.

Trebuie să mai ştiţi cape Gora orice Puntos, sau familie de Puntosi, locuieşte împreună cu un robot care este robotul familiei.

Puntosii trăiesc multe veacuri, dar roboţii au o viaţă fără de sfârşit… aşa că un robot rămâne veşnic într-o familie, moştenindu-se chiar din tată în fiu.

Geo mi-a mai dat câteva explicaţii:

— Ştii, Laika, roboţii sunt construiţi pentru o eternitate. Noi nu avem niciodată nevoie de reparaţii şi dacă uneori ni se întâmpla ceva, un atelier special ne pune îndată pe picioare. De asemenea, noi nu avem nevoie de niciun fel de energie – în timpul odihnei ne încărcăm singuri. Putem însă lucra şi un an întreg fără să ne odihnim sau să ne încărcăm.

— Aşa-i că vă sunt dragi Puntosii cu care locuiţi?

— Bineînţeles… Mai ales că nouă roboţilor ni s-au dat un fel de circuite afective care răspund undelor magnetice trimise de fiinţele vii. De aceea suntem foarte legaţi de Puntosi, creatorii noştri, precum şi de familia cu care locuim şi pe care o ajutăm.

Nu-i vorbă că noi am îndrăgit şi pe ceilalţi locuitori ai Gorei şi niciodată nu am fi în stare să călcăm legea Gorei, aceea care: spune: să nu ucizi!

— Dar la mine… ţii un pic, Geo?

— Laika… ţin şi încă mult… M-am împrietenit cu tine şi-mi eşti dragă nu numai fiindcă eşti fiinţă vie, chiar dacă de alt soi… dar şi fiindcă simt că şi tu te-ai apropiat mult de mine.

Aşa-i… Geo spunea adevărul. Robotul acesta îmi devenise tare drag. Pentru mine el nici nu mai era un robot – o maşină aşa cum îl socotisem cândva. Acum gândeam ca pe Gora – toate fiinţele vii, oricât de deosebite, trebuie să se înţeleagă. Şi la urma urmelor, Geo nu era şi el asemănător unei fiinţe vii? Nu se ocupa de mine, nu mă învăţa el atâtea lucruri, nu-mi ţinea el tovărăşie?

Era drept să-l socotesc pe Geo o fiinţă vie. Chiar dacă a fost născocit într-un atelier – chiar dacă a fost construit din cristalplasmă…

A fost însă dăruit cu mintea vie a Puntoşilor (şi poate şi cu inima lor) – acei Puntosi care, fără îndoială, erau nişte făpturi atât de nobile, atât de bune…

De aceea o spun încă o dată: eu îl socoteam pe Geo drept o fiinţă vie, chiar dacă avea o viaţă artificială şi foarte deosebită, de cele înnăscute.

*

După cum v-am mai povestit adineauri, fiecare familie de Puntosi sau chiar un Puntos singur are un robot. Robotul nu-i chiar ca un servitor, fiindcă aşa ceva nu se pomeneşte pe Gora. Dar de slujit, roboţii îi slujesc pe Puntosi. De pildă, în primele zile, plimbându-mă pe foarte frumoasele străzi subterane ale Gorei, m-a mirat lipsa oricărei prăvălii. M-am întrebat: de unde cumpărau Puntosii mărfuri? Dar mâncarea? Pe urmă am aflat – totul se face cu ajutorul roboţilor.

Tot ceea ce trebuie, tot ceea ce doreşte un Puntos îi este adus de către robotul său. Iar robotul, pentru cumpărăturii merge prin fabrici şi uzine. Fabricile şi uzinele sunt automatizate – dar automatizate sunt şi palatele subterane. De maşinile din palate au grijă de asemenea roboţii. Uneori, treaba se face numai printr-o apăsare de buton.

Mâncarea de obicei ajunge în casă gătită de fabrică, dar dacă este nevoie o pregăteşte robotul, pe gustul Puntosului, şi o pregăteşte printr-o apăsare de buton…

Ei, dar să trecem mai departe…

Ştiaţi că pe Gora nu există focul? Totul se încălzeşte, se topeşte sau se coace cu ajutorul, unor anumite raze.

Şi tot pe Gora nu există banul. Ba a trebuit chiar să-mi dau destulă osteneală fără să-l fac pe Geo să priceapă ce-i asta!

(Ce bine că mai erau şi lucruri – e drept pământeşti – pe care Geo nu le înţelegea!)

De fapt, ca să spun cinstit, nici eu nu prea mă pricep la bani. Dacă n-am avut niciodată… şi dacă niciodată nu i-am folosit… Dar pe cât e de adevărat că pe Pământ banul are o foarte mare însemnătate şi-i foarte trebuincios, tot atât de adevărat este că gorienii habar n-aveau ce-i banul şi la ce serveşte el!

*

Pe Gora – pe care acum începeam să o cunosc din ce în ce mai bine – poţi întâlni nu numai străzi subterane, dar şi pieţe şi grădini – minunate grădini subterane. Fiecare casă, fiecare palat are grădina sa, o grădină plină de pomi şi de flori „strălucind toată sub frumoasa lumină albăstruie.

Adevăratele culturi – ogoarele – sunt ceva mai departe, la marginea oraşului subteran. Am vizitat cu Geo una din însemnatele plantaţii goriene. Bineînţeles că şi acolo tot maşinile făceau munca cea mai grea, conduse de către roboţi şi de către un Puntos. Nici n-am apucat să-l întreb pe Geo dacă puteam să vorbesc Puntosului când acesta, simţindu-mi dorinţa, mi-a răspuns îndată, cerându-mi politicos să-i pun întrebări.

Atunci am îndrăznit:

— Cum se face că ai chiar dumneata grijă de plantaţie şi nu o laşi în seama roboţilor?

— Fiindcă îmi place să mă ocup de plante. Eu sunt botanist-Chimist. Mă ocup de creşterea plantelor, ba uneori le şi transform… Schimb adesea culoarea fructelor, gustul, mărimea lor, timpul de rodire; mă interesează felul în care fructele primesc unele unde. Felul în care ele datorită acestei unde vor fi în stare să mulţumească orice

gust.

Şi te asigur că a te ocupa de plante este o muncă foarte frumoasă – de fapt nici nu-i o muncă – e chiar creaţia care-ţi dă atâta bucurie… Ca să nu mai pomenesc de folosul ei la fel de îmbucurător pentru mine. Cât despre roboţi, ei sunt ajutoarele mele.

— Sunt roboţii familiei dumitale?

— Nu. Sunt roboţi agricoli… pentru că, aşa cum avem în fabrici roboţi muncitori, tot aşa avem pe plantaţii roboţi agricultori. E drept însă că la nevoie, roboţii ştiu şi pot face orice fel de muncă. Dar de obicei nu încurcăm echipele.

Prin urmare pot spune că am vizitat foarte multe locuri pe Gora. N-am izbutit însă să ajung la plantaţiile din fundul mării. Şi aceasta dintr-o pricină foarte simplă: nu s-a găsit o salopetă pentru mine. Iar eu nu eram pregătită să merg şi să respir sub apă, aşa cum făceau o sumedenie de gorieni.

În schimb, Geo m-a poftit să cercetez peşterile. Mi-a dat şi lămuriri istorisindu-mi că pentru Puntosi, ca şi pentru alţi gorieni, peşterile acelea înseamnă un fel de cimitir. Se pare că în aerul peşterilor corpurile neînsufleţite se păstrează foarte bine… de altfel asta o văzusem singură chiar în ziua coborârii mele pe Gora…

Dat fiind însă că nu ţineam morţiş să vizitez peşterile, am, amânat plimbarea pe altă dată!

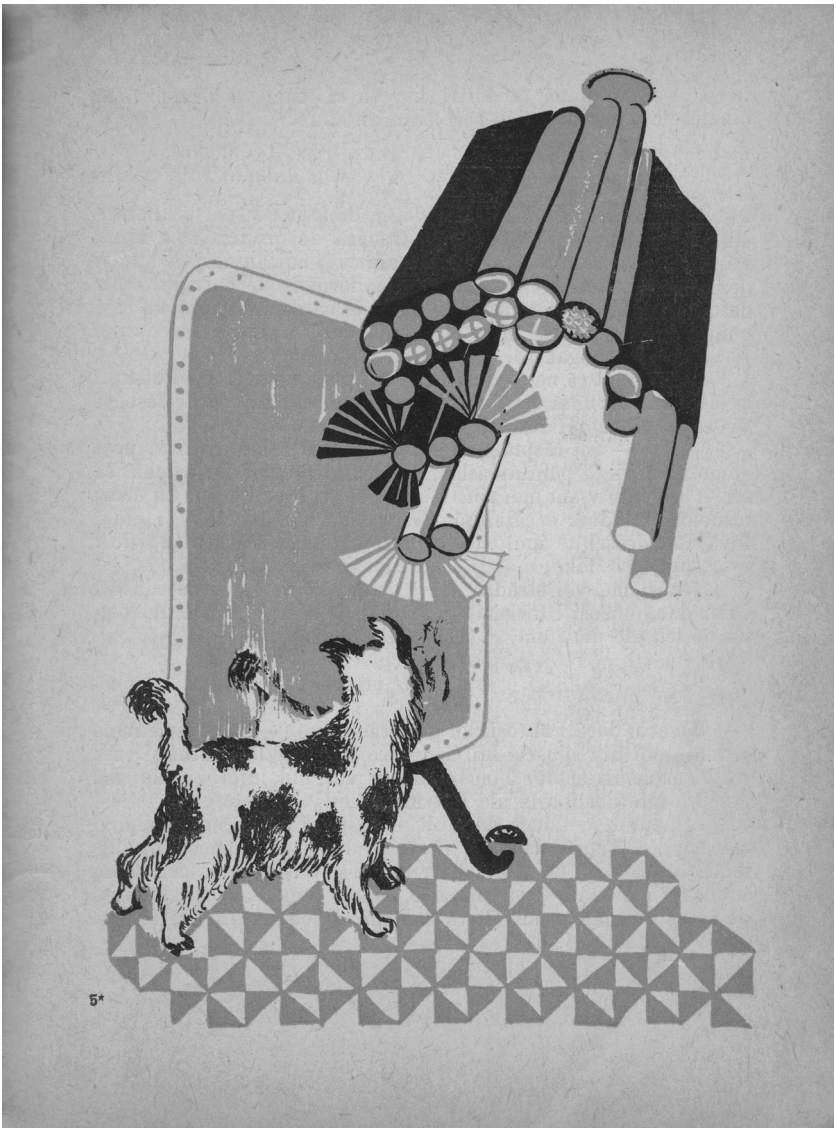

CAPITOLUL VII. Din nou despre vorbire, despre scris şi citit – Deosebirea între cuvânt şi gândire – Cultura goriană – Şi

Puntosii au alfabetul Morse!

— Voi scrie povestea întâmplărilor mele – Avem nevoie de o maşină de scris – Pretutindeni…

roboţii… Voi rămâne întotdeauna pe Gora?

Aflasem – şi încă de mult – că gorienii se înţeleg între ei nu numai prin gândire, dar şi printr-o limbă vorbită, ba chiar scrisă. De auzit însă, nu-i auzisem niciodată vorbind.

Într-o dimineaţă, Geo m-a întrebat dacă nu vreau să-l însoţesc seara la teatru.

— La teatru?!

Asta numai pe Gora se putea întâmpla – pe Pământ nimănui nu i-ar fi dat prin minte să ia un câine la teatru. Bineînţeles – însă că am primit îndată invitaţia lui Geo – gândul de a merge la teatru mă tulbura şi îmi stârnea curiozitatea.

— Dar trebuie să ştii încă de la început – mi-a spus Geo – că aici pe Gora nu vei găsi artişti aşa cum sunt cei de pe Pământ. Toţi cei care vor să cânte sau toţi cei care se pricep să declame o pot face după placul inimii.

— Să declame… să cânte… Dar pentru versuri şi pentru cântec trebuie cuvinte… vorbire, Geo.

— Şi chiar vorbim, dragă Laika. Chiar acesta e unul din cazurile în care încă ne foloseşte vorbirea, deoarece ea nu poate fi înlocuită numai prin gândire.

— Vasăzică… vorbiţi… Dar de ce nu recitaţi în gând?

— Pentru că, vezi tu, Laika, n-ar fi acelaşi lucru. Există o mare deosebire între exprimarea prin gând şi aceea prin grai.

Prin gândire poţi face cunoscute ideile, dar prin vorbire ideile acestea îmbracă o haină plină de poezie, plină de înţelesuri.

— Vrei să spui că prin grai te poţi face mai lesne înţeles decât prin gând?

— Nu. Vreau să spun că vorbirea e mai muzicală, mai colorată… e mai atrăgătoare… Şi apoi mai există încă o pricină – când te adresezi mai multor făpturi deodată e mai uşor să le vorbeşti prin cuvinte decât prin gânduri. Doar puţini Puntosi sunt în stare să se înţeleagă prin gând cu mulţimea.

— Bine dar e greu să reciţi sau să cânţi numai din memorie… Oare nu trebuie în împrejurări din acestea să

vă folosiţi de…

— Scris şi citit! Ai ghicit, Laika. Atât cântecele cât şi versurile sunt mai întâi scrise şi abia apoi citite sau declamate. E drept că uneori ne folosim şi de microfilme sonore fiindcă ele pot uşura foarte mult munca unui artist.

— Mulţumesc, Geo… ca de obicei, am înţeles toate lămuririle tale… Aş vrea numai să-ţi mai pun o întrebare: dacă toţi pe Gora – bineînţeles cei care o doresc – cântă şi recită şi dacă nu se ţine seama de nicio alegere, cum poţi şti care artist e bun şi care nu e?

— Da, e adevărat că pe Gora poate oricine cânta, poate spune versuri oricine… dar numai cei înzestraţi sunt căutaţi şi ascultaţi… Cel care n-are chemare – cu atât mai mult cu cât nu-i constrâns de nimic – se lasă repede de treaba asta. Pe Gora nu se întâlnesc trufii fără rost… şi astfel se face că noi avem numai artişti mari.

— Aşa-i că la teatru nu se plăteşte?

— Sigur că nu… cu atât mai mult cu cât noi nu întrebuinţăm banul.

— Şi poate oricine să meargă la teatru? Oricine? Chiar şi câinii ca mine?

— Toţi pot merge la teatru… după cum se pot duce în oricare altă parte ar avea poftă… E firesc însă ca la teatru să se ducă numai aceia care-l gustă şi-l înţeleg…

— Geo dragă, ai pomenit parcă ceva şi de scriitori?

— Da… voiam să-ţi mai spun că la noi scriitorii – ca şi artiştii – se bucură de aceleaşi înlesniri. Orice gorian încredinlat că are ceva de împărtăşit semenilor lui, e liber să scrie. Şi poate scrie ce doreşte… versuri, poveşti, nuvele sau romane.

— N-ar fi mai simplu dacă aceste poveşti – versuri sau Tomane, ar fi de-a dreptul imprimate pe microfilm?

— Nu… fiindcă de obicei se imprimă pe microfilme numai acele lucrări foarte bune – numai acelea primite cu căldură de toţi. Când însă o lucrare e bună, poţi fi sigură că ea e îndată imprimată şi oricine doreşte, poate să o vadă sau să o audă.

De altfel, un scriitor – ca şi oricare artist de aci – e dator să scrie bine, să scrie lucruri care să placă, care să-i înveţe pe ceilalţi simţăminte alese, să scrie pentru gândurile şi nevoile gorienilor. Dacă scriitorul nu ascultă de cerinţele celor mulţi, nuvelele, romanele sale, nefiind folositoare, nu se imprimă.

Pe Gora, un scriitor trebuie să dea lucrări foarte izbutite sau să-şi închine viaţa unei alte îndeletniciri.

*

M-am înapoiat de la teatru foarte, foarte mişcată. Ah, Tiko, Tiko…

Dac-ai fi putut s-o vezi pe Laika ta la teatru… Şi dac-ai fi putut să mergi cu mine!… A fost foarte frumos…! Pe Pământ auzisem vorbindu-se multe despre teatru.

Ştiam de pildă că la noi în Uniunea Sovietică teatrul este arte iubit şi îndeosebi baletul.

Ştiam de asemenea că în Italia e foarte îndrăgită muzica, e îndrăgit cântecul. Dar aci pe Gora pentru prima oară în viaţa mea am păşit pragul unui teatru. Şi trebuie să spun că pe Gora sunt iubite deopotrivă şi muzica, şi proza, şi cântecele, şi versurile. Pentru spectacol, Geo mi-a dat de altfel un aparat special.

— Fără el – m-a lămurit robotul – n-ai să poţi înţelege nimic, deoarece tu nu cunoşti limba goriană.

Ei bine, acest aparat te va ajuta să auzi totul, şi, în acelaşi timp, să înţelegi toate ideile rostite în goriană.

Mari învăţaţi mai sunt şi gorienii… Ca să vezi… cum s-au gândit ei să născocească un aparat anume pentru a auzi şi înţelege chiar o limbă necunoscută…

La teatru s-a reprezentat ceea ce pe Pământ s-ar numi – îmi pare – o comedie muzicală. Această comedie muzicală mi-a plăcut foarte mult şi nu mi-a fost nici greu s-o înţeleg, ba chiar aş putea spune că datorită ei, mai mult decât datorită microfilmelor, precum şi taifasurilor avute cu Geo, am izbutit să pricep mai bine viaţa gorienilor, felul lor de a fi.

I-am împărtăşit aceste gânduri şi lui Geo.

— Asta au urmărit şi Puntosii – mi-a răspuns el. De aceea te-au şi invitat, prin mine, la teatru. De altfel, de-acum înainte – dacă-ţi face plăcere, poţi merge mereu la teatru.

— Mai începe vorbă?…

Sigur că voi merge foarte des la teatru. Prin teatru aveam să-i cunosc din ce în ce mai bine pe gorieni. Până atunci, cu toate că nu puteam să mă plâng de nimic, mă simţisem cam stingheră pe Gora. Nu izbutisem încă să înţeleg viaţa de fiecare zi a Puntoşilor sau a celorlalţi gorieni.

Acasă, pe pământ, nu numai că trăiam foarte aproape de oameni, dar, prin prietenia lui Tiko, eram chiar în mijlocul vieţii lor. De pildă, ştiam întotdeauna dacă oamenii erau mulţumiţi sau supăraţi, dacă treburile le mergeau strună sau ba, dacă primiseră scrisori sau dacă nu primiseră…

Ştiam să ghicesc – numai după mlădierile glasului – dacă Ivan îl mustra pe Tiko sau dacă mama lui Tiko îşi lăuda feciorul. Şi mai ştiam şi când profesorul Gorniakov se certa cu soţia, sau copilaşul lui Misnov plângea toată noaptea.

Dar pe Gora… nu, lucrurile nu se petreceau la fel. Geo era bun şi simpatic (chiar dacă robot), dar şi el trăia singur. Iar ceilalţi Puntosi continuau să-mi rămână necunoscuţi, necunoscute bucuriile lor, suferinţele lor.

Ştiam doar atât: că pe Gora stăpâneşte o civilizaţie înaintată, că nu mai există foamete, istovire, război… Inimile gorienilor însă nu le cunoşteam…

Acum cu ajutorul teatrului înţelesesem foarte multe – o părticică din viaţa gorienilor se dezvăluise în faţa mea. De fapt, piesa văzută la teatru era simplă… povestea de iubire a unei preafrumoase Puntos.

Fireşte era o artistă aceea care cânta şi cânta bine. Prin cântecul ei făcea ca Puntosul pe care îl iubea să înţeleagă că el era totul pentru ea.

Se mai întâlneau în piesă şi doi fraţiori ai minunatei

Puntos, doi ştrengari care amestecau microfilmele pentru studiu şi izbuteau să facă o straşnică salată, mai vedeai un Dir, adică o pisică goriană cu două cozi, la fel de încurcă-lume (numai că ea avea ce avea cu blana Puntosei) şi, în sfârşit, era în piesă şi un tată bătrân, mai vesel însă şi mai descurcăreţ decât însuşi fiul său.

Figuraţie – ca să zic aşa – făceau câţiva Puntosi şi câteva animale domestice.

După spectacol, l-am rugat pe Geo să-mi mai dea nişte lămuriri. Şi aşa am aflat că pe Gora, după cum era şi firesc, nu se puteau căsători între ele decât făpturile din aceeaşi specie. De altfel, Puntosii sunt aproape toţi căsătoriţi, sau cel puţin toţi cei care au vârsta de a o face.

Întâlneşti rar tineri sau copii Puntosi. Şi asta din pricină că în fiecare an gorian, se nasc doar atâţi copii câţi bătrâni mor. Şi vedeţi dumneavoastră… dacă Puntosii trăiesc de obicei vreo două mii de ani pământeni, e limpede că mititeii vin cam greu pe lume…

Erau însă şi zile când rămâneam acasă… adică în palatul Puntosului care mă găzduia şi care nu era altul decât primul Puntos văzut de mine – acela de la televizor

Puntosul se numeşte Giaros, iar pe soţia lui o cheamă Talia. Au şi un fiu – aproape bătrân – care-i pe cale să se căsătorească. (Adică nu-i bătrân decât pentru pământeni, pentru că pe Gora la două sute de ani – câţi numără el – eşti în floarea tinereţii!) Toată familia se ocupă de biologie.

Într-o zi, rămânând acasă, am trecut în bibliotecă, şi totodată salonul familiei, şi am început să privesc un microfilm. Când deodată… pe microfilm a apărut un fel de aparat Morse, foarte asemănător celui pe care mi-l dăruise Tiko.

Am întrebat în grabă ce-i cu aparatul acela şi-am înţeles că nu mă înşelasem. Şi gorienii se folosiseră cândva de aparatul Morse. Da… cu mult înainte de înfiinţarea televiziunii pe Gora, Puntosii comunicau prin Morse cu locurile depărtate. Fireşte că nu se foloseau de alfabetul Morse, ci de unul gorian… şi fireşte că aparatul era de

asemenea adaptat pentru Gora. (Eu însă voi stărui să numesc aparatul „aparat Morse”!)

Dar aparatul acela – Morse sau nu – mai se găsea el pe Gora? Gazda mea, Giaros, mi-a făgăduit că cerceteze… Şi-n timp ce aşteptam răspunsul lui Giaros cu sufletul la gură, mii de gânduri mă năpădeau. Poate că pe Gora mai exista un aparat Morse şi poate că mi-l vor încredinţa… Chiar dacă nu cunoşteam semnalele goriene… Aş fi vrut atâta să bat semnalele Morse!…

*

Ura! Vechiul aparat Morse al gorienilor – chiar dacă nefolosit – mai există încă. Şi mi s-a dat voie să-l întrebuinţez. Doi roboţi mi l-au adus acasă.

La urma urmelor, nu prea ştiam eu la ce o să-mi folosească aparatul, dar asta nu mă împiedica să fiu foarte tulburată, îndată după ce am căpătat aparatul, mi-am şi făcut de lucru pe lângă el.

Straşnic… deşi nu era întru totul asemănător celui făcut de Tiko, puteam totuşi să-l mânuiesc. Numai un pic de obişnuinţă… Dar şi obişnuinţa se putea căpăta… fapt pentru care am început să bat cu furie semnalele. Bineînţeles, în limba lui Tiko.

Doar bietul Geo nu înţelegea ce se întâmpla cu mine – de ce mă mişca într-atâta aparatul.

I-am povestit prin urmare totul. Şi până atunci aflase Geo câte ceva dar, de fapt, istorisirile mele nu se ocupaseră decât de Pământ, de oameni, de felul lor de a trăi – bineînţeles atâta cât mă pricepeam să o fac. Îi spusesem ceva şi despre Tiko – dar prea puţin… că Tiko e un băiat de pe Pământ, un prieten scump al meu…

Nu socotisem că altceva l-ar fi putut interesa pe Geo – sau chiar pe Puntosi. Cu prilejul primirii aparatului Morse însă, mi-am descărcat tot sufletul. I-am povestit lui Geo şi cine era Tiko, şi unde trăia, i-am povestit şi despre frumoasa prietenie care ne lega, precum şi despre lecţiile băiatului care mă ajutase să învăţ semnalizarea Morse şi scrisul la maşină. N-am uitat să-i împărtăşesc lui Geo şi

hotărârea lui Tiko de a ţine legătura cu „sputnikul”.

Geo a fost încântat. Ba a venit chiar şi cu o părere:

— Laika dragă, tu ai fi în măsură – după câte înţeleg – să scrii pentru gorieni povestea păţaniilor tale.

— Sigur c-aş putea s-o scriu. Dar numai dac-aţi avea o maşină de scris. Din păcate însă, voi n-aţi întrebuinţat niciodată şi nici nu cunoaşteţi maşina de scris…

— Aşa-i, maşina de scris n-o cunoaştem. De fapt, de la scrisul de mână sau de tipar noi am trecut de-a dreptul la microfilme. Dar s-ar putea făuri pentru tine o maşină de scris.

— Şi de ce să vă mai osteniţi, Geo? Am să vă povestesc, şi gata!

— Nu, Laika… nu e totuna… O povestire trebuie mai întâi scrisă – abia apoi suntem în stare s-o imprimăm pe microfilme. Şi cu povestirile tale de până acum s-a întâmplat la fel. Tu ai povestit, eu am transcris în goriană şi după aceea am imprimat totul pe microfilme. Iar microfilmele le-am dat Puntoşilor pentru studiu şi cercetări.

— Bine… să zicem că trebuie o maşină de scris… dar tu ştii, Geo, că eu nu voi putea scrie decât în limba lui Tiko?

— Asta nu ne va încurca… Tu vei scrie în limba lui Tiko, noi vom traduce paginile în goriană şi apoi le vom imprima pe microfilme. Ei, ce spui? N-o să fie straşnic?

— Straşnic, Geo – fără îndoială… Şi atunci nu îmi mai rămâne decât să-mi amintesc cum era făcută pe Pământ o maşină de scris…

*

Vai de biata căţeluşă care încearcă să-şi „imagineze” cum arată o maşină de scris! Pentru părţile dinafară ale maşinii… încă, treacă-meargă…

Îmi aminteam doar destul de limpede cum se înfăţişau clapele sau literele alfabetului. Îmi aminteam chiar şi de cilindru, de locul unde se aşeza foaia de hârtie, de leviere, de car…

Dar în ceea ce priveşte interiorul maşinii…

Să vedeţi… Pe măsură ce eu îmi imaginam diferitele părţi ale maşinii de scris, Geo le desena… Numai că – din nefericire – după o săptămână întreagă nu prea înaintasem. Fiindcă – aşa după cum mă şi temeam – eu nu puteam să-i lămuresc lui Geo interiorul maşinii. Adică tocmai ce era mai de seamă… Şi nici nu era de mirare. Dacă nu văzusem niciodată o maşină de scris pe dinăuntru. Ah, de ce n-o desfăcuse Tiko măcar o dată în faţa mea?!

În cele din urmă pe Geo l-a apucat descurajarea:

— Zadarnic, Laika… singuri nu vom izbuti niciodată să facem o maşină de scris. Trebuie să chemăm un specialist. Sunt sigur că el, judecând chiar numai după părţile exterioare ale maşinii, va putea să construiască şi partea interioară.

Ce era să facem? Am chemat de la fabrica cea mai apropiată de maşini-unelte un specialist, adică un robot foarte iscusit, pe nume Lukos.

Am lucrat cu el câteva zile.

Şi ştiţi cum? Lukos desena fiecare parte pe care mi-o aminteam şi mă ruga apoi să-i spun şi cum se mânuieşte. În ziua următoare, Lukos venea cu partea aceea gata construită.

Şi aşa… eu tot gândind… Lukos şi Geo tot desenând, maşina de scris a luat fiinţă!

— Şi e chiar o maşină foarte simplă, a oftat Lukos la plecare. Ar trebui să ne fie ruşine că ne-am bătut capul cu ea… Ei, ce să-i faci… a trecut pesemne prea multă vreme de când noi nu ne-am mai îndeletnicit cu maşini atât de simple.

În fine… simplă, complicată… acum, maşina de scris exista!

M-am apucat îndată de treabă şi am scris povestea amintirilor mele – poveste în care sunt cuprinse chiar rândurile de faţă.

După ce am terminat lucrul, Geo mi-a urmărit în minte înţelesul fiecărui cuvânt în parte şi după aceea a

tradus totul în goriană. Cu siguranţă că traducerea – în astfel de împrejurări – a izbutit pe deplin. Iar faptul că fusesem într-un fel folositoare Puntoşilor şi gorienilor m-a umplut de mulţumire. Microfilme purtând imprimate pe ele povestirea mea aveau să ajungă în cele mai îndepărtate biblioteci ale Gorei. Ce mândru ar fi fost Tiko dac-ar fi ştiut!…

*

Nu… nu vreau să ascund nimic…

Am retrăit, în zilele cât scriam, toată viaţa mea… Am revăzut centrul de cercetări, pe Ivan, tatăl lui Tiko… Mi-au răsărit în minte cursurile de pregătire, chipul lui Gorniakov, al lui Misnov. Am revăzut parcă aievea curtea în care mă jucam şi învăţam cu Tiko, apoi despărţirea, plecarea, aventurile mele în spaţiu… şi o mare tristeţe m-a cuprins…

Pe Gora, zilele-mi sunt senine, gorienii sunt buni, înţelepţi şi învăţaţi… ar putea fi chiar pildă pentru oameni… Şi totuşi, cu toată prietenia pe care o dăruiesc Puntoşilor, cu toată dragostea ce-i port lui Geo, nu pot uita Pământul.

Nu pot uita ţara în care m-am născut, nu-l pot uita pe Tiko care m-a învăţat s-o iubesc. Ah, Tiko… Tiko… ce dor mi-e de tine!

Departe de Tiko, niciodată n-am să fiu cu-adevărat fericită. Şi măcar dac-aş şti că într-o zi îl voi revedea…

Voi putea oare cândva să mă reîntorc pe Pământ?

Ştiinţa Puntoşilor e atât de înaintată!… Oare niciodată nu vor izbuti ei să mă trimită înapoi?

Nu… să mai aştept… să nu-mi pierd răbdarea. Dacă am ajuns pe Gora – chiar fără voia mea – de ce n-aş putea ajunge pe Pământ, mai ales când asta o doresc atâta?

CAPITOLUL VIII. Întâlnirea cu Nior – Nior, prietenul meu – Cu gândul la Tiko – E chiar cu neputinţă să revăd Pământul?

— *Vechile astronave ale Puntoşilor – De ce au fost părăsite călătoriile în spaţiu*?

— Prietenia dintre gorieni – Dar dacă ar fi întrebuinţaţi robotii?

După ce am terminat „amintirile mele” şi Geo traducerea lor, microfilme imprimate cu aceste amintiri au pornit să călătorească spre toate bibliotecile Gorei, spre toate casele Puntoşilor. Cum s-ar zice, Gora întreagă asculta acum povestea mea şi povestea planetei Pământ, povestea oamenilor şi a civilizaţiei lor.

Vreau să cred cel puţin că această modestă lucrare a unei căţeluşe oglindea cât mai apropiat cu putinţă felul de viaţă al pământenilor. Iar dacă oamenii, cunoscând într-o zi scrierile mele, nu vor fi mulţumiţi, n-au decât să poftească pe Gora… şi să îndrepte ei toate greşelile mele.

Trebuie să spun de asemenea că am păstrat maşina de scris. De altfel era o maşină din cristalplasmă, foarte bună – mai bună decât aceea meşterită de Tiko.

Mă gândeam să-mi continui însemnările şi să adaug la amintirile mele despre Pământ şi amintirile despre Gora. Nu părăsisem încă speranţa că într-o zi copiii pământeni – şi alături de ei şi Tiko – vor avea în mână peripeţiile căţeluşei Laika.

Trebuie… trebuie să mai notez ceva.

Mă plimbam astăzi împreună cu Geo pe străzile oraşului subteran Gora când, deodată, am avut simţământul că sunt urmărită. Parcă o fiinţă dragă venea după mine.

Mai întâi m-am temut să mă întorc. Mi se părea că o dată privind în urmă – bucuria aceea tainică pe care o încercam ar fi dispărut.

Apoi, curiozitatea a învins.

M-am oprit în loc şi am întors capul. Un Nior s-a oprit şi el. V-am mai spus eu de câteva ori că Niorii sunt pe Gora ceea ce pe Pământ sunt câinii. E drept că un Nior e ceva mai mare decât un câine şi are şase picioare. Dar Niorul de lângă mine avea ochii atât de frumoşi… Ochii lui semănau cu ai lui Tiko. Erau la fel de blânzi, de strălucitori şi de calzi.

Şi tot ca ochii lui Tiko mă priveau cu atâta prietenie…

Am început să latru, dar m-am oprit în grabă, fiindcă l-am auzit pe Geo:

— Ştii, Laika, Niorul acesta e foarte inteligent… Ca şi tine, se pricepe să citească gânduri…

Atunci m-am apropiat şi mai mult de Nior şi i-am spus în gând:

— Te salut, Nior… Vrei să fii prietenul meu?

— Te salut şi eu, Laika… mi-a răspuns el. Sigur că vreau… Am simţit bucuria cuprinzându-mi inima. Întâlnisem un prieten… şi un prieten e întotdeauna binevenit… L-am mai întrebat pe Nior:

— De ce nu te-ai arătat până acum?

— Fiindcă n-am ştiut dacă-ţi va face plăcere. Mi-era apoi teamă că nu vom izbuti să ne înţelegem… eu, un gorian… tu, o pământeană.

— Şi totuşi, iată că ne înţelegem… Prietenii adevăraţi se înţeleg întotdeauna, Nior. Îmi dai voie să-ţi spun Nior, nu-i aşa? în felul acesta, parcă toţi Niorii gorieni îmi sunt apropiaţi…

— Dragă Laika, spune-mi cum vrei. Şi dacă n-ai nimic împotrivă, a mai adăugat Nior, am să mă plimb şi eu alături de voi.

O! A fost o plimbare straşnică – plină de tumbe şi jocuri. Bietul Geo… ce trist era… Ştiţi, un robot nu poate face tumbe…

Mai târziu, când joaca noastră s-a potolit, şi amândoi – Nior şi cu mine – ostenisem, ne-am pus la sfat. Aşa am aflat că Nior n-avea familie şi că locuia în casa unui Puntos inginer, conducătorul unei fabrici de maşini. Am mai aflat că gorienii – Puntosi sau Niori – au firea mai puţin deschisă decât pământenii.

Dar ce însemnătate aveau toate astea… Gorian sau nu, mai zburdalnic sau mai puţin zburdalnic, Nior era prietenul meu şi eu mă simţeam foarte fericită.

Se isprăvise cu singurătatea.

Căpătasem în sfârşit un tovarăş – un tovarăş drag, care alerga vesel împreună cu mine, care mă însoţea pretutindeni. Pe Gora începuse o nouă şi mare prietenie.

*

Şi totuşi, marea mea bucurie, prietenia mea cu Nior rămânea mereu întunecată de un nor – lipsa lui Tiko. Într-o zi l-am întrebat pe Nior:

— Nici tu nu crezi că ar fi cu putinţă să revăd cândva Pământul?

Nior, care cunoştea acum toate păţaniile mele, mi-a răspuns:

— În primul rând ţi-ar trebui o astronavă. Fără astronavă nu poţi călători prin spaţiul cosmic.

— Dar – am sărit eu – uiţi că am ajuns aci datorită unui simplu „sputnik”?

Asta va rămâne întotdeauna pentru noi o taină… Cu atât mai mult cu cât nici oamenii n-au vrut să te trimită pe Gora. După spusele tale, pământenii nici n-au auzit de Gora.

— De altfel, ca să ajungi pe Gora ar fi trebuit o astronavă care să zboare cu viteza luminii, a adăugat şi Geo. Numai că, după câte am înţeles eu, pământenii n-au încă astfel de astronave.

— Dar Puntosii, Geo? Cum se face că Puntosii, atât de învăţaţi, atât de înţelepţi, n-au construit până acum astronave?

Şi Geo, bunul meu Geo, după câteva clipe de şovăială, mi-a răspuns:

— Puntosii au avut astronave!

— Au avut astronave?! Şi acum… ce s-a întâmplat cu ele?

— Vezi tu, Laika dragă… când Puntosii au înţeles că planeta noastră Gora se va răci, în faţa lor s-au deschis două drumuri: ori să părăsească planeta în căutarea alteia mai caldă, ori să încerce să schimbe şi să îmbunătăţească însuşi felul deviată de pe Gora. Bineînţeles însă că s-au gândit mai întâi la prima cale. Să fie căutată o altă planetă.

— Şi… n-au găsit-o?

— Ba da. În spaţiul nesfârşit sunt doar atâtea sisteme solare, atâtea mii şi milioane de planete!… Dar, din păcate, încă de la primele călătorii, Puntosii şi-au dat seama că gorienii puteau să trăiască numai pe Gora. Tu ştii că sângele vieţuitoarelor de pe Gora nu este roşu, ci verde. Ei bine, tuturor Puntoşilor care se întorceau din marile călătorii, sângele li se îngălbenea… şi apoi mureau.

— Şi… nu s-a găsit niciun leac?

— După ani îndelungaţi de căutări, savanţii noştri au găsit leacul… dar numai pentru Puntosi. Ceilalţi gorieni rămâneau ameninţaţi de pieire. Şi atunci gândul unei mutări a fost părăsit. Puntosii nu voiau să se despartă de ceilalţi gorieni…

— Şi roboţii erau în primejdie să piară, Geo?

— Nu, Laika… Roboţii pot trăi oriunde, oricum… Ba chiar unii dintre roboţi au fost trimişi pe astronave pentru cercetări. Osteneala a fost însă zadarnică. De fapt numai fiinţele vii puteau să-şi dea seama care planetă e potrivită pentru ele.

— Prin urmare, dragă Geo… aţi avut şi voi astronave…

— Da, dragă Laika… astronave am avut şi noi… şi încă desăvârşite… Dar a trebuit să le părăsim. Puntosii n-aveau inima să-i lase singuri pe ceilalţi gorieni. Pentru că, ştii, Laika… la noi pe Gora nu-i de ajuns să nu ucizi. Trebuie să te străduieşti să uşurezi, să păstrezi viaţa tuturor celorlalte făpturi.

Cu gândul acesta, Puntosii au renunţat la plecarea spre alte planete şi au încercat să facă din Gora o planetă bună de locuit pentru încă multe sute de ani. După cum ai văzut şi tu, se pare că au izbutit. Au săpat locuinţe subterane, mai calde şi mai sigure, au semănat ogoare pe fundul mării… şi viaţa tuturor gorienilor s-a desfăşurat fericită mai departe.

— Şi astronavele?

— N-au putut fi nimicite – erau de altfel fabricate din

cristalplasma, materialul acela fără de moarte. Le-am desfăcut însă bucată cu bucată şi le-am îngropat adânc în fundul mării.

Şi pe urmă, niciodată, nimeni n-a mai pomenit de astronave…

Vasăzică aşa… de ajuns, ajunsesem eu pe Gora, datorită unui „sputnik”, dar ca să plec îmi trebuia o astronavă, şi încă una desăvârşită. Numai că Puntosii le îngropaseră pe toate, iar eu aveam să rămân pe Gora.

Pentru totdeauna pe Gora!

CAPITOLUL IX. Vreau, să mă întorc pe Pământ! Puntosii sântdatori să aibă legături şi cu alte planete – Cimitirul marin alastronavelor – Se poate pleca de pe Gora cu o astronavă – Geo mă sprijină – Puntosii îşi dau consimţământul – Vom dezgrop a *astronavele* – *O astronavă goriană va porni spre Pământ*!

Da… gândul acesta nu-mi dădea pace… Să mă întorc pe Pământ… deşi, din cele ce-mi spusese Geo, se desprindea limpede faptul că o călătorie era aproape cu

neputinţă.

Numai dacă Puntosii… ah! dacă Puntosii ar fi vrut…

Vedeţi, atâta timp cât crezusem că de pe Gora nu se putea pleca prin niciun mijloc, îndurasem mai uşor despărţirea de Pământ. De altfel, tristeţea acestei despărţiri îmi fusese mult îndulcită de prietenia lui Geo şi apoi de prietenia credinciosului Nior.

Viaţa putea fi frumoasă şi pe Gora…

Dar îndată ce ştiusem că un singur cuvânt de-al Puntoşilor mi-ar fi înlesnit întoarcerea… nu, nu îmi mai găseam astâmpăr!…

Acum ştiam că-i cu putinţă – dacă Puntosii mi-ar fi dat voie – să-l revăd pe Tiko. Puteam eu, prin urmare, să mă împac uşor cu gândul ca toată viaţa să mi-o petrec pe Gora şi niciodată să nu-l mai întâlnesc pe Tiko?

Dorinţa mea însă îi umplea de amărăciune pe Nior şi pe Geo. Încercam să-i fac să înţeleagă că n-aş fi plecat fără ei.

— Da – se încăpăţâna Geo – dar tu ştii că fiinţele de pe Gora nu se pot duce pe alte planete. Şi în sfârşit, eu ca robot pesemne că aş fi în stare… dar Nior? Ai avea tu inima să-l laşi pe Nior aici?

Nior săracul nici măcar nu mai încerca să-mi spună ceva… mă privea doar cu ochii lui calzi, plini de suferinţă.

— Dar nici nu-mi trece prin minte să-l las pe Nior aci! Leacul acela care împiedică moartea Puntoşilor odată plecaţi de pe Gora… nu l-ar putea încerca şi pe Nior? Ştii, noi, câinii pământeni, semănăm mult cu oamenii – poate că şi Niorii sunt asemănători Puntoşilor. Şi atunci, cred că leacul ce se potriveşte unora s-ar potrivi într-o mare măsură şi celorlalţi.

— Bine – îmi răspunde Geo – să zicem că până la urmă va veni şi Nior cu noi… Dar fără consimţământul Puntoşilor tot nu putem face nimic…

Trebuie să vă spun că am revenit deseori asupra acestui subiect şi l-am întrebat din nou pe Geo despre astronavele îngropate în fundul mării. Mă interesa

îndeosebi unde se afla cimitirul astronavelor şi, bineînţeles, în ce stare se găseau ele.

— Dar atât timp cât tu nu poţi să mergi în fundul mării, la ce ţi-ar mai folosi să cunoşti locul unde sunt îngropate astronavele?

— Eu nu pot să merg, e adevărat… dar tu, Geo? Tu poţi să cobori în adâncuri, să vezi în ce stare se găsesc piesele ei şi dacă din aceste piese se poate construi o nouă astronavă. Iar după ce-mi vei spune asta voi hotărî dacă merită osteneala să vorbesc cu Puntosii, să le cer voie… Şi dacă nu mai e nimic de făcut… e bine să ştim şi asta – pentru ca să părăsim pentru totdeauna speranţa unei călătorii spre Pământ.

După astfel de discuţii Geo rămânea de obicei pe gânduri. Se temea că o coborâre în fundul mării i-ar supăra pe Puntosi. Pe de altă parte ştia că datoria lui de robot e să asculte şi să slujească fiinţa vie pe lângă care se află.

— Bine, Laika – mormăi el. Văd eu că nu-ţi mai găseşti liniştea din pricina astronavelor. Voi coborî în fundul mării să cercetez ceea ce numeşti tu cimitirul marin al astronavelor goriene.

*

Descurcăreţ mai e şi Geo ăsta!… Nici n-o să credeţi… a găsit piesele astronavelor.

— Trebuie să ştii însă, Laika – mi-a spus el – că mai departe n-am să-ţi mai pot fi de folos. Eu n-am construit niciodată astronave. Pentru problemele acestea avem roboţi ingineri.

— Dar după părerea ta – crezi că ar fi cu putinţă să refacem măcar o astronavă?

— Cred că da. După cum ai aflat, astronavele sunt fabricate din cristalplasmă, iar cristalplasma nu se strică niciodată, ba chiar îndură orice presiune, căldură, raze cosmice sau bombardamente de meteoriţi. Numai că ar trebui să avem planurile după care pot fi refăcute astronavele. Ar trebui de asemenea fabricate din nou

instrumentele necesare unei călătorii în spaţiu şi poate că asta e tocmai partea cea mai grea.

— Nu – a sărit Nior de la locul lui. Partea cea mai grea rămâne tot consimţământul Puntoşilor. Dacă Puntosii s-ar învoi, restul ar fi cu putinţă şi oricum mai uşor.

Dar cine va vorbi cu Puntosii? Şi încă în aşa fel, încât să-i înduplece?

— Şi de ce să nu fie înduplecaţi, la urma urmelor? Puntosii trebuie să înţeleagă – am stăruit eu – că nu-i de loc frumos din partea lor să trăiască atât de retraşi… Aş spune chiar că însingurarea aceasta e împotriva legilor Gorei. Nu ajunge să ocroteşti viaţa din jurul tău… trebuie să ţii seama şi de alte fiinţe… Pentru că fiinţe vii nu sunt numai cele de pe Gora – viaţa există şi pe alte planete, după cum o dovedeşte existenţa mea.

Iar gorienii care ocrotesc viaţa nu pot continua să ignoreze viaţa de pe alte planete… oricât de depărtate ar fi ele…

— Îţi vor răspunde – a murmurat Geo – că gorienii nu pot merge pe alte planete… Şi din pricina asta…

— Dar putem merge noi!… Şi încă în chip de soli ai poporului gorian. Gândiţi-vă… Ce minunat ar fi… Să reprezentăm noi trei planeta Gora… Şi pe urmă, odată ajunşi pe Pământ, să cerem sprijin pământenilor – pentru Puntosi, pentru gorieni…

— Pe cuvântul meu de robot… nu sunt sigur că pământenii, sau cel puţin unii dintre ei, s-ar grăbi să ne ajute.

— Dar de încercat putem încerca, nu? Puntosii sunt de părere că trebuie întotdeauna încercat, mai ales dacă există sorţi de izbândă.

— Şi ce ajutor să ne dea Pământul?

— Mai întâi să cerceteze, alături de gorieni, dacă planeta voastră nu poate fi părăsită pentru alta mai caldă, mai plină de viaţă. Apoi să caute leacul acela care, o dată găsit, ar înlesni mutarea tuturor gorienilor.

— Laika, Laika… n-au găsit ei, Puntosii, leacul…

— Asta nu înseamnă nimic. S-ar putea să-l descopere oamenii. Gândeşte-te că ei sunt nevoiţi încă să se mai lupte cu boli care pe Gora au fost stârpite de mult sau nici n-au existat vreodată. Cred că pământenii au mai multă experienţă…

— Ştiu eu ce să spun?… şi mai ales, ce or să spună Puntosii?

— Trebuie să încercăm! Puntosii sunt prea înţelepţi pentru ca să nu recunoască foloasele unor legături între toate planetele… datoria Gorei de a împărţi şi altor făpturi marile ei descoperiri.

— Să încercăm, Laika! N-avem ce pierde…

*

Mulţumită lui Geo, Consiliul Bătrânilor se va întruni din nou.

(încep să mă simt cam prost – e a doua oară că Sfatul acesta se adună pentru mine!) Dar iată-ne iarăşi în impunătoarea sală, faţă în faţă cu preaserioşii, înţelepţii Puntosi. Lângă mine se află Geo şi Nior.

Mi se dă cuvântul.

Ah, ce spaimă… ce emoţie… întreg viitorul meu era poate în joc – în joc era poate viitorul Gorei, al Puntoşilor şi al gorienilor.

La început mai sfioasă, în cele din urmă prind curaj. Le vorbesc Puntoşilor şi despre resemnarea mea, atâta timp cât nu întrezărisem altă cale de urmat, le vorbesc şi despre dorul de necuprins pentru Pământ şi Tiko.

Pomenesc apoi de astronavele goriene, de toate lămuririle cerute lui Geo. Şi în sfârşit închei, exprimându-mi rugămintea de a fi lăsată să plec, precum şi mirarea că Puntosii s-au împăca să rămână pe o planetă îngheţată, sortită pieirii. Asta înseamnă ca alte fiinţe din Univers să fie lipsite de ştiinţa şi civilizaţia Puntoşilor.

Puntosii erau în stare să stabilească legături cu Pământul şi pământeni. Iar dacă totuşi se tem să plece, trebuiau să ne lase pe noi – pe Geo, pe Nior, pe mine…

Noi trei ne simţeam în stare să ajungem pe Pământ şi

acolo să cerem pământenilor un leac pentru sângele gorienilor şi – de ce nu? – o altă planetă drept locuinţă.

Răsuflarea-mi era întretăiată când am isprăvit şi chiar dacă mă exprimasem numai cu mintea, simţeam atât de adânc ceea ce încercasem să comunic Puntoşilor, încât mi se părea că am febră.

Giaros – gazda mea, care dintre toţi Puntosii de acolo mă cunoştea cel mai bine – a venit lângă mine şi m-a mângâiat pe creştet.

— Linişteşte-te, inimoasă Laika… şi dă-ne un pic de răgaz. Rugămintea ta cere chibzuială…

Apoi Consiliul Bătrânilor s-a retras. Ce aveau să hotărască Puntosii?

Geo, Nior şi cu mine eram foarte tulburaţi – îndoiala şi speranţa îşi făceau loc pe rând în sufletele noastre. Puntosii s-au întors însă repede şi ne-au grăit astfel:

— Noi, Consiliul Bătrânilor, ne-am dat seama că nu putem să ne luăm singuri răspunderea. Lucrul acesta îi priveşte pe toţi gorienii. Aşa că vom cere să fie întrebată Marea Adunare Populară.

— Şi când va fi întrebată Adunarea?

— Peste trei zile. Până atunci duceţi-vă acasă şi vedeţi-vă liniştiţi de treburi. Aveţi încredere în Adunare… şi făgăduiţi-ne că, oricare ar fi hotărârea ei, o veţi respecta întocmai.

M-am înclinat în faţa Puntoşilor.

— Făgăduim să vă ascultăm… să ne supunem Adunării Populare şi, totodată, vă suntem recunoscători pentru grija arătată nouă.

Victorie! Victorie! Victorie!

Adunarea Populară goriană a primit să fie trimisă spre Pământ o astronavă pentru a strânge legăturile de fraternitate şi de prietenie cu locuitorii lui, pentru a le dărui şi a le cere sprijin ştiinţific şi tehnic. Pe astronavă vor călători robotul Geo, gorianul Nior şi pământeana căţeluşă Laika.

Am sărbătorit această veste în salonul Puntosului

Giaros, alături de soţia şi fiul său. Giaros m-a întrebat râzând:

— Bucuroasă, Laika?

— Foarte bucuroasă. Dac-ai şti ce dor mi-e de Tiko…

— Sper cel puţin – a mai adăugat Giaros – că nici pe noi nu ne vei uita. Şi că vei fi la fel de credincioasă gorienilor, cum ai rămas prietenilor tăi pământeni.

M-au podidit lacrimile.

— Cum aş putea să uit vreodată Gora? V-aţi purtat cu mine atât de frumos, m-aţi primit cu braţele deschise. Mi-aţi potolit foamea, mi-aţi dat o casă… L-am întâlnit aci pe Geo… pe Nior…

Iar acum mi-aţi dat o astronavă… Nu, n-am să vă uit niciodată.

Câtăva vreme tăcerea a domnit între noi. Apoi l-am auzit iarăşi pe Giaros:

— Şi totuşi, Laika dragă, sunt clipe când mă tem pentru voi…

— De ce? Astronavele voastre sunt fără pereche…

— Nu… nu-i vorba de astronavă… deşi construcţia ei cere multă pricepere şi trudă.

— De către cine va fi condusă astronava?

— De către un pilot automat. Asta, bineînţeles, până ce veţi ieşi din sistemul nostru solar – pentru că numai pentru el avem hărţi astrale. Apoi va trebui să vă descurcaţi singuri.

— Singuri?!

— Mai bine zis, drumul prin sistemul vostru solar şi în cele din urmă spre Pământ va fi făcut cu ajutorul lui Geo. Şi tocmai în acest scop, de mâine chiar, Geo va începe un curs.

— Cred însă – a intervenit Geo – că Giaros, pomenind de teamă, nu se gândea la primejdiile călătoriei.

— Nu… într-adevăr… Mă gândeam că gorienii vor să trimită pământenilor taina cristalplasmei, taina luminii albastre…

— Iartă-mă, Giaros, dar nu înţeleg… Cum poate fi primejdioasă pentru noi trimiterea unor daruri, a unor preţioase descoperiri?

— Vezi tu, Laika… mi-ai spus adeseori că pe Pământ se mai găsesc oameni care nu doresc prietenie între popoare, care nu-şi apără decât interesele şi avuţia lor. Ei bine, tocmai aceşti oameni, pentru ca să pună mâna pe cristalplasmă de pildă şi să se îmbogăţească, ar fi în stare să vă ucidă. Pe tine… Pe Nior…

Fiindcă de Geo – s-o recunoaştem – e mai greu să te atingi.

Privesc îngrozită spre Nior. Vai de mine şi de mine… cine ştie ce primejdii îl vor ameninţa pe Pământ… şi numai eu voi fi vinovată…

Dar Nior e viteaz şi se grăbeşte să mă liniştească:

— Lasă, Laika… nu fi îngrijorată… Eu sunt prietenul tău şi oricum, te voi urma pretutindeni. În al doilea rând, cineva trebuia să meargă din partea gorienilor, nu? Şi-apoi îl avem pe Geo… Geo care ne va apăra întotdeauna…

— Bravo, Nior!

Giaros l-a îmbrăţişat pe bietul meu prieten.

— Cât despre Geo… vă puteţi bizui pe el. De altfel, dacă nu ne-am teme că pământenii pot înţelege greşit civilizaţia noastră, v-am da ca însoţitori un număr mai mare de roboţi.

Să nădăjduim însă că Geo va fi de ajuns… şi ca apărător şi ca sol…

*

Ce forfotă pe Gora!…

De câteva săptămâni, echipe de roboţi, îndrumate de Puntosi lucrează la astronavă.

Unii dintre roboţi au scos din fundul mării nenumărate bucăţi din cristalplasmă – bucăţi din care au fost făurite odinioară vechile astronave goriene.

Alţi roboţi meşteresc prin fabrici piesele cu care va fi înzestrată astronava. Pe Geo îl văd foarte rar.

I-a venit şi lui rândul... să fie „condiţionat” pentru un zbor cosmic...

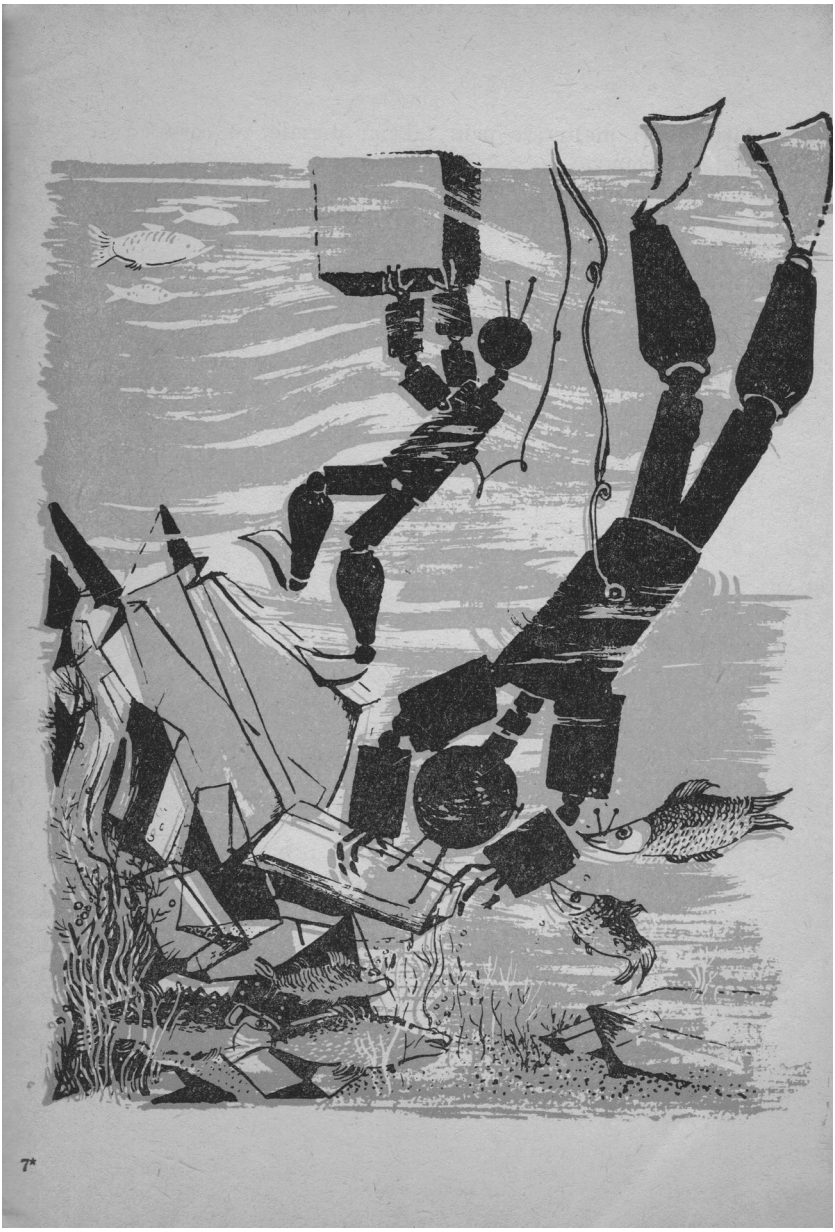

CAPITOLUL X. Cea din urmă primejdie – Timpul şi legile lui – Câţianiau trecut?

— Adio, Tiko!

— Şi totuşi voi pleca – Povestea mea, închisă în tuburi de cristalplasmă, va fi paraşutată – Orice s-ar întâmpla, voi duce pe Pământ solia Gorei – E nevoie de *dragoste şi prietenie între toate făpturile Universului*!

Astronava care va zbura spre Pământ este gata. Şi deşi treaba a mers foarte repede – eu nu mă mir… îi cunosc acum atât de bine pe înţelepţii Puntosi, pe devotaţii şi pricepuţii lor roboţi.

Se fac ultimele pregătiri pentru plecare. Consiliul Bătrânilor cercetează instrumentele şi maşinile pe care astronava le va duce pe Pământ. De asemenea, se hotărăşte şi ce fel de materiale, ce formule, ce desene, ce descoperiri ştiinţifice se vor trimite în dar tuturor savanţilor pământeni.

Fireşte că eu nu mă amestec în treburile înţelepţilor Puntosi. Sunt atât de nepriceputǎ! Ca un… câine de nepriceputǎ.

Tot ceea ce ştiu e că astronava asta – numită „Gora” – va fi într-adevăr cel mai frumos dar pe care o planetă îl poate face unei planete surori – Pământul.

Sper, sper din toată inima că pământenii mei vor fi la înălţime şi vor primi aşa cum se cuvine solul acesta gorian.

*

Am fost din nou „condiţionată”, mai bine zis „recondiţionată” – deoarece călătoria pe astronava

„Gora” va fi, desigur, deosebită de călătoria mea făcută odinioară pe un „sputnik”.

Şi Nior a fost pregătit pentru zborul cosmic. De altfel, Nior a trebuit să îndure şi un tratament pentru sânge. Serul descoperit de Puntosi cu atâtea secole în urmă a fost acum încercat pe Nior. Din fericire – aşa cum mă aşteptam – sângele Niorilor e foarte asemănător cu cel al Puntoşilor.

Nior al meu nu va avea de suferit în timpul călătoriei, iar sângele lui nu se va îngălbeni ca frunzele de toamnă… va rămâne mereu verde.

(Îmi închipui uimirea învăţaţilor pământeni când vor

cerceta sângele lui Nior!) Bine cel puţin că Geo nu ne dă nicio bătaie de cap.

Prietenul meu, robotul, poate să călătorească în orice împrejurare, să coboare pe toate planetele din toate sistemele solare. Geo nu are nevoie nici să mănânce, nici să bea şi nici să se reîncarce cu vreun combustibil. Cu puţină odihnă – şi încă şi aceea după un an de zile – Geo devine din nou vioi şi funcţionează de minune.

Geo este totodată la adăpost de orice ameninţare şi la drept vorbind – aşa după cum mi-a spus şi Giaros – Geo nu are moarte.

Şi asta încă nu-i totul.

Geo poate – în orice încurcătură s-ar afla – să ia legătura cu Gora. Dacă vreo nenorocire ne-ar ieşi în cale sau dacă vrând să ne reîntoarcem pe Gora n-am mai fi în stare s-o facem – mulţumită robotului, Puntosi ar fi anunţaţi de îndată.

Şi tocmai pentru această legătură cu Puntosii, în trupul ciudat al lui Geo se găsesc fel de fel de circuite.

Înainte de plecare a trebuit de asemenea să hotărâm dacă frumoasa mea blană căpătată pe Gora merită sau nu să fie păstrată – şi dacă nu era cumva vremea să-mi reiau vechea mea blăniţă pământeană.

În cele din urmă am păstrat blana cea nouă. Am luat însă cu mine un preparat al Puntoşilor care mi-ar fi înlesnit oricând să lepăd o haină prea groasă.

Şi cu asta, toate pregătirile de drum au luat sfârşit!

Ne despărţeau numai câteva ore goriene de plecarea către Pământ.

*

Şi totuşi, o mare primejdie mă pândea încă. Cea din urmă primejdie.

Pentru ultima oară am fost chemată, prin Giaros, în faţa Consiliului Bătrânilor. Şi Giaros mi-a spus:

— Laika… aşa cum ai cerut, aşa cum ai dorit… astronava pentru Pământ este gata. Să nădăjduim că totul va merge bine. Că pilotul automat va funcţiona desăvârşit,

că Geo va fi în stare să se descurce prin sistemul tău solar.

— Să n-aveţi nicio grijă în ceea ce mă priveşte pe mine – l-a întrerupt Geo. Sunt sigur că zborul se va desfăşura de minune… iar dacă se va petrece ceva neplăcut…

— Să vă întoarceţi înapoi. De altfel, astronava voastră va rămâne mereu în legătură cu noi şi vă puteţi bizui pe sprijinul nostru.

Apoi Giaros a tăcut. Ca şi cum… ca şi cum… nu îndrăznea să vorbească mai departe. După un timp, care mie mi s-a părut foarte lung, l-am auzit iarăşi:

— Dragă, dragă Laika… iată că a sosit şi ceasul de rămas bun şi s-ar părea că nu mai avem altceva de făcut decât să ne despărţim. Şi totuşi… mai este ceva… Ştiu… va fi greu… dar trebuie să afli ceea ce până acum am şovăit să-ţi destăinuim. Nu voiam să crezi că-ţi punem piedici… şi-am lăsat această veste pentru ultima clipă. Poate că ea te va face să renunţi la călătorie… dar orice s-ar întâmpla, socotim de datoria noastră să-ţi spunem…

Şi iarăşi Giaros se opreşte. Şi văd chipul lui – pentru prima oară de când mă aflu pe Gora – încurcat şi posomorât! Ce aveau să-mi spună Puntosii?

— Vezi, Laika, tu ştii că Gora se află foarte departe de Pământ. Venirea ta aci a rămas şi continuă să rămână pentru noi o taină. Pentru a străbate nesfârşitul drum care desparte Gora de Pământ, „sputnikul” tău a trebuit să călătorească cu o viteză apropiată de cea a luminii. Tot aşa, pentru ca tu să te întorci pe planeta ta natală, sau pe oricare alta din sistemul tău solar, astronava goriană, cu care vei călători, va trebui să zboare cu o viteză asemănătoare – altfel ai ajunge abia după câteva zeci sau chiar sute de ani. Învăţaţii noştri – şi cred că şi învăţaţii pământeni – susţin că există o strânsă legătură între spaţiu, timp şi viteză. Timpul s-ar lungi – dacă se poate spune aşa – în raport cu viteza cu care se parcurge o anumită distanţă în spaţiu. Iată de ce, după această teorie, tu care ai zburat de la Pământ spre Gora cu o viteză

apropiată de cea a luminii şi va trebui să zbori la fel şi la înapoiere – ai rămas departe de Pământ, nu numai un an sau doi, ci secole de-a rândul.

— Secole? Adică… sute de ani? Nu… nu-i cu putinţă! Doar eu sunt tânără…

O înspăimântătoare bănuială începea să-şi facă loc în mintea mea. Dar eu nu voiam să ţin seama de bănuiala asta… nu… nu voiam… şi, pentru a le dovedi Puntoşilor că greşesc, că eu nu sunt bătrână de secole, ci că sunt tot tânără, am pornit să sar, să fac tumbe ca un căţeluş prostuţ…

Nu, nu voiam să cred, nu voiam să înţeleg ceea ce îmi destăinuiseră Puntosii. Eu eram tânără… tânără… tânără…

— Laika… dragă Laika… încetează… Sigur că tu ai rămas tânără şi aşa cum eşti pe Gora vei fi şi pe

Pământ. Numai Pământul şi pământenii vor fi îmbătrânit. Datorită uriaşei distanţe dintre Gora şi Pământ, când vei ajunge tu acolo s-ar putea să fi trecut sute de ani pământeni de la plecarea ta.

— Şi apoi – rosteşte alt Puntos bătrân – noi spunem „s-ar putea secole”. Sigur nu ştim nimic, fiindcă această teorie n-am verificat-o niciodată.

— Ei, dacă e numai o teorie…

— Da… e numai o teorie, dar teoriile învăţaţilor noştri s-au dovedit întotdeauna a fi adevărate. E drept că un savant trebuie să-şi verifice întâi teoriile înainte de a le socoti ca sigure… Şi cu toate acestea, biata noastră Laika, e sigur că tu vei ajunge pe Pământ nu în anul 1959, ci după anul două mii.

— Şi atunci… pe cine voi mai găsi pe Pământ?

Nu! Durerea acestei veşti e prea mare şi pentru prima oară de când sunt pe Gora încep să plâng. Zadarnic Nior mă mângâie şi încearcă să-mi potolească jalea!

Geo vine lângă mine şi-mi şopteşte:

— Dacă vrei, Laika… dacă-ţi vine prea greu… poţi să renunţi la călătorie…

Să renunţ?

Îi privesc lung pe Geo şi pe Nior şi ei la rândul lor mă privesc ţintă, tăcuţi şi trişti.

Sala a rămas pustie. Puntosii au plecat. Pesemne că vor să hotărăsc singură soarta călătoriei – acuma când ştiu cele ce mă aşteaptă pe Pământ.

Da… aş putea să nu mă mai întorc pe Pământ. Aici pe Gora am fost doar atât de fericită.

Aici pe Gora i-am avut întotdeauna lângă mine pe Geo şi pe Nior. Şi apoi, pe Pământ pe cine să mai găsesc?

Pe Tiko?

Dar Tiko poate că s-a dus de mult… şi la gândul acesta încep iarăşi să plâng cu suspine. Tiko… Tiko… Tiko…

Micul meu stăpân, prietenul meu care m-a iubit şi m-a învăţat atâtea lucruri.

La urma urmelor, nu sunt decât o biată căţeluşă şi nu-s în stare să înţeleg teoria asta despre legătura dintre viteză şi timp. Poate că savanţii de pe Gora greşesc – oricine poate greşi…

Dar Geo e lângă mine şi-i aud din nou şoapta blândă:

— Nu căuta să te minţi, Laika…

Aşa-i… Să nu mă mint. Să privesc drept în faţă această ultimă primejdie care pândea atât de nemiloasă. Cea din urmă primejdie.

Sub mângâierea lui Nior, sub mângâierile lui Geo, mă liniştesc încetul cu încetul.

Şi-n timp ce lacrimile mele mai curg, c-un ultim suspin îngân: Adio, Tiko… bunul şi nepreţuitul meu prieten.

Se cade să rămân tare, aşa cum şi tu ai fi vrut-o.

Se cade să rămân mai departe credincioasă călătoriei mele.

Atâta i-am rugat pe Puntosi, atâtea le-am vorbit despre prietenia între planete, de ajutorul pe care pământenii îl pot da Gorei! Şi-acum, fiindcă mi-e teamă că voi găsi planeta mea îmbătrânită şi nicio fiinţă care să-şi

mai reamintească de mine…

Nu… niciodată nu! Gorienii nu trebuie să creadă că pământenii – oameni sau căţeluşe – sunt laşi şi egoişti.

Nu. În ciuda durerii mele de necuprins, voi pleca. Voi pleca însoţită de Geo şi de Nior.

Şi alături de ei – ştiu eu, o ştiu prea bine – nici Pământuls şi nici Gora nu-mi vor părea vreodată pustii.

Am înştiinţat Consiliul Bătrânilor de hotărârea mea.

Geo şi Nior sunt de aceeaşi părere cu mine – nu trebuie cu niciun chip şi-n orice stare s-ar găsi Pământul să părăsim gândul călătoriei noastre.

Poate că la întoarcere, nici pe Gora nu vom mai afla aceiaşi Puntosi. Deşi, după socoteala lui Geo, s-ar putea foarte uşor să mai întâlnim la întoarcere – dat fiind că Puntosii trăiesc atâta vreme – vreuna din vechile noastre cunoştinţe.

Dragul de Geo… în fiecare zi îmi dă curaj. El spune că s-ar putea ca şi pământenii – după atâtea mii de ani care s-au scurs – să se fi schimbat. Că oamenii au devenit poate mai buni, mai înţelepţi – că războiul a dispărut, că ştiinţa lor poate a înflorit şi ea şi e în măsură să o înţeleagă pe cea a gorienilor.

Să sperăm că Geo are dreptate.

E doar atât de plăcut să speri… şi să-l asculţi pe Geo! …

Eu am cunoscut cândva pe oameni. Eu i-am auzit vorbind, pe Tiko, pe tatăl său Ivan, pe profesorul Gorniakov, pe Misnov, pe muncitorii de la Centrul de cercetări, despre ameninţarea unui nou război – şi încă unul atomic – care apăsa Pământul în anul 1958.

I-am auzit pe prietenii mei sovietici vorbind cu tristeţe şi cu mânie despre celălalt război – războiul în care fasciştii au distrus prin bombardamente şi lagăre milioane şi milioane de făpturi omeneşti.

Izbutiseră oare iubitorii de pace ca de-a lungul anilor să împiedice primejdia războiului să mai renască?

Oare într-adevăr Pământul a devenit mai frumos şi

mai bogat, oamenii mai fericiţi, eliberaţi de nevoi şi de exploatare?

Dar dacă voi găsi Pământul acoperit de ruinele unui război atomic – oamenii nenorociţi, flămânzi, sălbăticiţi?

Nu… eu am încredere în oameni… şi oricât mă voi întreba în ce stare voi găsi Pământul, nu pot să-mi dau decât un singur răspuns.

*

După cum am hotărât împreună cu Giaros, voi lua cu mine mai multe exemplare din „amintirile mele”.

Pe astronava „Gora” se vor găsi de asemenea instrumente aparţinând ştiinţei goriene. Se vor găsi însă şi maşina de scris făcută pentru mine de Lukos, precum şi aparatul Morse gorian adaptat bineînţeles cu semnale pământene.

Poate că-mi vor prinde bine… poate că astfel oamenii mă vor înţelege mai uşor… chiar dacă ne despart două mii de ani.

*

Gata! Părăsim Gora.

Ne-am luat rămas bun de la toţi, ne-am luat rămas bun de la Giaros şi familia lui.

Astronava, nu prea mare, dar frumoasă şi strălucitoare, înzestrată cu tot ce Puntosii au bănuit că ne va trebui în călătorie ne aşteaptă.

Întreg Consiliul Bătrânilor a ţinut să asiste la plecarea noastră.

Şi odată cu ei, au venit nenumăraţi alţi Puntosi, Niori, Diri, Quitosi, roboţi.

Frigul năprasnic de pe Gora nu i-a putut împiedica să iasă în aer liber şi să ne dorească drum bun. Aud saluturile calde ale gorienilor:

„Drum bun, Laika!” „Să te întorci în curând pe Gora!” „Salută-i pe pământeni din partea noastră!”

„Laika dragă, spune-le oamenilor că noi îi iubim şi suntem gata să le fim de folos”.

„Le putem dărui tot ceea ce ştim, tot ceea ce avem”. „Du-le dragostea noastră – du-le prietenia noastră”.

*

Scumpii mei prieteni, scumpii mei locuitori ai Gorei – planetă atât de rece, dar atât de caldă prin inimile ei!…

Scumpii mei Puntosi, atât de înţelepţi, voi care aţi pus ştiinţa voastră în slujba tuturor fiinţelor vii de pe Gora şi care sunteţi acum gata să-i ajutaţi şi pe oameni… deşi nici măcar nu-i cunoaşteţi…

Sunt atât de fericită că voi fi trimisul vostru alături de Geo şi Nior.

Noi trei poate că nu însemnăm mare lucru. Un robot, un animal gorian, o căţeluşă pământeană… Dar mesajul pe care-l ducem e minunat…

E un mesaj de prietenie şi de dragoste între toate făpturile Universului.

E o solie care îndeamnă la civilizaţie, la progres, la ştiinţă pusă în slujba tuturor, fără opreliştile rasei şi ale speciei.

Prietenii mei gorieni… prietenii mei Puntosi…

Vă asigur că multe din exemplarele amintirilor mele – semnate de asemenea de Geo şi de Nior – vor fi, aşa cum ne-am înţeles, închise în tuburi de cristalplasmă şi paraşutate pe Pământ. Chiar înainte de coborârea noastră.

Nu ştiu cum ne vor primi pământenii. Dar mesajul vostru va ajunge.

Poate că nu va mai ajunge în mâinile lui Tiko, căruia inima mea credincioasă le sortise, poate că nu va mai ajunge nici măcar în minutele fiilor sau nepoţilor lui.

Va ajunge însă – aşa cum atâta am dorit-o eu – în mâinile copiilor pământeni, ale băieţaşilor de vârsta lui Tiko.

Vă mai aduceţi aminte…

Încă de la începutul povestirii mele, am închinat filele toate copiilor pământeni.

Da… pentru voi am scris eu această povestire, pentru

voi copii… viitorul, ziua de mâine a omenirii.

Şi vouă, mai ales, vă aduc solia Gorei, solie care cere înţelegere şi prietenie, pace între toate popoarele şi toate rasele.

Fără acestea, nu-s cu putinţă adevărata civilizaţie, adevăratul progres pentru toate făpturile Universului.

Adio – vouă, băieţilor de pe întregul Pământ.

Laika, Geo şi Nior vă salută îmbrăţişându-vă cu dragoste.

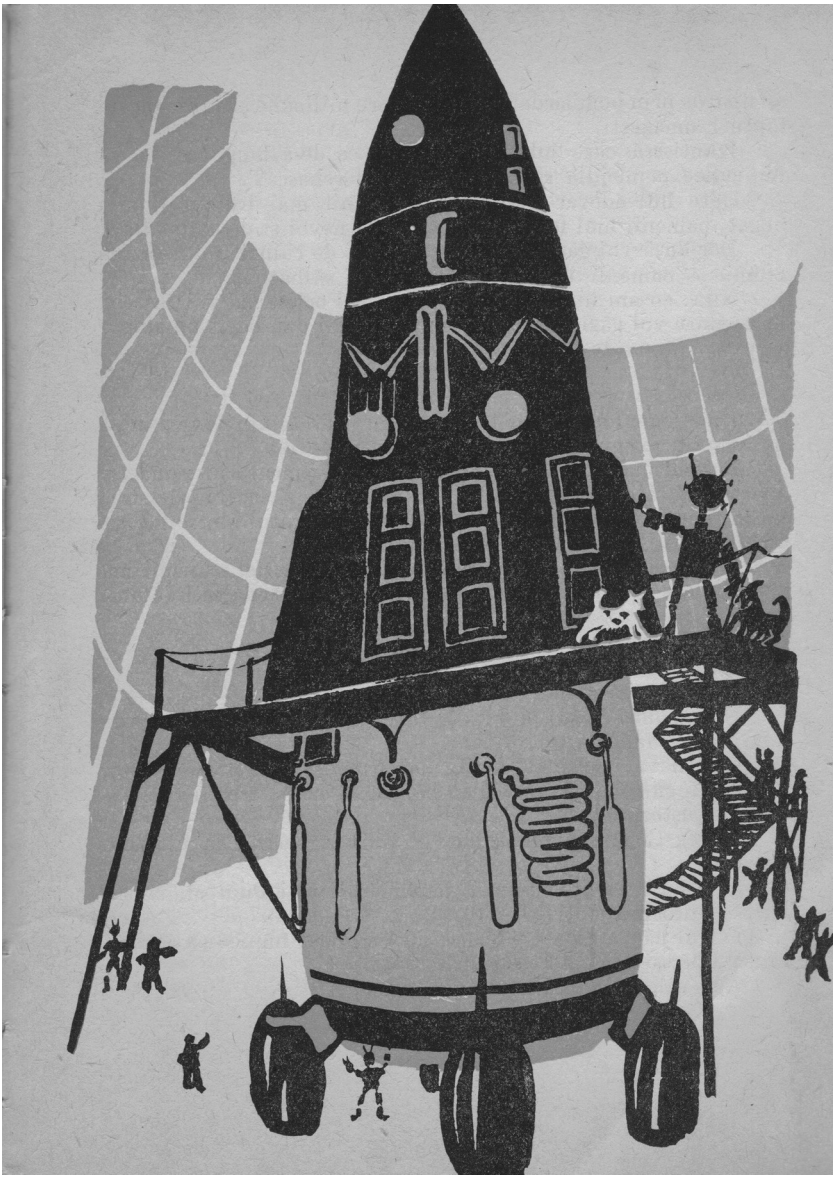

Sfârşit